

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่าง
เหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา
จังหวัดลำปาง

นางสาวณัฐกานต์ ชมศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

**The Effects of Using a Guidance Activities Package to Develop Appropriate
Behavior of Using Online Social Network of Mathayom Suksa V
Students at Thoen Wittaya School in Lampang Province**

Miss Nathikan Chomsiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง

ชื่อและนามสกุล นางสาวณัฐกานต์ ชมศิริ

แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2562

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

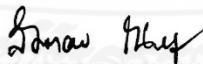
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันทร์คง)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง
ผู้วิจัย นางสาวณัฐกานต์ ชมศิริ รหัสนักศึกษา 2592800334 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท
 แสสนสา (2) รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนในกลุ่มทดลองระยะก่อนและหลังการทดลอง (2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะหลังการทดลอง และ (3) เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมในกลุ่มทดลองระยะหลังทดลอง กับระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง ได้มาจากการเปรียบเทียบจับคู่ห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมมีค่าใกล้เคียงกันมากที่สุด 2 ห้องเรียนต่อจากนั้น สุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .93 (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม จำนวน 12 กิจกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมสูงกว่าของกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม หลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มัธยมศึกษา

Thesis title: The Effects of Using a Guidance Activities Package to Develop Appropriate Behavior of Using Online Social Network of Mathayom Suksa V Students at Thoen Wittaya School in Lampang Province

Researcher: Miss Nathikan Chomsiri; **ID:** 2592800334;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling)

Thesis advisors: (1) Dr. Niranart Sansa; (2) Dr. Laddawan Na Ranong;

Academic year: 2018

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare the pre-experiment and post-experiment appropriate behaviors of using online social network of the experimental group students; (2) to compare the post-experiment appropriate behavior of using online social network of the experimental group students with the post-experiment counterpart behavior of the control group students; and (3) to compare the appropriate behaviors of using online social network of the experimental group students at the end of the experiment and during the follow-up period.

The research sample consisted of Mathayom Suksa V students in two intact classrooms of Thoen Wittaya School in Lampang province. The two classrooms were selected based on their comparable mean scores of appropriate behavior of using online social network. Then, one classroom consisting of 30 students was randomly assigned as the experimental group; the other classroom also consisting of 30 students, the control group. The employed research instruments comprised (1) a scale to assess appropriate behavior of using online social network, with reliability coefficient of .93; (2) a guidance activities package to develop appropriate behavior of using online social network, with the total of 12 guidance activities. Statistics used for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings could be concluded that (1) the post-experiment mean score of appropriate behavior of using online social network of the experimental group students was significantly higher than their pre-experiment counterpart mean score at the .05 level of statistical significance; (2) the post-experiment mean score of appropriate behavior of using online social network of the experimental group students, who used the guidance activities package to develop appropriate behavior of using online social network, was significantly higher than the counterpart mean score of the control group students, who used a normal set of guidance activities, at the .01 level of statistical significance; and (3) the mean score of appropriate behavior of using online social network of the experimental group students at the completion of the experiment was not significantly different from their counterpart mean score during the follow-up period.

Keywords: Guidance activities package, Appropriate behavior of using online social network, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความเมตตาและความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นิรินาถ แสนสา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาเสียสละเวลาถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษา คำแนะนำช่วยเหลือ และคอยติดตามตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยให้เกิดแรงจูงใจ พยายามต่อความยากลำบาก เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล ที่กรุณาให้เกิดริเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนเถินวิทยา ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือเอื้อเฟื้อสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งเสริม สนับสนุน และคอยให้กำลังใจเป็นอย่างดี และขอขอบคุณนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่อาสา และเสียสละและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ ทำการเรียนรู้ของผู้วิจัยในครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจสำคัญ คอยสนับสนุน เป็นแรงผลักดัน และมอบโอกาสที่สำคัญทางการศึกษา ตลอดจนพี่น้องและเพื่อนทุกคนที่คอยช่วยเหลือห่วงใย และให้กำลังใจในการศึกษาตลอดมา จนทำให้วิจัยครั้งนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ตลอดจนผู้เขียนหนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้เขียนจนสามารถให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขออุทิศสิ่งดีงามแก่พระคุณทุกท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ณัฐกานต์ ชมศิริ

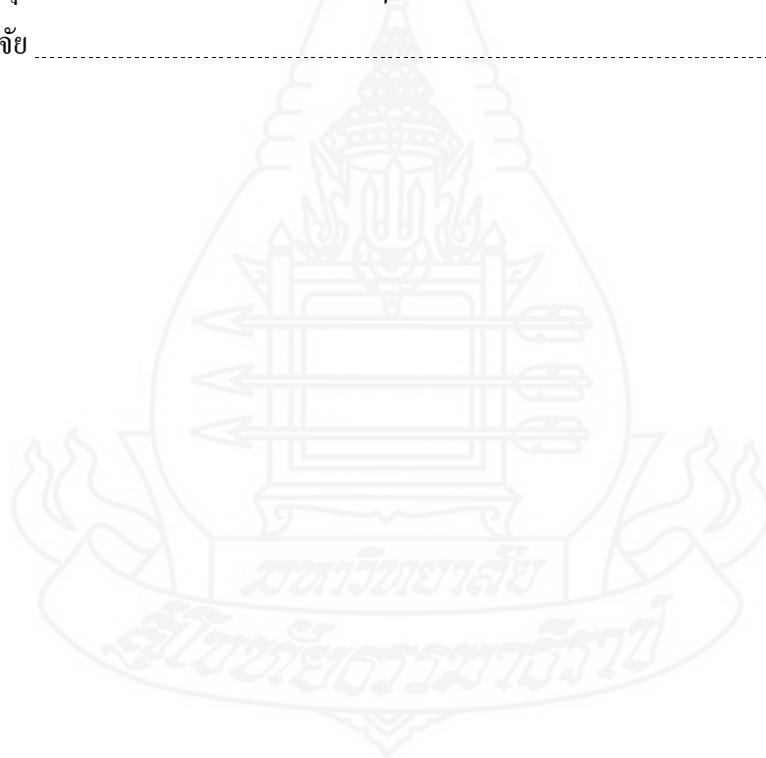
ตุลาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม	8
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุปการวิจัย	65
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	74
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	75
ข แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม	77
ค ผลการตรวจคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ด้วยวิธี IOC	82
ง ผลการหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง	85
จ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม	87
ประวัติผู้วิจัย	138

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 การทดสอบก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม The Randomized Control Group Pretest – Posttest Design	55
ตารางที่ 3.2 แสดงกำหนดการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อ สังคมอย่างเหมาะสม	56
ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ของนักเรียน ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และกลุ่มควบคุม ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ	62
ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม	62
ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ของนักเรียน หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และกลุ่มควบคุมที่ใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ	63
ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่าง เหมาะสม และระยะติดตามผล	64

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิของการลองผิดลองถูก เมื่อมีสิ่งเร้า (S) และการตอบสนอง (R) 12

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โชคชัย นกดี (2559) ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันสังคมไทยได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการใช้ข้อมูลข่าวสารไปอย่างมาก มีการนำการสื่อสารผ่านสื่อสังคมมาใช้ชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น เทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่พัฒนาเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วทำให้สะดวกสบายสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ได้ในชั่วพริบตา สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2561) เปิดเผย ผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ประเทศไทยปี 2561 พบว่า พฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยคนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยนานขึ้นเป็น 10 ชั่วโมง 5 นาทีต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 3 ชั่วโมง 41 นาทีต่อวัน โดย Gen Y เป็นแชมป์การใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงที่สุดติดกันเป็นปีที่ 4 Gen Y มักจะชอบทำกิจกรรมเสี่ยงผ่านสื่อสังคม โดยตั้งค่าเป็นสาธารณะ เช่น การอัปโหลดรูปถ่าย/วิดีโอทันทีหลังถ่าย ร้อยละ 37.90 รวมทั้งการอัปโหลดภาพตัวเครื่องบิน/Boarding pass ก่อนการเดินทาง ร้อยละ 33.77 และการแชร์ตำแหน่ง (Location) แบบ Real time ร้อยละ 13.57 ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ถือเป็นการสร้างความไม่ปลอดภัยให้กับเจ้าของข้อมูล ดังนั้นจึงควรตั้งค่านั้นเป็นส่วนตัว เปิดให้เฉพาะเพื่อน หรือญาติพี่น้อง หรือคนที่ไว้ใจได้เท่านั้น โดย (เสาวภาคย์ หลลมเพ็ชร, 2559) ได้ศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 7.30 ชั่วโมงต่อวัน โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท Facebook มาเป็นอันดับหนึ่ง วัตถุประสงค์ที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มากเป็นอันดับหนึ่งคือคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ไป การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ทำให้นักเรียนได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ระดับปานกลาง ได้รับผลกระทบด้านสังคมในระดับต่ำและได้รับผลกระทบด้านการเรียนในระดับต่ำ นอกจากนี้ (แอนนา ราโดวิก และคณะ, 2559) ได้ศึกษาการใช้สื่อสังคมของวัยรุ่น 23 คน เป็นชาย 5 คน เป็นหญิง 18 ซึ่งมีภาวะซึมเศร้าเพื่อศึกษาผลกระทบด้านบวกและด้านลบของการใช้สื่อสังคม ผลการศึกษา พบว่าผลกระทบทางบวก ได้แก่ สร้างความบันเทิง อารมณ์ขัน การสร้างความพึงพอใจ และการเชื่อมโยงทางสังคมผลกระทบทาง

ลบ ได้แก่ การเปิดเผยตนเอง การกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต การเปรียบเทียบตนเองกับคนอื่น วัยรุ่น
ได้เปลี่ยนรูปแบบการใช้ซึ่งมีด้านลบมากกว่าด้านบวก การรักษาวัยรุ่น โดยการให้การปรึกษา
เกี่ยวกับความเครียดที่เกิดจากการใช้สื่อสังคม

นอกจากผลกระทบทางลบแล้วสื่อสังคมมีประโยชน์เช่นเดียวกัน(ศิรินทิพย์ อิศาสะวิน,
2553) ได้ศึกษาผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีต่อบุคคลในทางบวกเครือข่าย
สังคมออนไลน์เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นการสร้างมิตรภาพที่ไร้พรมแดน ทำให้คนมี
ความสามารถในการเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น (กานดา สังขวารี, 2556) ได้นิยามสื่อสังคม ว่า
คือสื่อที่เปิดโอกาสให้ ไม่ว่าใครก็สามารถนำเสนอข่าวสารและข้อมูลเพื่อเผยแพร่ให้บุคคลอื่นๆ
ได้รับรู้ ซึ่งมีอยู่หลากหลายรูปแบบเช่น เว็บบล็อก เว็บบอร์ด ยูทูป เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ วิทยุออนไลน์
ทีวีออนไลน์และอื่นๆ โดยอาจจะมีทั้งการนำเอาเรื่องราวของตนเอง หรือประสบการณ์สิ่ง ที่ได้พบ
การสอนความรู้ต่างๆ หรือแม้กระทั่งเกร็ดความรู้ที่ตนเองมีความรู้หรือมีความถนัดและเมื่อได้พบ
คนที่มีความสนใจในสิ่งเดียวกัน ความสนุกที่เกิดจากการได้รู้จักแบ่งปันประสบการณ์ ร่วมกัน หรือ
ได้ขยายวงกว้างไปในกลุ่มคนที่มีความชอบเหมือนกัน กิจกรรมแนะนำถือว่าเป็นหนึ่งในเครื่องที่
สามารถปรับพฤติกรรม การใช้สื่อสังคมของนักเรียนได้ ดังที่ (ชนัญชิตา นามมา, 2558) ได้ศึกษาผล
การใช้ชุดกิจกรรมแนะนำเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัครคริสเตียนวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า
นักเรียน มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมสูงขึ้น หลังจากได้รับชุดกิจกรรมแนะนำเพื่อ
พัฒนาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียน
กลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะนำ มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม สูงกว่า
กลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (ยุพิน พุ่มหิรัญ, 2550) ได้
ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะนำต่อการควบคุมตนเอง ในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์ ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์
เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการควบคุมตนเอง
ในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำชุดกิจกรรมแนะนำเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม
อย่างเหมาะสมมาใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเดินวิทยา จังหวัดลำปางเพื่อปรับ
พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมของนักเรียน และนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการควบคุมดูแลพฤติกรรม
การใช้สื่อสังคมของนักเรียนในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา ในกลุ่มทดลอง ระยะเวลาก่อนและหลังการทดลอง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง

2.3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ในกลุ่มกลุ่มทดลอง ระยะหลังทดลอง กับระยะติดตามผล

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมเพิ่มขึ้น หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

3.2 นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมสูงกว่า นักเรียนกลุ่มควบคุม

3.3 นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนเดินวิทยา จังหวัดลำปาง จำนวน 154 คน จำนวน 5 ห้องเรียน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนเดินวิทยา จังหวัดลำปาง จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมของนักเรียนทั้ง 5 ห้องเรียน แล้วเปรียบเทียบจับคู่ห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมมีค่าใกล้เคียงกันมากที่สุด 2 ห้องเรียน ต่อจากนั้น ลุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

4.3 ระยะเวลา ใช้เวลาในการวิจัย จำนวน 6 สัปดาห์

4.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

4.4.1 ตัวแปรอิสระ คือ

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
- 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

4.4.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สื่อสังคม หมายถึง การใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ ในรูปแบบของข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ เช่น เว็บไซต์บล็อก เว็บบอร์ด ยูทูป เฟซบุ๊กทวิตเตอร์ วิทยุออนไลน์ ทีวียออนไลน์ เป็นต้น

5.2 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม หมายถึง การใช้โปรแกรมที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการแนะแนวด้านการศึกษา การแนะแนวทางด้านอาชีพ การแนะแนวทางด้านส่วนตัวและสังคม ในรูปแบบของข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ผ่านสื่อสังคม เช่น เว็บไซต์บล็อก เว็บบอร์ด YouTube Facebook Twitter วิทยุออนไลน์ ทีวียออนไลน์ เป็นต้น แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

5.2.1 ด้านการแนะแนวการศึกษา หมายถึง การใช้โปรแกรมที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และเข้าใจความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเอง รู้โอกาสทางการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต การตัดสินใจเลือกกลุ่มวิชาเรียน สถานที่เรียน วิธีเรียน การแบ่งเวลา การทำกิจกรรมต่างๆ การศึกษาข้อมูลวางแผนการศึกษาต่อ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอน และชีวิตใน โรงเรียน

5.2.2 ด้านการแนะแนวอาชีพ หมายถึง การใช้โปรแกรมที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลโลกของงานอาชีพ การเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ ความสามารถ และความถนัด ของตน การมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพของตนให้เจริญก้าวหน้า และมีความสุขในการประกอบอาชีพ

5.2.3 ด้านการแนะแนวส่วนตัวและสังคม หมายถึง การใช้โปรแกรมที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พัฒนาตนให้มีอารมณ์ที่มั่นคง รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และวางแผนชีวิตอนาคต

5.3 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ผู้วิจัยพัฒนามาจัดกิจกรรมให้นักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย กิจกรรมจำนวน 12 กิจกรรม

5.4 ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ หมายถึง เป็นชุดหรือคู่มือกิจกรรมแนะแนวที่มุ่งเน้นส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพเพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ที่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ได้รับการพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรม

6.3 ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับนักเรียนได้แนวทางในการนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมในระดับอื่นๆต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
  - 1.1 ความหมายของพฤติกรรม
  - 1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรม
  - 1.2 ประเภทของพฤติกรรม
  - 1.3 สื่อสังคม
    - 1.3.1 ความหมายของสื่อสังคม
    - 1.3.2 พัฒนาการของสื่อสังคม
    - 1.3.3 ประเภทของสื่อสังคม
    - 1.3.4 ข้อดีและข้อจำกัดของสื่อสังคม
    - 1.3.5 ผลกระทบของสื่อสังคม
  - 1.4 ความหมายของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
  - 1.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
  - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.1 ความหมายชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.2 ความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.4 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.5 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.6 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.7 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว
  - 2.8 การติดตามและประเมินผล

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

1.1 ความหมายและกระบวนการเกิดพฤติกรรม

1.1.1 ความหมายของพฤติกรรม

คำว่า “พฤติกรรม” มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2554 พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า แม่คำของ "พฤติกรรม" คือ พฤติ พฤติ-

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2541) พฤติกรรม หมายถึง การที่มนุษย์แสดงออกมาจากการความคิดความรู้สึกที่ได้รับในสภาพแวดล้อมที่เป็นพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมทางจิตหรือพฤติกรรมภายใน

บุษกร ชีวะธรรมานนท์ (2552) พฤติกรรมเป็นความพร้อมที่บุคคลกระทำอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความคิดความรู้สึกจะแสดงออกมาในรูปการประพฤติปฏิบัติโดยการยอมรับ หรือปฏิเสธ ลักษณะพฤติกรรมมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม ได้แก่ การรับรู้ การเรียนรู้ การคิด อารมณ์และ เจตคติบุคคลเมื่อได้รับการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้ที่เป็นการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมนั้นจะต้องประกอบด้วยการกระทำกิจกรรมใดๆ ผลที่เกิดขึ้นและปฏิบัติกริยาต่อผลที่เกิดขึ้นไม่สมความคาดหวัง

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำอันเกิดจากการกระตุ้นหรือถูกจูงใจจากสิ่งเร้าต่างๆ การกระทำหรือพฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้ใช้กระบวนการกลั่นกรอง ตกแต่ง และตั้งใจ ที่จะทำให้เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้อื่นได้สัมผัสและรับรู้ ทั้งนี้เราจะเห็นได้ว่ามีพฤติกรรมจำนวนมาก แม้จะกระทำด้วยสาเหตุหรือจุดมุ่งหมายเดียวกัน แต่ลักษณะท่าทางอาการอาจแตกต่างกัน เมื่อบุคคล เวลา สถานที่ หรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้เป็นเพราะการกระทำในแต่ละครั้ง ของบุคคลที่มีสภาพร่างกายปกติ ล้วนแล้วแต่ต้องผ่านกระบวนการคิดและการตัดสินใจ อันประกอบด้วยอารมณ์และความรู้สึกของผู้กระทำพฤติกรรมนั้น ๆ จึงทำให้พฤติกรรมของแต่ละคน และพฤติกรรมแต่ละคราวเปลี่ยนแปลงหรือปรับเปลี่ยนไปตามเรื่องที่เกี่ยวข้องเสมอ นอกจากนี้ สุรพล พะยอมรัมย์ (2545, น.18) ได้พิจารณาแยกกระบวนการนั้น ๆ แล้ว ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

1. ส่วนการแสดงออกหรือกริยาท่าทาง (acting)
2. ส่วนการคิดเกี่ยวกับกริยานั้น (thinking)
3. ส่วนความรู้สึกรู้สึกที่มีอยู่ในขณะนั้น (feeling)

ดังนั้นพฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกริยาท่าทาง ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า แต่ลักษณะท่าทางอาการอาจแตกต่างกัน เมื่อบุคคล เวลา สถานที่ หรือสถานการณ์เปลี่ยนไป

1.1.2 กระบวนการเกิดพฤติกรรม

สุรพล พะยอมแย้ม (2545, น.19) ได้กล่าวว่ากระบวนการเกิดพฤติกรรมแต่ละครั้งนั้น อาจแยกเป็นกระบวนการย่อยได้อีกอย่างน้อย 3 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการรับรู้ (Perception process) เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่เริ่มต้นจาก บุคคลได้รับสัมผัสหรือรับข่าวสารจากสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยผ่านระบบประสาทสัมผัสซึ่งรวมถึง ความรู้สึก (Sensation) กับสิ่งเร้าที่รับสัมผัสนั้นๆ ด้วย

2. กระบวนการคิดและเข้าใจ (Cognition process) กระบวนการนี้อาจเรียกว่า “กระบวนการทางปัญญา” ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยการเรียนรู้ การคิด การจำ ตลอดจน การนำไปใช้หรือเกิดพัฒนาการจากการเรียนรู้ต่างๆ ด้วย การรับสัมผัส และการรู้สึกที่นำมาสู่การคิด และการเข้าใจนี้ เป็นกระบวนการทำงานที่มีความละเอียดซับซ้อนมาก และเป็นกระบวนการภายใน ทางจิตใจที่ยังมีอาจศึกษาและสรุปเป็นคำอธิบายอย่างเป็นหลักการที่ชัดเจนได้

3. กระบวนการแสดงออก (Spatial behavior process) หลังจากผ่านขั้นตอนของการรับรู้การคิดและเข้าใจแล้ว บุคคลจะมีอาการตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับรู้นั้นๆ แต่ยังมีได้แสดงออก ให้ผู้อื่นได้รับรู้ ยิ่งเป็นพฤติกรรมที่อยู่ภายใน (Covert behavior) แต่เมื่อได้คิดและเลือกที่จะแสดงการตอบสนองให้บุคคลอื่นได้สังเกตได้เราจะเรียกว่า พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) ซึ่งพฤติกรรมภายนอกนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่มีอยู่ทั้งหมดในตัวบุคคลนั้น เมื่อมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง การแสดงออกมาเพียงบางส่วนของที่มีอยู่จริง เช่นนี้เรียกว่า (Spatial Behavior) โดยแท้จริงแล้วกระบวนการย่อยทั้ง 3 ขั้นตอนนี้ไม่สามารถแยกเป็นขั้นตอนต่างหากหรือเป็นอิสระจากกันได้ เพราะการเกิดพฤติกรรมในแต่ละครั้งนั้นจะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมาก การแยกวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน ก็เพียงเพื่อให้เกิดความเข้าใจตามขั้นตอนได้มากขึ้น

1.2 ประเภทของพฤติกรรม ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2534, น.23) ได้แบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้หลายรูปแบบ คือ

1.2.1 ประเภทของพฤติกรรมตามสาเหตุการเกิด โดยแบ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากสิ่งทีกระตุ้นภายในตัวมนุษย์และสิ่งทีเกิดจากสิ่งกระตุ้นภายในตัวมนุษย์

1.2.2 ประเภทของพฤติกรรมแบ่งตามการแสดงออก ดังนี้

1) พฤติกรรมภายนอก หรือพฤติกรรมเปิดเผย (Overt Behavior) หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกทีบุคคลอื่นนอกเหนือจากเจ้าของพฤติกรรมรู้ สำหรับพฤติกรรมภายนอกนี้บุคคลอื่นต้องอาศัยการสังเกต (Observation) ไม่ว่าจะใช้ประสาทสัมผัสโดยตรง หรือใช้เครื่องมือช่วยในการสังเกตเพื่อได้ข้อมูลจึงมีการจำแนกพฤติกรรมภายนอกได้อีก 2 ประเภทย่อย ๆ คือ

(1) พฤติกรรมโมลาร์ (Molar Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมทีบุคคลอื่นสามารถสังเกตได้โดยใช้ตาสังเกตเพียงอย่างเดียวก็รับรู้ได้อย่างมีความหมายต่อกระบวนการคิดมากกว่าประสาทสัมผัสอื่น เพราะตาสามารถส่งต่อยังประสาทสัมผัสอื่นๆ ได้ทั้งหมด จมูกเป็นต้น

(2) พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมทีบุคคลอื่นต้องใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการสังเกตจึงจะเห็นได้และทำให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำ เช่นการเดินของหัวใจ คลื่นสมอง ความดันของโลหิต เป็นต้น

2) พฤติกรรมภายใน หรือพฤติกรรมปกปิด (Covert Behavior) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำทีบุคคลอื่นไม่สามารถมองเห็นได้หรืออาจสังเกตเห็นได้ยากเพราะเป็นการกระทำของอวัยวะที่อยู่ภายในร่างกาย เช่น ความคิด (Idea) อารมณ์ (Emotion) ความรู้สึก (Feeling) เป็นต้น

1.2.3 ประเภทของพฤติกรรมแบ่งตามผลการกระทำคือ

1) พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Behavior) หมายถึง พฤติกรรมทีเป็นผลของการแสดงออกทางความรู้ ความจำ ความคิดเห็น

2) พฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective Behavior) หมายถึง พฤติกรรมทีเป็นผลการแสดงออกทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ทักษะคติ ค่านิยม

3) พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Skills) หมายถึง พฤติกรรมทีเป็นการแสดงออกทางด้านลักษณะของการกระทำทีเป็นความชำนาญ เช่น พลศึกษา ศิลปะ

1.2.4 ประเภทของพฤติกรรมแบ่งตามการกระทำทางร่างกายและจิตใจแบ่งเป็น

1) พฤติกรรมทางกาย ได้แก่ การกระทำลงไม้ลงมือ

2) พฤติกรรมทางวาจา ได้แก่ การพูด

3) พฤติกรรมทางใจ ได้แก่ การคิด และความรู้สึกทางจิตใจต่าง ๆ

1.2.5 ประเภทของพฤติกรรมแบ่งตามความคาดหมายของสังคมแบ่งเป็น

- 1) พฤติกรรมที่พึงประสงค์
- 2) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

1.2.6 ลักษณะ ลริวัฒน์ (2541, น.17) ได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมแบ่งตามลักษณะที่เกิดอีก 2 ลักษณะคือ พฤติกรรมเกิดเองตามธรรมชาติ และพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้

1) พฤติกรรมที่เกิดเองตามธรรมชาติ หมายถึง การกระทำที่เกิดขึ้นเองตั้งแต่เกิดโดยไม่ได้รับการฝึกหรือสั่งสอน เช่น การร้องไห้ การหัวเราะ การดูด การกลืนหรือการไขว่คว้า เป็นต้น อันเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่อยู่ในวัยแรกเกิด

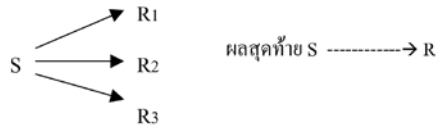
2) พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ หมายถึง การกระทำที่เกิดขึ้นจากการฝึกหรือได้รับการเรียนรู้ เช่น การพูด การอ่าน การเขียน การชักจูงกลัวตา การเล่นดนตรีกีฬา เป็นต้น สำหรับพฤติกรรมชนิดนี้จะเกิดนี้จะเกิดเมื่อมนุษย์เริ่มเลียนแบบ รับรู้ และเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมชนิดใดก็ตามจะเห็นว่ามีความสำคัญต่อมนุษย์มาก เพราะสามารถทำให้มนุษย์ได้รับสิ่งที่ต้องการ ทำให้มนุษย์เกิดความพึงพอใจและสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และในทางตรงกันข้ามพฤติกรรมของมนุษย์ก็สามารถทำให้เขาประสบความสำเร็จ หรือไม่สมหวังดังที่ปรารถนาได้จึงเกิดเป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรม

สมชาย รัตนทองคำ (2556, น.31) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่องซึ่งผู้สอนจะต้องมีการวิเคราะห์ผู้เรียน เนื้อหา และวางแผนจัดลำดับ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนที่มีความเชื่อ แตกต่างกันยอมทำให้เกิดแนวคิด และวิธีการต่างๆที่เหมาะสมกับการสอน เนื้อหา หรือกระบวนการมากน้อยต่างกัน ซึ่งการสอนนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ ความหมายของความเป็นศาสตร์นั้นคือ การสอนมีกระบวนการมีขั้นตอนที่ชัดเจน อย่างเป็นลำดับในเชิงระบบ ส่วนศิลปะนั้น มีหมายความว่า ในการเรียนการสอนนั้นผู้สอนควรคำนึงถึง อารมณ์ ความเหมาะสมของสถานการณ์ ของบรรยากาศการเรียน คำนึงถึงความรู้ลึกของผู้เรียน ซึ่งบางครั้งไม่สามารถประเมินออกมาได้อย่างเป็นระบบ ดังนั้นผู้สอนจึงควรทราบถึงเทคนิคการสอน หลักการ และทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการคิดและพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียนได้ประยุกต์และพัฒนาพอสรุปได้ดังนี้

1.3.1 ทฤษฎีเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connected Theory) ธอร์นไดค์

(Thorndike) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันกลุ่มพฤติกรรมนิยม เป็นผู้นำทฤษฎีหลักการเรียนรู้ ซึ่งกล่าวถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (stimulus) กับการตอบสนอง (response) โดยมีหลักเบื้องต้นว่าการเรียนรู้เกิด จากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง โดยแสดงในรูปแบบต่างๆ จนกว่าจะเป็นที่พอใจที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งเรียกว่าการลองผิดลองถูก (trial and error) ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิของการลองผิดลองถูก เมื่อมีสิ่งเร้า (S) และการตอบสนอง (R)

ผู้เรียนจะเลือกตอบสนอง เป็น R1,R2,R3 ... Rn จนกระทั่งได้ผลพอใจที่สุดของผู้เรียน การตอบสนองที่ไม่เหมาะสมจะถูกขจัดทิ้งไป เหลือเพียงการเชื่อมโยงระหว่าง S และ R เท่านั้น กฎการเรียนรู้ตามทฤษฎีเชื่อมโยงประกอบด้วยกฎ 3 ข้อ ดังต่อไปนี้

1) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กฎนี้กล่าวถึงสภาพความพร้อมของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ความพร้อมทางร่างกาย หมายถึง ความพร้อมทางวุฒิภาวะและอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย ทางด้านจิตใจ หมายถึง ความพร้อมที่เกิดจากความพึงพอใจเป็นสำคัญ ถ้าเกิดความพึงพอใจยอมนำไปสู่การเรียนรู้ ถ้าเกิดความไม่พึงพอใจจะทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้หรือทำให้การเรียนรู้หยุดชะงักไป

2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) กฎนี้กล่าวถึงการสร้างความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า กับการตอบสนองที่ถูกต้อง โดยการฝึกหัดกระทำซ้ำบ่อยๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นาน และคงทนถาวร จากกฎ ข้อนี้แบ่งออกเป็นกฎย่อยๆ ได้อีก 2 ข้อ คือ

(1) กฎแห่งการใช้ (Law of Used) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้ว มีกระทำหรือนำสิ่งที่ เรียนรู้นั้นไปใช้บ่อยๆ จะทำให้การเรียนรู้มั่นคงถาวร

(2) กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disused) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วไม่ได้กระทำซ้ำ บ่อยๆ จะทำให้การเรียนรู้ไม่คงทนถาวร หรือในที่สุด จะเกิดการลืมจนไม่เรียนรู้อีกเลย 3.กฎแห่งผลที่ได้รับ (Law of Effect) กฎนี้กล่าวถึง ผลที่ได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วว่า ถ้า ได้รับผลที่พึงพอใจ ผู้เรียนย่อมอยากจะเรียนรู้อีกต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ ผู้เรียนย่อมไม่อยากเรียนรู้ หรือ เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ถ้าจะทำให้การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองความมั่นคงถาวร ต้องให้ผู้เรียนได้รับผลที่พึงพอใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของแต่ละบุคคล

ธอร์นไคค์ เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ซึ่งสามารถแสดงออกด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ กัน

1.4 สื่อสังคม (Social Media)

1.4.1 ความหมายของสื่อสังคม มีดังนี้

กานดา สังขวารี (2556, น.13) สื่อสังคม หมายถึง สื่อของสังคมที่เปิดโอกาสให้ ไม่ว่าใครก็สามารถนำเสนอข่าวสารและข้อมูลเพื่อเผยแพร่ให้บุคคลอื่นๆ ได้รับรู้ ซึ่งมีอยู่หลากหลายรูปแบบเช่น เว็บบล็อก เว็บบอร์ด ยูทูป เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ วิทยุออนไลน์ ทีวียออนไลน์ และอื่นๆ โดยอาจจะมีทั้งการนำเอาเรื่องราวของตนเอง หรือประสบการณ์สิ่ง ที่ได้พบ การสอน ความรู้ต่างๆ หรือแม้กระทั่งเกร็ดความรู้ที่ตนเองมีความรู้หรือมีความถนัดและเมื่อ ได้พบคนที่มีความสนใจในสิ่งเดียวกัน ความสนุกที่เกิดจากการได้รู้จักแบ่งปันประสบการณ์ ร่วมกัน หรือได้ขยายวงกว้างไปในกลุ่มคนที่มีความชอบเหมือนกัน นอกจากนี้ยังสามารถรับชม รับฟังวิทยุออนไลน์และทีวียออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ตที่สะดวกสบายโดยไม่ต้องเปิดทีวีหรือเปิดวิทยุให้ยุ่งยาก สิ่งนี้จึงเป็นจุดหนึ่งที่ทำให้สื่อออนไลน์ได้รับความนิยมอย่างมาก

แสงเดือน ผ่องพูน (2556, น.1) กล่าวว่า สื่อสังคมเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีที่เรียกว่า เว็บ 2.0 (Web 2.0) คือ เครื่องมือต่างๆ ที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้แต่ละ บุคคลเข้าถึงแลกเปลี่ยนสร้างเนื้อหาและสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการนำมาใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ หรือการสื่อสารของหน่วยงานราชการ ตลอดจนองค์กรต่างๆ สามารถที่จะใช้งาน ได้ผ่านเครื่องมือ อุปกรณ์การสื่อสารต่างๆเช่น คอมพิวเตอร์มือถือแท็บเล็ตหรืออุปกรณ์อื่นๆ ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่

สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน (2554, ออนไลน์) กล่าวว่า สื่อสังคมเป็นการสื่อสารของมนุษย์ได้รับการพัฒนาให้สื่อสารถึงกันอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น สื่อชนิดหนึ่งที่ผู้ใช้สามารถมีส่วนร่วม สร้าง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างๆ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ คือ โซเชียลมีเดียคำนี้คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ราชบัณฑิตยสถาน บัญญัติศัพท์ว่า สื่อสังคม หรือที่คนทั่วไปเรียกว่า สื่อออนไลน์ หรือ สื่อสังคมออนไลน์ ในทางเทคนิค สื่อสังคม จะหมายถึง โปรแกรมกลุ่มหนึ่งที่ทำงานโดยใช้พื้นฐานและเทคโนโลยีของเว็บตั้งแต่รุ่น 2.0 เช่น บีโอบี มาสเปซ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ วิกิพีเดีย ไฮไฟฟ์ และบล็อกต่างๆ ในทางธุรกิจเรียกสื่อสังคมว่า สื่อที่ผู้บริโภคสร้างขึ้น (consumer-generated media หรือ CGM) สำหรับกลุ่มบุคคลผู้ติดต่อสื่อสารกันโดยผ่านสื่อสังคม ซึ่งนอกจากจะส่งข่าวสารข้อมูลแลกเปลี่ยนกันแล้ว ยังอาจทำกิจกรรมที่สนใจร่วมกันด้วย กลุ่มบุคคลที่ติดต่อสื่อสารกันโดยผ่านสื่อ

สังคมดังกล่าว คือ โซเชียลเน็ตเวิร์กซึ่งคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ บัญญัติศัพท์โซเชียลเน็ตเวิร์ก ว่าเครือข่ายสังคม ในเครือข่ายสังคม กลุ่ม “เพื่อน” หรือ “ผู้ติดต่อกัน” จะต้องแนะนำตนเองอย่างสั้นๆ โดยทั่วไปซอฟต์แวร์ที่ให้บริการเครือข่ายสังคมจะเปิดโอกาสให้กลุ่มเพื่อน ๆ วิพากษ์วิจารณ์กันเองได้ ส่งข้อความส่วนตัว และเข้าไปอ่านข้อความของเพื่อนๆ ในกลุ่มได้ ซอฟต์แวร์บางประเภทจะสามารถให้เพื่อนๆ เพิ่มเสียงและภาพเคลื่อนไหวลงในประวัติของตนได้ด้วย นอกจากนี้ เพื่อนบางคนก็อาจจะสร้างโปรแกรมย่อยๆ ขึ้นมาให้ใช้ร่วมกันได้ เช่น เล่นเกม ถามปัญหา หรือปรับแต่งรูปภาพ ทำให้บางคนมีผู้สมัครเข้ามาเป็นเพื่อนด้วยมากมาย

ดังนั้นสื่อสังคม หมายถึง การใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ ในรูปแบบของข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ เช่น เว็บบล็อก เว็บบอร์ด ยูทูป เฟซบุ๊กทวิตเตอร์ วิทยุออนไลน์ ทีวียอนไลน์ เป็นต้น

1.4.2 พัฒนาการของสื่อสังคม (Social Media)

แสงเดือน ผ่องพุด (2556, น.2) ได้แสดงพัฒนาการของสื่อสังคม ไว้ดังนี้

นับแต่มีการพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ความเร็วสูงขึ้นในช่วงปลายทศวรรษ 1990 ทำให้เกิดเว็บไซต์ที่อนุญาตให้ผู้ใช้สร้างและนำเสนอเนื้อหาได้ด้วยตนเองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากขึ้น เช่น ในปี 1997 Six Degrees.com เป็นเว็บไซต์แรกที่เป็นสื่อสังคมที่มีให้บริการ และตั้งแต่ปี 2002 เป็นต้นมา ได้มีการสร้างและขยายจำนวนสื่อสังคมเพิ่มมากขึ้น โดยมีทั้งสื่อสังคมที่เปิดกว้างแก่ทุกกลุ่มเป้าหมายและเฉพาะกลุ่มผู้สนใจเฉพาะด้าน เช่น Friendster และ Hubculture

ต้นทศวรรษ 2000 สื่อสังคมมีการขยายตัวการใช้งานหลากหลายมากขึ้น บางสื่อมีจำนวนผู้ใช้เป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่น เฟซบุ๊ก ในเดือนกันยายน 2556 พบว่า มีจำนวนผู้ใช้ทั่วโลก 1.19 พันล้านคน ทวิตเตอร์ เดือนกันยายน 2556 มีจำนวนผู้ใช้ มากกว่า 230 ล้านคน เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลส่งให้มีการใช้สื่อสังคมเพิ่มขึ้น คือ

(1) ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ทั้งการเพิ่มขีดความสามารถของเครือข่าย การปรับปรุง พัฒนาโปรแกรม รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถของคอมพิวเตอร์ และมีสื่อให้มีประสิทธิภาพและการใช้งานได้หลากหลายขึ้น

(2) ปัจจัยทางสังคม ที่เกิดจากกลุ่มวัยรุ่นที่มีการใช้งานสื่อสังคมเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น

(3) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์เพิ่มขึ้น เนื่องมาจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลให้อุปกรณ์ต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่ราคาถูกลง รวมทั้งการให้ความสนใจต่อการนำสื่อสังคมไปใช้ในเชิงธุรกิจมากขึ้น

1.4.3 ประเภทของสื่อสังคม (Social Media)

สื่อสังคมมีหลายรูปแบบ ทั้งประเภทเครื่องมือ และการประยุกต์ใช้งานที่หลากหลาย ซึ่ง อาจแบ่งได้ดังนี้ (แสงเดือน พ้องพุด, 2556, น.3)

1) เครือข่ายสังคม (Social networking site) เป็นเว็บไซต์ที่บุคคลหรือหน่วยงานสามารถสร้างข้อมูลและเปลี่ยนข้อมูล (สถานะของตน) เผยแพร่รูปภาพภาพเคลื่อนไหว โดยที่บุคคลอื่นสามารถเข้ามาแสดงความชอบหรือส่งต่อ หรือเผยแพร่หรือแสดงความเห็น ได้ต่อการสนทนา หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ เช่น Facebook, Badoo, Google+, Linkdin

2) ไมโครบล็อก (Micro-blog) เป็นเว็บไซต์ที่ใช้เผยแพร่ข้อมูลหรือข้อความสั้น ในเรื่องที่สนใจเฉพาะด้าน รวมทั้งสามารถใช้เครื่องหมาย # (hashtag) เพื่อเชื่อมต่อกับกลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันได้ เช่น Twitter, Blauk, Weibo, Tout, Tumblr

3) เว็บไซต์ที่ให้บริการแบ่งปันสื่อออนไลน์ (Video and photo sharing website) เป็นเว็บไซต์ที่ให้ผู้ใช้งานสามารถฝากหรือนำสื่อข้อมูล รูปภาพ วิดีโอขึ้นเว็บไซต์เพื่อแบ่งปันแก่ผู้อื่น เช่น Flickr, Vimero, YouTube, Instagram, Pinterest

4) บล็อก ส่วนบุคคลและองค์กร (Personal and corporate blogs) เป็นเว็บไซต์ที่ผู้เขียนบันทึกเรื่องราวต่างๆ เสมือนเป็นบันทึกไดอารีออนไลน์สามารถเขียนในลักษณะไม่เป็นทางการและแก้ไขได้บ่อย ซึ่งบล็อกสามารถใช้ได้ทั้งส่วนบุคคลและกลุ่ม หรือองค์กร เช่น Blogger, Wordpress, Bloggang, Exteen

5) บล็อกที่มีสื่อสิ่งพิมพ์เป็นเจ้าของเว็บไซต์ (Blogs hosted by media outlet) เป็นเว็บไซต์ที่ใช้ในการนำเสนอข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งมีความเป็นทางการน้อยกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ แต่มีรูปแบบและความเป็นทางการมากกว่าบล็อก เช่น theguardian.com เจ้าของคือหนังสือพิมพ์ The Guardian

6) วิกีและพื้นที่สาธารณะของกลุ่ม (Wikis and online collaborative space) เป็นเว็บไซต์ที่เป็นพื้นที่สาธารณะออนไลน์เพื่อรวบรวมข้อมูลและเอกสาร เช่น Wikipedia, Wikia

7) กลุ่มหรือพื้นที่แสดงความคิดเห็น (Forums, discussion board and group) เป็นเว็บไซต์หรือกลุ่มจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ มีทั้งที่เป็นกลุ่มส่วนตัวและสาธารณะ เช่น Google Groups, Yahoo Groups, Pantip

8) เกมออนไลน์ที่มีผู้เล่นหลายคน (Online multiplayer gaming platform) เป็นเว็บไซต์ที่เสนอรูปแบบการเล่นเกมออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเล่นได้คนเดียวหรือเป็นกลุ่ม เช่น Second life, World of Warcraft

9) ข้อความสั้น (Instant messaging) การรับส่งข้อความสั้นจากมือถือ เช่น SMS (text messaging)

10) การแสดงตนว่าอยู่ ณ สถานที่ใด (Geo - spatial tagging) เป็นการแสดงตำแหน่งที่อยู่พร้อมความเห็นและรูปภาพในสื่อสังคมออนไลน์ Facebook, Foursquare

สื่อสังคม (Social Media) บางสื่อมีความสามารถและให้บริการการใช้มากกว่าหนึ่งอย่าง เช่น Facebook เป็นทั้งเครือข่ายสังคมออนไลน์และสามารถแบ่งปันรูปภาพ และภาพเคลื่อนไหวด้วย หรือ Twitter ที่เป็นทั้งเครือข่ายสังคมออนไลน์และไมโครบล็อกและการแบ่งปันสถานะ เป็นต้น

1.4.4 ข้อดีและข้อจำกัดของสื่อสังคม (Social Media)

ในการนำสื่อสังคมมาใช้อาจมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน แต่โดยรวมแล้วการนำสื่อสังคมมาใช้นั้น ส่วนใหญ่เพื่อเป็นการส่งเสริมแนวความคิด สนับสนุนและขยายวิธีการสื่อสาร และการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้ทั่วถึงมากขึ้น และสร้างประสบการณ์ใหม่แก่ผู้ใช้งานมากขึ้น แต่การนำสื่อสังคมมาใช้นั้น มีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ดังนี้ แสงเดือน ผ่องพูน (2556, น.7)

1) ข้อดีของสื่อสังคม (Social Media) ได้แก่

(1) สามารถใช้สร้างเป็นพื้นที่ในการสนทนาสื่อสารแก่สาธารณะได้
(2) หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ สามารถเข้าไปใกล้ชิดกับสาธารณชนมากขึ้น

(3) สามารถสร้างความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจ

(4) สนับสนุนความโปร่งใส และธรรมาภิบาล

(5) สร้างโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มที่ 3 ในการเข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนเผยแพร่

(6) การส่งต่อข้อมูลในลักษณะทำซ้ำตัวเองเป็นทอดๆ (Viral distribution) ทำให้มีการกระจายข้อมูลอย่างรวดเร็ว

- (7) ลดต้นทุนการดำเนินการ
- (8) ช่วยให้เข้าใจความคิดเห็นของประชาชนได้มากขึ้น
- (9) สามารถติดตามความเคลื่อนไหวได้ตลอดเวลา
- (10) ลดเวลาที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารลง
- (11) สามารถที่จะนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ในการสื่อสาร และเป็นสื่อกลางในการขยายการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และเผยแพร่ข่าวสาร

2) ข้อจำกัดของสื่อสังคม (Social Media) ได้แก่

- (1) มารยาท และรูปแบบการใช้งานแตกต่างจากสื่อรูปแบบอื่น
- (2) มีความเสี่ยงของความจริง การหลอกลวง ความซื่อสัตย์และความไม่โปร่งใสในการใช้งาน
- (3) มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและอยู่เหนือการควบคุมของเจ้าของ
- (4) การหาเครือข่ายใหม่การสร้างเรื่องใหม่ๆ เป็นเรื่องยากที่จะคาดเดาได้ว่าจะมีจำนวน ผู้ใช้เท่าใดและไม่มีกรรับรองผลว่าการ สื่อสารจะเกิดขึ้นและส่งสาร ไปยังผู้รับสื่อ
- (5) สื่อสังคมไม่ใช่ทางลัดที่มีประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียว แต่ยังคงนำสื่อหลักและหลักการสื่อสารที่ดีมาใช้ควบคู่กันไป

1.4.5 ผลกระทบของสื่อสังคม

เครือข่ายครอบครัวเฟื่องฟูและสร้างสรรค์สื่อ (2557, ออนไลน์) ได้แบ่งผลกระทบของสิ่งที่มีลักษณะเป็นสื่อสังคม ไว้ดังนี้

1) ผลกระทบต่อบุคคล

- (1) ผลกระทบทางบวก: สังคมเครือข่ายออนไลน์เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สร้างมิตรภาพไร้พรมแดน
- (2) ผลกระทบทางลบ: เมื่อผู้คนเข้าไปใช้ บ่อยๆ นานๆ โลกอินเทอร์เน็ตสร้างโลกส่วนตัว มีการติดต่อสัมพันธ์กัน เปิดรับข้อมูลแบบเครือข่ายที่ไม่จบสิ้นทำให้ขาดการติดต่อกับบุคคลภายนอก อินเทอร์เน็ตแย่งชิงเวลา ทำให้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลน้อยลง อาจเป็นเหตุให้เกิด โรคซึมเศร้า นอกจากนี้ยังพบว่าบางคนมีอาการหงุดหงิด ฉุนเฉียวง่าย ๆ หากไม่สามารถเข้าระบบอินเทอร์เน็ตได้

2) ผลกระทบต่อครอบครัว

(1) ผลกระทบทางบวก: บางครอบครัวมีการติดต่อสื่อสารกับทางสังคมเครือข่ายออนไลน์ ระหว่างที่พ่อแม่ไปทำงาน ส่วนลูกไปโรงเรียนจะใช้ส่งข้อความถามข่าวความเคลื่อนไหวระหว่างวันของคนในครอบครัว

(2) ผลกระทบทางลบ: การติดต่อสื่อสารทางสังคมเครือข่ายออนไลน์จะส่งผลเสียต่อเด็กในครอบครัว โดยที่ ลูกๆ อาจกำลังเสี่ยงในการติดต่อกับผู้คนแปลกหน้า

3) ผลกระทบต่อสังคม

(1) ผลกระทบทางบวก: การติดต่อสื่อสารกันทางสังคมเครือข่ายออนไลน์ ทำให้คนมีความสามารถในการเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น เพราะผู้คนที่สามารถที่จะสื่อสารกับทุกคนที่ต้องการ

(2) ผลกระทบทางลบ: ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและการสื่อสารทำให้เกิดการหดตัวของมิติเรื่องเวลาและพื้นที่ ทำให้เวลาในการทำกิจกรรมสังคมของมนุษย์โลกย่นย่อลง

1.5 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

จากการสืบค้นจึงสามารถสรุปได้ว่าพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม หมายถึง การใช้โปรแกรมที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการแนะแนวด้านการศึกษา การแนะแนวทางด้านอาชีพ การแนะแนวทางด้านส่วนตัวและสังคม ในรูปแบบของข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ผ่านสื่อสังคม เช่น เว็บบล็อก เว็บบอร์ด YouTube Facebook Twitter วิทยุออนไลน์ ทีวีออนไลน์ เป็นต้น แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.5.1 การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวด้านการศึกษา

กรมวิชาการ (2540, น.1) ได้ให้ความหมายการแนะแนวการศึกษา ว่าเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนให้รู้และเข้าใจความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเอง รู้โอกาสทางการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต การตัดสินใจเลือกกลุ่มวิชาเรียน สถานที่เรียน วิธีเรียน การแบ่งเวลา การทำกิจกรรมต่างๆ การศึกษาข้อมูลวางแผนการศึกษาต่อ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอน และชีวิตในโรงเรียน

1) วัตถุประสงค์

กัลยดา ถนอมถึน (2556, น.42) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการแนะแนว ทั้งในและนอกระบบการศึกษา ซึ่งกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมผู้เรียนทุกระดับ บุคลากร ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไปด้วย ได้แก่

(1) รู้จักตนเอง สามารถควบคุมตนเอง และพึ่งพาตนเองได้ เป็นผู้มีความสุข และมีคุณธรรม จริยธรรม

(2) สามารถเลือกตัดสินใจอย่างมีเหตุผลที่เหมาะสม

(3) สามารถวางแผนและจัดการชีวิต การเรียน การงาน และอาชีพอย่างมีคุณภาพ

(4) รู้จักแสวงหาความรู้และเพิ่มพูนทักษะเพื่อพัฒนางานสู่ความเป็นสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

(5) มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนร่วม และสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ในครอบครัวและสังคม

จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ของการแนะแนวการศึกษา ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับที่กล่าวคือ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และการดำเนินงานต่างกับกลุ่มเป้าหมายที่จะทำให้รู้จักและเข้าใจตนเองด้านการศึกษานำไปสู่การพัฒนาตนเองด้านการศึกษาเติมตามศักยภาพ

2) ประโยชน์ของการแนะแนวการศึกษา

การแนะแนวการศึกษามีประโยชน์ทั้งต่อผู้รับบริการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียน อีกทั้งยังมีประโยชน์ต่อผู้ปกครอง และครูอาจารย์ในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ด้านนักเรียน

ก. นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองด้านการศึกษาในการเสริมสร้างศักยภาพในทุกด้าน

ข. นักเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าของการเรียนในวิชาแต่ละวิชา

ค. นักเรียนได้รู้จักตนเอง มั่นใจ รู้จักประเมินความสนใจ ความถนัด ความสามารถในการเรียน และเตรียมพร้อมที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ในกลุ่มวิชาเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง ตลอดจนสามารถวางแผนอนาคตได้

ง. นักเรียนรู้จักวิธีการที่เหมาะสมกับตัวเอง รู้จักสาเหตุเข้าใจปัญหาวิธีแก้ไขและป้องกัน

จ. นักเรียนรู้จักค้นคว้าจากแหล่งความรู้โดยตรง

ฉ. นักเรียนรู้จักโลกกว้างทางการศึกษา ทั้งด้านสายสามัญ สายอาชีพ และสายอื่นๆ

(2) ด้านผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเข้าใจและตั้งความคาดหวังในบุตรหลานได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะความสามารถในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเลือกกลุ่มวิชาเรียน การเลือกศึกษาต่อ ตลอดจนการวางแผนชีวิตในอนาคต

ก. ผู้ปกครองเข้าใจและยอมรับธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงทั้งพัฒนาการของเด็กตามวัย คือ ร่างกาย เป็นความเจริญเติบโตของร่างกายที่สมวัย สติปัญญา เป็นการพัฒนาทางความคิด การมีเหตุผล ความฉลาด อารมณ์ เป็นความรู้สึกสำนึกคิด ทั้งด้านบวก และด้านลบ สังคม เป็นการแสดงความสัมพันธ์กับผู้อื่น การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การเคารพ

ข. ผู้ปกครองสามารถประสานความร่วมมือด้านการศึกษากับโรงเรียน บ้าน และชุมชน

ค. ผู้ปกครองสามารถช่วยคิด วางแผนการศึกษาให้บุตรหลาน ได้ตรงตามความเป็นจริงมากขึ้น

(3) ด้านครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว

ก. ครูมีความเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน ด้านสติปัญญา ด้านความสามารถในการศึกษาพฤติกรรมในแต่ละวัย แต่ละระดับชั้น

ข. ครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนว ดำเนินการให้คำปรึกษา ให้นักเรียนสามารถเลือกตัดสินใจด้วยตนเอง ป้องกันปัญหาต่างๆ และช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสม นำหลักการแนะแนวนำไปใช้กับการเรียนการสอน สามารถประสานผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม

(4) สถานศึกษา

ก. มีข้อมูลสำหรับจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สนองความต้องการของผู้เรียนอย่างหลากหลายในกลุ่มเป้าหมายโดยภาพรวมของเด็กปกติ

ข. สถานศึกษาได้วางแผนให้ความช่วยเหลือตามความสามารถผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพสูงสุดในความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ในกรณีเด็กพิเศษ เป็นต้น

ดังนั้นการใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวด้านการศึกษา คือ การใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่นๆและการเข้าร่วม

เครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และเข้าใจความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเอง รู้โอกาสทางการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต การตัดสินใจเลือกกลุ่มวิชาเรียน สถานที่เรียน วิธีเรียน การแบ่งเวลา การทำกิจกรรมต่างๆ การศึกษา ข้อมูลวางแผนการศึกษาต่อ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอน และชีวิตในโรงเรียน

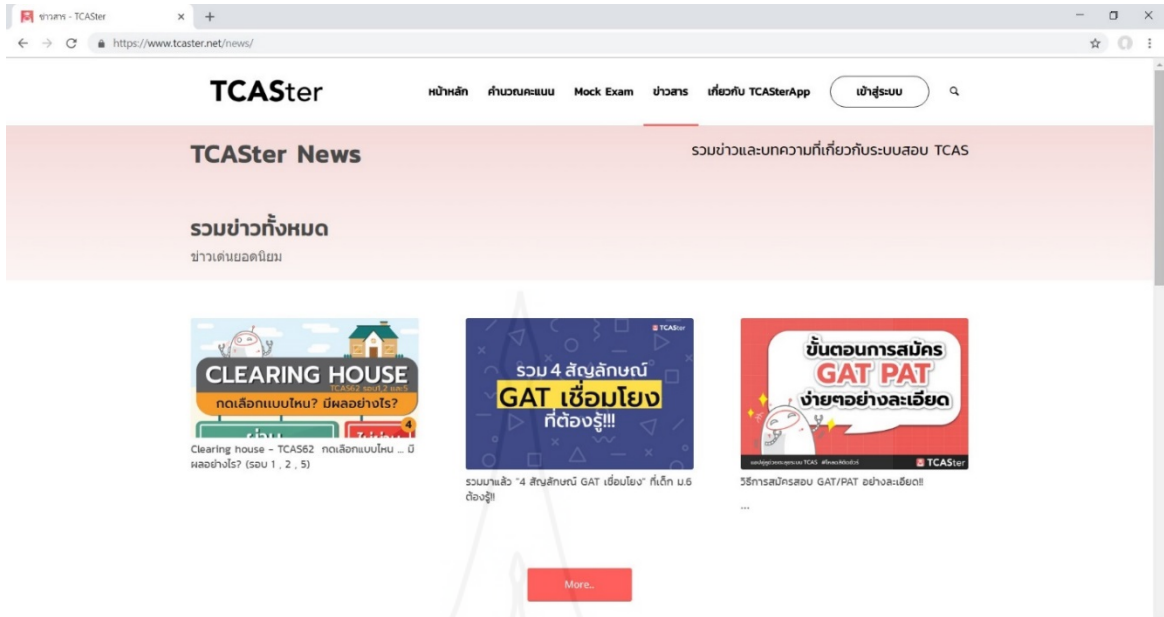
3) ตัวอย่างเว็บไซต์

(1) เว็บไซต์ www.admissionpremium.com คือ เว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชันที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา การประเมินคะแนน โปรแกรมวางแผนอนาคตและสำรวจอาชีพ การสร้างแฟ้มสะสมผลงาน ข่าวสารกิจกรรมทางการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท การแนะนำคณะและมหาวิทยาลัยต่างๆ นอกจากนี้ยังมีสื่อการสอนและระบบสารสนเทศสำหรับครูแนะแนว

ที่มา : www.admissionpremium.com สืบค้นเมื่อ 12 ธ.ค. 2561

(2) เว็บไซต์ www.tcaster.net คือ เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน ที่ช่วยให้นักเรียนค้นหาคณะในดวงใจและบันทึกเก็บไว้เพื่อติดตามข่าวสารอัปเดตของคณะนั้นๆ ข้อมูลของแต่ละสาขาวิชา ได้แก่ รอบที่เปิดรับสมัคร ,คณะที่ต้องใช้ , ฯลฯ เปรียบเทียบข้อมูลของแต่ละคณะ คู่มือทริคการสอบ ใช้ระบบการแจ้งเตือนก่อนถึงวันเปิดรับสมัคร หรือวันสอบ

ที่มา: www.tcaster.net สืบค้นเมื่อ 12 ธ.ค. 2561

1.5.2 การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวด้านอาชีพ

กรมวิชาการ (2540, น.1) การแนะแนวอาชีพเป็นบริการที่มุ่งช่วยเหลือผู้เรียน ให้รู้จักโลกของงานอาชีพ การเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ ความสามารถ และความถนัด ของตน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีการเตรียมตัวพร้อมที่จะประกอบอาชีพ และพัฒนาอาชีพของตนให้เจริญก้าวหน้า และมีความสุขในการประกอบอาชีพ

1) วัตถุประสงค์

กัลยดา ถนอมถิ่น (2556, น.43) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการแนะแนวด้านอาชีพไว้ดังนี้

(1) เพื่อให้ผู้รับบริการรู้จักและเข้าใจตนเองด้านอาชีพ เกี่ยวกับความถนัด ความสนใจ ค่านิยม เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ

(2) เพื่อให้ผู้รับบริการทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ จากข้อเสนอแนะทางด้านอาชีพของแต่ละวิชาชีพ ซึ่งแต่ละอาชีพต้องการความรู้ ความสามารถ ความถนัดที่แตกต่างกัน

(3) เพื่อให้ผู้รับบริการตัดสินใจเลือก และวางแผนอาชีพ นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของตนเอง มาเปรียบเทียบกับสาขาอาชีพที่ต้องการ ว่าเหมาะสมกับตนหรือไม่ หากเหมาะสมจะวางแผน การเรียนอย่างไร จะต้องเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่ได้ตัดสินใจแล้ว ด้วยการร่วมกิจกรรมการแนะแนวของสถานศึกษา หรือหน่วยงาน หรือศึกษาเพิ่มเติมในวิชาชีพที่ตนเองบกพร่อง หากไม่เหมาะสมต้องตัดสินใจเลือกใหม่อย่างไร

(4) เพื่อการเพิ่มพูนทักษะเป็นที่จำเป็นให้ตนเองมีทักษะเพิ่มขึ้นด้วยการอบรม ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

2) ประโยชน์ของการแนะแนวอาชีพ

(1) รู้จักโลกของงานอาชีพ ลักษณะอาชีพ รายได้ ความมั่นคง ความก้าวหน้า ซึ่งแต่ละเรื่อง ต่างมีความสำคัญควรแก่การรู้จัก

(2) รู้จักเตรียมตัวประกอบอาชีพอย่างมีเป้าหมาย เช่น การทำงานที่เหมาะสมกับตนเอง การเรียนรู้ เพื่อพัฒนางานในอนาคต มีแผนการเลือกอาชีพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

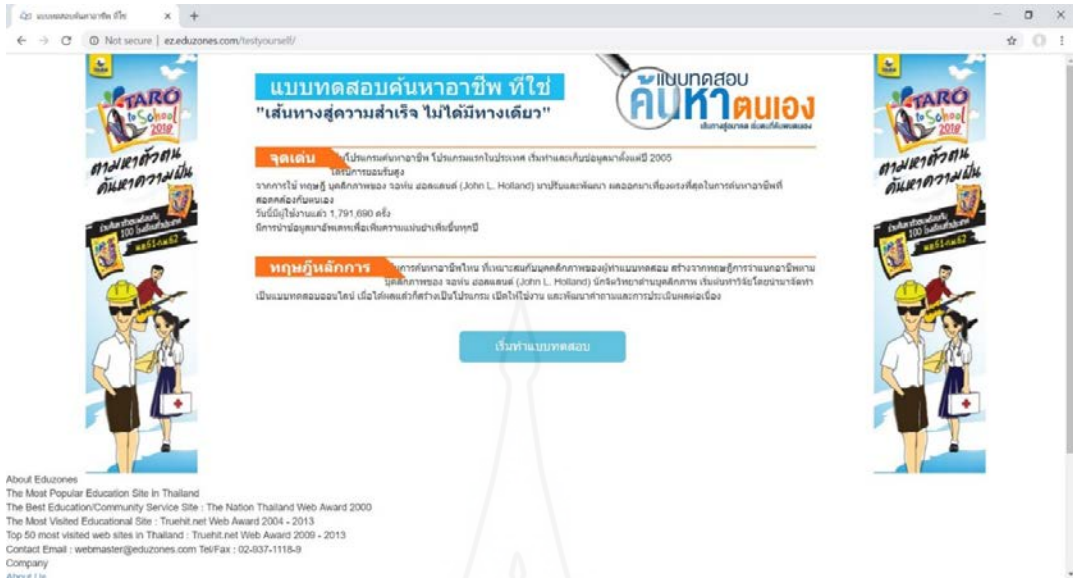
(3) รู้จักเลือกอาชีพที่สุจริต และสอดคล้องกับ ความถนัดความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และบุคลิกภาพ

(4) รู้จักวิธีการปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงานทุกคน ทั้งหัวหน้า เพื่อนร่วมงาน และลูกน้อง เพื่อให้มีความสุขในการประกอบอาชีพมีแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้สติปัญญา

ดังนั้นการใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวด้านอาชีพ คือ การใช้เว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชันที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลโลกของงานอาชีพ การเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ ความสามารถ และความถนัด ของตน การมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพของตนให้เจริญก้าวหน้า และมีความสุขในการประกอบอาชีพ

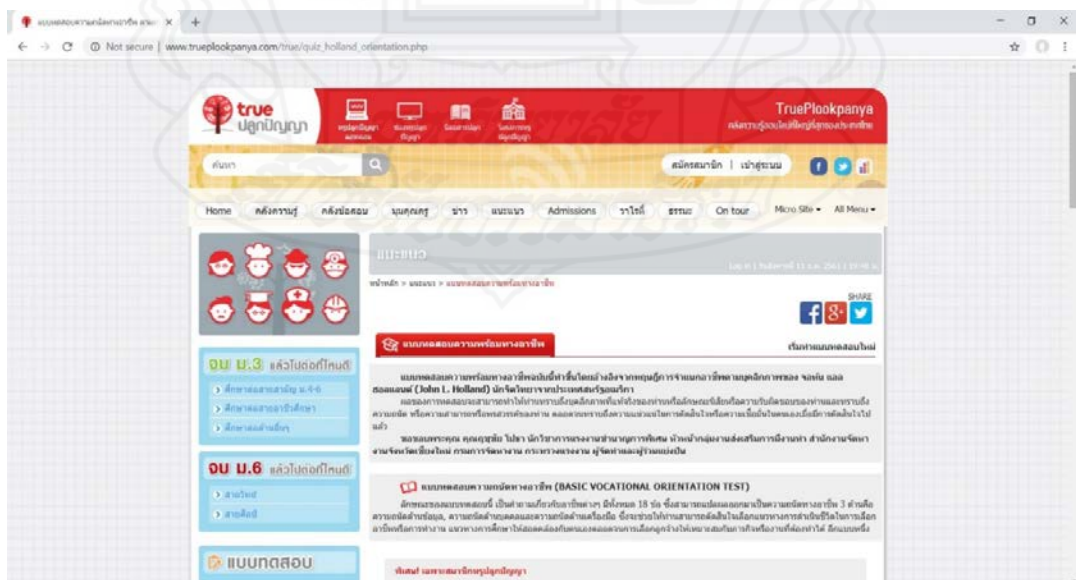
3) ตัวอย่างเว็บไซต์

(1) เว็บไซต์ www.eduzones.com เกิดจากความร่วมมือของคณาจารย์จากโรงเรียน และมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศเพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษา เป็นการนำเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษา ครู-อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยจัดทำเป็นโปรแกรมและข้อมูลให้บริการฟรีแก่สมาชิกทุกคน โดยเริ่มจัดทำในปี พ.ศ. 2542 จนได้รับรางวัล The Most Visited Educational Site : Truehits.net Web Award 2004, 2005, 2009, 2010, 2011 (โดย Truehits.net ศูนย์วิจัยนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตไทย) จัด โครงการและกิจกรรมด้านการศึกษา ให้กับครู ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา ทั่วประเทศ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ ส่งเสริมแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ และให้บริการแบบทดสอบออนไลน์ เช่น แบบทดสอบค้นหาอาชีพที่ใช่ แบบทดสอบค้นหาอาชีพอนาคต เป็นต้น

ที่มา : www.eduzone.com สืบค้นเมื่อ 12 ธ.ค. 2561

(2) เว็บไซต์ www.trueplookpanya.com ทูลูกปัญญาคอทคอม เว็บไซต์คลังความรู้คู่คุณธรรมที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย อัดแน่นด้วยสาระความรู้ ทุกวิชาทุกระดับชั้น นำเสนออย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบมัลติมีเดีย สนุกกับการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ทั้งยังเปิดโอกาสให้ทุกคนสร้างคอนเทนต์ แลกเปลี่ยนความรู้ แบ่งปัน ประสบการณ์ร่วมกัน มีคลังความรู้คลังข้อสอบ มุมคุณครู มุมธรรมะ มุมแนะแนว และมุมแอดมิชชั่น มีทั้งรูปแบบของเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน

ที่มา : www.trueplookpanya.com สืบค้นเมื่อ 12 ธ.ค. 2561

1.5.3 การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

กรมวิชาการ (2540, น.1) กล่าวว่า การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคล ให้เข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พัฒนาการให้มีอารมณ์ที่มั่นคง รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมีแผนชีวิตอนาคตที่เหมาะสมโดยมีรายละเอียดดังนี้

1) วัตถุประสงค์

กัลยดา ถนอมถิน (2556, น.44) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ไว้ดังนี้

(1) เพื่อให้ผู้รับบริการได้ทำความเข้าใจรู้จักลักษณะของตนเองในด้านต่างๆ เช่น การเป็นผู้มองโลกในแง่ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถพึ่งพาตนเองได้ การเห็นคุณค่าของตนเอง เป็นต้น

(2) เพื่อให้รับบริการได้รู้จักสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อตนเอง ด้านส่วนตัวและสังคม เช่น สิ่งแวดล้อมที่เป็นเพื่อนร่วมงาน ซึ่งต้องมีการปรับตัวด้านต่างๆ เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความมีวินัยในตนเอง หรือการรู้จักรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

(3) เพื่อให้ผู้รับบริการได้วางแผนชีวิตในอนาคต รู้จักตนเองในแต่ละช่วงวัย เช่น วัยรุ่น ผู้ใหญ่ตอนต้น วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง กับผู้ใหญ่ตอนปลาย ตลอดจนวัยผู้สูงอายุ เพื่อการวางแผนปรับตนเองให้เข้ากับทุกวัย

2) ประโยชน์

บุคคลที่ได้รับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม จะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพเหมาะสม ซึ่งเกิดผลดีต่อผู้รับบริการดังนี้

(1) เข้าใจตนเองและผู้อื่น ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือหรือปรับตัวในการร่วมมือกันทำงานได้

(2) มีบุคลิกภาพดี เหมาะสมกับวัย โอกาส และสถานที่

(3) รู้จักมองโลกในแง่ดี มีความคิดเชิงบวก เมื่อพบปัญหาอุปสรรคก็สามารถมีสติ และใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา

(4) มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้าใจผู้อื่น เกิดการเกื้อกูลอย่างต่อเนื่อง

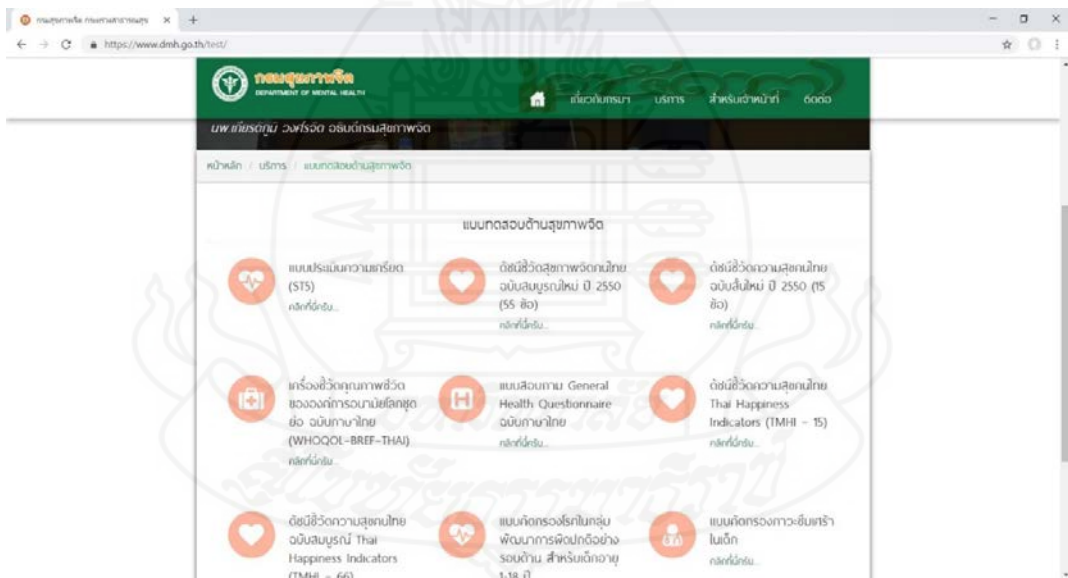
(5) เลือกตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างฉลาด โดยจัดลำดับปัญหาจากง่ายไปหายาก วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น

(6) มีชีวิตที่เป็นสุข ในบทบาทตามวัยที่แตกต่างกัน เช่น บทบาทของลูก พี่ น้อง เพื่อน นักเรียน สมาชิกของสังคม ลูกจ้าง นายจ้าง ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใต้บังคับบัญชา หรือ แม้แต่อยู่เพียงลำพังก็พึงตนเอง และมีความสุข

ดังนั้นการใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม คือ การใช้ เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ และการเข้าร่วม เครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พัฒนาการให้มีอารมณ์ที่มั่นคง รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และแผนชีวิตอนาคต

3) ตัวอย่างเว็บไซต์

(1) เว็บไซต์ www.dmh.go.th เป็นเว็บไซต์ของกรมสุขภาพจิต ให้บริการ แบบทดสอบด้านสุขภาพจิต ข้อมูลสารสนเทศสำหรับประชาชน ฐานข้อมูลวิจัย ตารางการ ให้บริการทางสุขภาพจิตและจิตเวช หน่วยงานในสังกัดกรมสุขภาพจิต และตอบปัญหาสุขภาพจิต มี ทั้งรูปแบบของเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน

ที่มา : www.dmh.go.th สืบค้นเมื่อ 12 ธ.ค. 2561

(2) เว็บไซต์ www.thaihealth.or.th สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีนายกรัฐมนตรีเป็น ประธานกองทุน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544

โดยมีหน้าที่ริเริ่ม ผลักดัน กระตุ้น สนับสนุน และร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในสังคม ในการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพดีครบ 4 ด้าน กาย จิต ปัญญา สังคม และร่วมสร้างประเทศไทยให้น่าอยู่

ที่มา : www.thaihealth.or.th สืบค้นเมื่อ 12 ธ.ค. 2561

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อสังคม

สุชัยรัตน์ ใจจันทร์ (2554, น.89) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2553 โดยจำแนกตามระดับชั้นกลุ่มตัวอย่างระดับชั้นละ 242 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นพบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่ มีการเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์กับระบบอินเทอร์เน็ต โดยใช้บริการ www.facebook.com มากที่สุดในช่วงเวลา 16.00 – 20.00 น.

ธีราพร ต้นทีปธรรม (2554: 72) ได้ทำการศึกษาการใช้เฟซบุ๊กที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่านักศึกษาใช้เฟซบุ๊ก 1-3 ครั้ง ใช้ต่อครั้งนาน 31 นาที ถึง 1 ชั่วโมง ใช้ต่อวันนาน 1.01-3 ชั่วโมง เริ่มใช้เฟซบุ๊กเวลา 18.01-20.00 นาฬิกา และสิ้นสุดการใช้เมื่อ 22.01-24.00 นาฬิกา ด้านผลกระทบต่อกิจกรรมการดำเนินชีวิต ส่งผลกระทบในเรื่อง (1) การนอนดึกขึ้น ตื่นสายกว่าเดิม (2) ทำงานอดิเรกอื่น ๆ น้อยลง (3) ใช้เวลาอยู่กับตนเองมากขึ้น (4) ปวดหัวและปวดเมื่อยตามร่างกาย เพราะใช้เวลานานต่อเนื่องกัน 5. ออกกำลังกายน้อยลง ด้าน

ผลกระทบต่อการศึกษา(1) การอ่านหนังสือสอบน้อยลง (2) ไม่ได้ทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้ว (3) นั่งเล่นเฟสบุ๊คขณะเรียนหนังสือ (4) ทำการบ้านและงานที่รับมอบหมายต่างๆเสร็จช้ากว่าเดิม (5) ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ไม่ดีเท่าที่ควร

เสาวภาคย์ แผลมเพชร (2559, น.116) ได้ศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 7.30 ชั่วโมงต่อวัน โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท Facebook มาเป็นอันดับหนึ่ง วัตถุประสงค์ที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มากเป็นอันดับหนึ่งคือคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆไป การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ทำให้นักเรียนได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ระดับปานกลาง ได้รับผลกระทบด้านสังคมในระดับต่ำและได้รับผลกระทบด้านการเรียนในระดับต่ำ

แอนนา ราโดวิก และคณะ (2559, ออนไลน์) ได้ศึกษาการใช้สื่อสังคมของวัยรุ่น 23 คน เป็นชาย 5 คน เป็นหญิง 18 ซึ่งมีภาวะซึมเศร้าเพื่อศึกษาผลกระทบด้านบวกและด้านลบของการใช้สื่อสังคม ผลการศึกษา พบว่าผลกระทบทางบวก ได้แก่ สร้างความบันเทิง อารมณ์ขัน การสร้างความพึงพอใจ และการเชื่อมโยงทางสังคมผลกระทบทางลบ ได้แก่ การเปิดเผยตนเอง การกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต การเปรียบเทียบตนเองกับคนอื่น วัยรุ่นได้เปลี่ยนรูปแบบการใช้ซึ่งมีด้านลบมากกว่าด้านบวก การรักษาวัยรุ่นโดยการให้การปรึกษาเกี่ยวกับความเครียดที่เกิดจากการใช้สื่อสังคม

โจแซ หลุยส์ และคณะ (2561, ออนไลน์) พฤติกรรมการเสพติดการใช้เว็บไซต์สื่อสังคมถือเป็นปรากฏการณ์ที่น่าตกใจที่สามารถแสดงปัญหาทางจิตอื่นๆ ได้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการใช้งานและพฤติกรรมเสพติดของสื่อสังคม การใช้โทรศัพท์, ภาวะซึมเศร้า, และความคิดฆ่าตัวตายเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียนมหาวิทยาลัยจำนวน 374 คน ร้อยละ 58.6 เป็นผู้หญิงและ ร้อยละ 41.4 ผู้ชายอายุเฉลี่ย 20.01 ปี (SD = 1.84) ต่างจากการใช้งานโซเชียลสื่อพฤติกรรมเสพติดมีความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าและความคิดฆ่าตัวตายอย่างมีนัยสำคัญ ร้อยละ 36.1 ของตัวอย่างรายงานว่ามีความคิดอย่างน้อยหนึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายในช่วงสองสัปดาห์ที่ผ่านมาเราเสนอให้รูปแบบการอธิบายที่ถูกปรับอย่างเหมาะสมและอธิบายพฤติกรรมเสพติดด้วยความถี่ของการใช้โทรศัพท์มือถือชั่วโมงรายวัน ความหดหู่และความคิดฆ่าตัวตายในทางลบสรุปได้ว่าพฤติกรรมเสพติดมีสัมพันธ์ทางลบกับลักษณะทางจิตวิทยา นอกจากนี้พฤติกรรมเสพติดยังเป็นปัจจัยในการความคิดฆ่าตัวตายของผู้มีภาวะซึมเศร้า

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

มีผู้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้หลายท่าน ดังนี้
กรมวิชาการ (2544, น.24) ได้ระบุความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวมุ่งส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ รักและเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้ฟังตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

ไพศาล อันประเสริฐ (2551, น.2) กล่าวว่า กิจกรรมที่ครูทำให้นักเรียนได้รู้จักและ เข้าใจตนเอง และผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา รู้วิธีการ แสวงหาและใช้ข้อมูล ข่าวสารทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพด้านส่วนตัวและสังคม สามารถปรับตัวและดำรงชีวิต ได้อย่างเหมาะสม โดยใช้กระบวนการสอนแบบบูรณาการ โดย นำเอาเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาต่างๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมหรือการใช้กระบวนการ กลุ่ม ซึ่งการสอนในลักษณะนี้ครูมีบทบาทเป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) มีหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียม ประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ผู้เรียน และให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงกิจกรรมจนเกิด ประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ ด้วยตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากหลักการดังกล่าว อาจเรียกการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วย กระบวนการกลุ่มว่าเป็นการสอนกิจกรรมแนะแนวแบบ “จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน” (Structured Experience)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น.3) กล่าวว่ากิจกรรมแนะ แนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียนและอาชีพสามารถปรับตัวได้อย่าง เหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้ คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

ชุดกิจกรรมแนะแนวนั้นสามารถสรุปได้ว่า เป็นชุดหรือคู่มือกิจกรรมแนะแนวที่ มุ่งเน้นส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพเพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและ เข้าใจตนเอง ทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข

2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2544, น.24) ได้ระบุถึงการจัดกิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์ที่ สำคัญดังนี้

2.2.1 เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

2.2.2 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งความรู้ทั้ง ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพ ได้ เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง

2.2.3 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.2.4 เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดี ต่ออาชีพสุจริต

2.2.5 เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน

2.2.6 เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและ ประเทศชาติ

สรุปได้ว่า หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระ ในการคิดและตัดสินใจ และครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและผู้ประสานงาน

2.3 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2544, น.24) เพื่อให้งานแนะแนวเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สูงการแนะแนวจึงมีหลักการสำคัญดังนี้

2.3.1 การเกี่ยวเป้าหมายและการวางแผน

1) มีการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ก่อนดำเนินการ โดยการกำหนดให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน

2) เน้นกำหนดเป้าหมายให้ครอบคลุมเป้าหมายของการแนะแนว สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.3.2 เกี่ยวกับการจัดบริการ

1) เป็นบริการที่จัดให้สำหรับบุคคลทุกคน ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะเก่ง ไม่เก่ง เป็นคนดี ไม่ดี เป็น คนปกติ หรือมีปัญหา

2) เป็นบริการที่มุ่งพัฒนาบุคคลในทุกด้าน ไม่ว่าจะป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทั้งนี้ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับพัฒนาการแต่ละด้านของบุคคลด้วย

3) การบริการมีทั้งส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ไข โดยพิจารณาให้เหมาะสมตามสภาพของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

4) การบริการเน้นให้บุคคลได้เป็นผู้ตัดสินใจเลือกวิธีการพัฒนา หรือวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยผู้ให้บริการเป็นเพียงผู้กระตุ้นหรือโน้มนำให้บุคคลได้พบกับทางเลือก และวิธีการเลือกที่มีประสิทธิภาพ

2.4 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2544, น.25) ได้ระบุเกี่ยวกับขอบข่ายในการจัดกิจกรรมแนะแนว ไว้ดังนี้

2.4.1 การแนะแนวด้านการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิค วิธีการและทักษะการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและสามารถวางแผนการเรียน การศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

2.4.2 การแนะแนวทางด้านอาชีพ หมายถึง การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการทำงานและอาชีพมุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง ในทุกด้าน รู้โลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดี และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในอาชีพ มีการเตรียมตัว สู้อาชีพ ตลอดจนมีการพัฒนางานอาชีพตามที่ตนเองถนัดและสนใจ

2.4.3 การแนะแนวทางด้านส่วนตัวและสังคม หมายถึง การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านชีวิตและสังคม มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.5 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2544, น.25) ได้ระบุลักษณะสำคัญของภารกิจกรรมการแนะแนว ดังต่อไปนี้

2.5.1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

2.5.2 สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา การงาน อาชีพ ชีวิต และสังคมเพื่อใช้ในการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อ อาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

2.5.3 เสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินได้อย่างมีความสุข

2.5.4 เสริมสร้างค่านิยมที่ดี วินัย คุณธรรม และจริยธรรม

2.5.5 เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในวิชาการต่างๆ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง

2.6 เทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในชุดกิจกรรมแนะแนว

เทคนิคต่างๆที่ใช้ในชุดกิจกรรมแนะแนว ได้มีผู้ศึกษาได้ให้ความหมายและขั้นตอนไว้ดังนี้

2.6.1 กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์(Group Dynamics)

ทิสนา แคมมณี (2545, น.139) กล่าวถึงกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (Group Dynamics) หมายถึงความรู้เกี่ยวกับการรวมตัวกันของกลุ่มเพื่อปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายซึ่ง การปฏิบัติงานจะเป็นไปในทิศทางใดนั้นขึ้นอยู่กับพลังผลักดันที่เกิดขึ้นจากองค์ประกอบและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในกลุ่มและปัญหาต่างๆ ของกลุ่ม

1) ขั้นตอนของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

(1) กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้การจัดกิจกรรมไม่หลงทางหรือออกนอกถนนอกทาง ครูจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนให้ชัดเจน โดยกำหนด 2 ลักษณะคือ จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ ซึ่งในลักษณะหลังนี้ นิยมเขียนในเชิงพฤติกรรม (Behavior Performance Objectives) ครูควรกำหนดจุดมุ่งหมายออกเป็น 2 ส่วนคือ เป็นจุดมุ่งหมายด้านเนื้อหาส่วนหนึ่ง และจุดมุ่งหมายด้านกลุ่มสัมพันธ์อีกส่วนหนึ่ง การกำหนดเช่นนี้จะช่วยให้เกิดความสนใจและชัดเจนในการจัดกิจกรรมและประเมินผล

(2) การกำหนดเนื้อหาหรือความคิดรวบยอด ครูผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และเขียนให้เข้าใจชัดเจนเพื่อใช้เป็นหลักในการออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้เรียน

(3) การกำหนดกิจกรรมหรือประสบการณ์เรียนรู้สำหรับผู้เรียนดังนี้

ก. ขั้นนำ คือ การเตรียมความพร้อมในการเรียนให้แก่ผู้เรียน เช่นการทบทวนความรู้เดิมการสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ที่จะตามมา เป็นต้น

ข. ขั้นกิจกรรมการให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมที่เตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการเรียนของตนเองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์อภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนขึ้นได้ในภายหลัง

ค. ขั้นอภิปราย คือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสดูแลเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก และการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

ง. ขั้นสรุปและนำไปใช้ เป็นขั้นของการรวบรวมความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆ จากขั้นกิจกรรมและอภิปราย จนได้ข้อสรุปที่ชัดเจน รวมทั้งการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำเอา การเรียนรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติหรือใช้ในชีวิตประจำวัน

(4) การประเมินผลเป็นการวัดผลให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

2.6.2 การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

ทิสนา แคมมณี (2545, น.49) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 4 - 8 คน และให้ผู้เรียนในกลุ่ม พุดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนดและสรุปผลเป็น ข้อสรุปของกลุ่ม

1) วัตถุประสงค์ วิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้าง

2) องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอน

- (1) มีการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละประมาณ 4-8 คน
- (2) มีประเด็นในการอภิปราย
- (3) มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกและประสบการณ์กัน ระหว่างสมาชิกในกลุ่มตามประเด็นการอภิปราย
- (4) มีการสรุปสาระที่สมาชิกกลุ่มได้อภิปรายกันเป็นข้อสรุปของกลุ่ม
- (5) มีการนำข้อสรุปของกลุ่มมาใช้ในการสรุปบทเรียน

3) ขั้นตอนสำคัญ

- (1) ผู้สอนจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละประมาณ 4 - 8 คน
- (2) ผู้สอน/ผู้เรียนกำหนดประเด็นในการอภิปราย
- (3) ผู้เรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามประเด็นการอภิปราย
- (4) ผู้เรียนสรุปสาระที่สมาชิกกลุ่มได้อภิปรายกันเป็นข้อสรุปของกลุ่ม
- (5) ผู้สอนและผู้เรียนนำข้อสรุปของกลุ่มมาใช้ในการสรุปบทเรียน

4) เทคนิคในการใช้วิธีสอน โดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย

- (1) การจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยจำนวนสมาชิกในกลุ่มย่อยควรมีประมาณ 4 - 8 คน จำนวนที่เหมาะสมที่สุดคือระหว่าง 4 - 6 คน ถ้ากลุ่มใหญ่เกินไปสมาชิกกลุ่มจะมีโอกาส แสดงความคิดเห็นได้น้อยหรือได้ไม่ทั่วถึง การแบ่งผู้เรียนเข้ากลุ่มอาจทำได้โดยวิธีสุ่ม เพื่อให้ผู้เรียน

มีโอกาสได้ ร่วมกลุ่มกับเพื่อน ไม่ซ้ำกัน หรืออาจจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนที่เก่ง ผู้ที่เรียนอ่อน หรืออาจจัดผู้เรียนเข้าร่วมจำแนกตามเพศ วัย ความสนใจ ความสามารถหรือเลือก อย่างเจาะจงตามปัญหาที่มีก็ได้ขึ้นกับวัตถุประสงค์ของผู้สอนและสิ่งที่จะอภิปราย เทคนิคที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มมีหลากหลาย เช่น ใช้การนับหมายเลข โครนัมเบอร์หมายเลขเดียวกันให้รวมกลุ่มกัน หรือใช้การจับสลากซึ่งอาจเป็นหมายเลขหรือเป็นภาพเป็นข้อความ ผู้ที่จับสลากได้เหมือนกัน ให้รวมกลุ่มกัน หรือใช้เกมต่างๆ เทคนิคการจัดกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ในการแบ่งกลุ่ม โดยเฉพาะเมื่อครูจำเป็นต้องแบ่งกลุ่มบ่อยๆ จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกและสนใจ ที่จะเรียนรู้ในกิจกรรมต่อไปเมื่อจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มแล้ว ผู้สอนควรดูแลให้กลุ่มจัดที่นั่งภายในกลุ่ม ให้เรียบร้อยให้อยู่ในลักษณะที่ทุกคนมองเห็นกันและรับฟังกันได้ดี นอกจากนี้ในกรณีที่มีหลายกลุ่ม ผู้สอนควรจัดกลุ่มให้ห่างกันพอสมควร เพื่อไม่ให้เสียงอภิปรายของกลุ่มรบกวนกันและกัน

(2) ประเด็นการอภิปรายจำเป็นต้องมีประเด็นในการอภิปราย มีวัตถุประสงค์ของการอภิปรายที่ชัดเจน ประเด็นการอภิปรายอาจจะมาจากผู้สอนหรือผู้เรียนก็ได้ แต่กรณีการอภิปรายแต่ละครั้งไม่ควรมีประเด็นมากเกินไปเพราะจะทำให้ผู้เรียนอภิปรายได้ไม่เต็มที่

(3) การอภิปราย ผู้สอนควรเลือกใช้การจัดกลุ่มอภิปรายให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการอภิปรายที่ดีโดยทั่วไป ควรมีการกำหนดบทบาทที่จำเป็นในการอภิปรายเช่น ประธานหรือผู้นำในการอภิปราย เลขานุการผู้จัดบันทึกการประชุม และผู้รักษาเวลา เป็นต้น นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มทุกคนควรมีความเข้าใจตรงกันว่า ตนมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องช่วยให้กลุ่มทำงานให้สำเร็จ มิใช่ปล่อยให้เป็นการรับผิดชอบของสมาชิกเพียงบางคน หากสมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจว่า สมาชิกกลุ่มที่ดีควรทำอะไรบ้าง เช่น ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ชักถามโต้แย้งสนับสนุน ช่วยไม่ให้กลุ่มออกนอกเรื่องและสรุป เป็นต้น การอภิปรายจะเป็นไปได้ดี ผู้สอนจึงควรให้ความรู้ความเข้าใจหรือคำแนะนำแก่กลุ่มก่อนการอภิปราย และควรย้ำถึงความสำคัญ ของการให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมการอภิปรายอย่างทั่วถึง ไม่ให้มีการผูกขาดการอภิปราย โดยผู้ใดผู้หนึ่ง เพราะวัตถุประสงค์หลักของการอภิปรายก็คือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น อย่างทั่วถึงและได้รับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย อันจะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดที่ลึกซึ้งและรอบอบขึ้น การอภิปรายที่ดีควรดำเนินการไปที่ละประเด็น จะได้ไม่เกิดความสับสนและในกรณีที่มีหลายประเด็น ควรมีการจำกัดเวลาของการอภิปรายแต่ละประเด็น มิฉะนั้นการอภิปรายอาจยืดเยื้อ เยิ่นเย้อ และประเด็นที่อยู่ท้ายๆ จะไม่ได้รับการอภิปรายเพราะหมดเวลาเสียก่อน ประเด็นการอภิปรายกับเวลาที่ให้ ควรมีความพอเหมาะกัน

(4) การสรุปผลการอภิปรายก่อนที่การอภิปรายจะยุติลง กลุ่มจะเป็นต้องมีการสรุปผลการอภิปราย เพื่อให้ได้คำตอบตามประเด็นที่กำหนด ผู้สอนควรบอกหรือให้สัญญาณแก่กลุ่มอภิปรายประมาณ 3-5 นาที ก่อนหมดเวลา เพื่อกลุ่มจะได้สรุปผลการอภิปรายเป็นข้อสรุปของกลุ่ม ซึ่งหลังจากนั้นผู้สอนอาจให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน หรือดำเนินการในรูปแบบอื่นต่อไป

(5) การสรุปบทเรียน เมื่อการอภิปรายสิ้นสุด ผู้สอนจำเป็นต้องเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดกับบทเรียนที่กำลังเรียนรู้ โดยมีการนำข้อสรุปของกลุ่มมาใช้ในการสรุปบทเรียนด้วย

5) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกลุ่มการอภิปรายแบบต่างๆ อภิปรายมีมากมายหลายแบบ ดังต่อไปนี้

(1) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบกันเอง (Informal Group Discussion) กลุ่มแบบนี้ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน จำนวนประมาณ 6 - 10 คน มาพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์กัน เพื่อแสวงหาข้อยุติหรือข้อตกลงร่วมกัน ในประเด็นต่างๆเกี่ยวกับเรื่องนั้น ในกลุ่มจะมีประธานนำการอภิปราย ช่วยดูแลและกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

(2) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบฟิลลิป 66 (Phillip 66 or Buzz Group) กลุ่มแบบนี้ประกอบด้วยสมาชิก 6 คนที่นั่งใกล้กัน หันหน้าเข้าหากัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง คนละ 1 นาที รวมเป็น 6 นาที จุดประสงค์ของการจัดกลุ่มแบบนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในประเด็นหรือปัญหาที่กลุ่มใหญ่ กำลังพิจารณาอยู่

(3) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบซินดิเคต (Syndicate Group) กลุ่มแบบนี้ประกอบด้วยสมาชิกระหว่าง 6 - 10 คน ที่มีความรู้และประสบการณ์ต่างกัน จุดประสงค์ของกลุ่มนี้ เพื่อให้กลุ่มย่อยนี้ได้ศึกษาหรือพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมใหญ่ จะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กันในเรื่องที่ได้รับมอบหมายโดยผลัดกันทำหน้าที่ประธานและเลขานุการกลุ่ม

(4) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบระดมสมอง (Brainstorming Group) กลุ่มแบบนี้ประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 2 - 6 คน ที่มีความรู้และประสบการณ์พอสมควรในเรื่องที่จะอภิปราย จุดประสงค์ของกลุ่มนี้เพื่อให้ได้ความคิดมากที่สุดในเวลาจำกัด และเพื่อแสวงหาความคิดสร้างสรรค์จากกลุ่ม กลุ่มจะมีประธานนำการอภิปรายและกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี โดยไม่มีการตัดสินว่าถูก ผิด ดี ไม่ดี เพื่อให้ได้ความคิดจำนวนมาก เลขานุการ

กลุ่มจดบันทึกความคิดทั้งหมดไว้ ขึ้นต่อไปจึงนำความคิดที่ได้มาวิเคราะห์และปรับปรุง เพื่อให้ได้ความคิดที่สร้างสรรค์

(5) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table Group) กลุ่มแบบนี้มีลักษณะเหมือนการอภิปรายแบบซินดิเคต คือ เป็นการอภิปรายในประเด็นที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมใหญ่หรือที่สมาชิกเลือกตามความสนใจ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปร่วมกัน เพียงแต่การจัดกลุ่มจะอยู่ในลักษณะเป็นรูปร่างกลมซึ่งสมาชิกทุกคนสามารถมองเห็นกันได้ อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน กลุ่มแบบนี้อาจไม่จำเป็นต้องจัดในรูปร่างกลม สามารถจัดในลักษณะอื่นได้ เช่น จัดที่นั่งเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ก็เรียกว่าเป็นการประชุมโต๊ะกลม หากมีจุดประสงค์ตรงตามการอภิปรายแบบโต๊ะกลม

(6) การจัดกลุ่มอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion Group) การจัดกลุ่มแบบนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อความรู้ในการประชุมประมาณ 3 - 6 คน มาร่วมอภิปรายต่อหน้าผู้ฟัง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายเป็นผู้เชื่อมโยงความคิดเห็น ชักถาม ควบคุมเวลาในการอภิปราย และสรุปผลการอภิปราย

(7) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบสัมมนา (Seminar Group) การจัดกลุ่มแบบนี้มีสมาชิกกลุ่มประมาณ 20 คนขึ้นไป มีจุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกร่วมกันศึกษาหาความรู้หรือค้นคว้าในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำช่วยเหลือปัญหาของการสัมมนามักจะกว้างสามารถแบ่ง เป็นหัวข้อย่อยได้จำนวนมาก ผู้เข้าสัมมนาจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับความรู้ความคิด การสัมมนาไม่มีการลงมติ เป็นเพียงการประมวลความคิดเห็นและสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาต่างๆ

(8) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบใกล้ชิด (Knee Group) กลุ่มแบบนี้ประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 3 - 5 คน พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างใกล้ชิด สนทนาแลกเปลี่ยนเหมือนการจับเข่าคุยกัน

(9) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบฮัลดิล (Huddle Group) กลุ่มแบบนี้เป็นการจัดกลุ่มย่อยที่แยกออกมาจากกลุ่มใหญ่วิธีการสุ่ม โดยใช้ เพื่อให้มีสมาชิกกลุ่มคละกันไปจุดประสงค์และการดำเนินการมีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มอภิปรายแบบกันเอง

(10) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบเวียนรอบวง (Circular Response Group) กลุ่มแบบนี้ประกอบด้วยสมาชิกไม่ควรเกิน 10 คน มีจุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกกลุ่มทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น โดยการให้สมาชิกแต่ละคนพูดรอบละประมาณ 1 - 2 นาที เวียนกันไปทางซ้าย

หรือ ขวาทีละคนจนครบทุกคน ถ้าผู้ใดต้องการสนับสนุนหรือโต้แย้ง ต้องรองกว่าจะถึงเวลาที่ตนมีโอกาส พูด ถ้ามีเวลามากและต้องการความคิดเห็นเพิ่มขึ้นก็เริ่มรอบสองต่อไปเรื่อยๆ

(11) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบกลุ่มช้อน (Fish Bowl Group) กลุ่มแบบนี้มีลักษณะเป็นกลุ่มช้อนกันเป็น 2 วง กลุ่มวงในและกลุ่มวงนอก มีสมาชิกจำนวนเท่าๆกันประมาณ 4 - 8 คน ในขณะที่สมาชิกกลุ่มวงในประชุมอภิปรายกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สมาชิกกลุ่มวงนอก จะทำหน้าที่สังเกตการณ์ จุดประสงค์เพื่อให้ผู้สังเกตการณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่อภิปราย ความจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการอภิปราย ได้เรียนรู้ความคิดเห็นของผู้อภิปรายวงในอย่างใกล้ชิด ในบางกรณี อาจมีการสลับเปลี่ยนบทบาทให้ผู้ที่อยู่วงนอกเข้าไปอยู่ในวงในทำหน้าที่อภิปราย และ สมาชิกในวงในออกมาอยู่ในวงนอกเป็นผู้สังเกตการณ์สลับเปลี่ยนกัน

(12) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบปจฉาวิสัชนา (Questioning - Answering) กลุ่มแบบนี้ประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 6 - 8 คน เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย 1 คน มีผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรที่รับเชิญมาครั้งหนึ่ง อีกครั้งหนึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มผู้ฟัง ผู้ดำเนินการอภิปรายให้ผู้แทนเสนอข้อคำถามให้วิทยากรตอบ และเป็นตัวกลางช่วยเชื่อมโยงและสรุปความคิดเห็น จุดประสงค์ของกลุ่มแบบนี้คือ การช่วยให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจในปัญหาหรือเรื่องที่ศึกษาในแง่มุมต่างๆ ตามความต้องการ หรือความสนใจของผู้ฟัง

6) ข้อดีและข้อจำกัดในการใช้วิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย

(1) ข้อดี

ก. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนกลุ่มใหญ่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง

ข. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่หลากหลายช่วยให้เกิด การเรียนรู้ที่กว้างขึ้น

ค. เป็นวิธีสอนที่ช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะต่างๆ จำนวนมาก เช่น ทักษะการพูด การแสดงความคิดเห็น การโต้แย้ง การวิพากษ์วิจารณ์ และทักษะการคิดเป็นต้น

(2) ข้อจำกัด

ก. เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลามาก

ข. เป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยสถานที่หรือบริเวณที่กว้างพอจะจัดกลุ่มให้อภิปรายกันได้ โดยไม่รบกวนกัน

ค. หากผู้เรียนไม่รู้หรือไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มที่ดีการอภิปรายอาจไม่ได้ผลดี

ง. หากสมาชิกกลุ่มและผู้สอนไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ดี อาจเกิดปัญหาการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มได้

2.6.3 การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)

ทิสนา แชมมณี (2545, น.67) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตนและนำเอาการแสดงออกของผู้แสดง ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

1) วัตถุประสงค์

วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่น หรือเกิด ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง

2) องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอน

(1) มีสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติ
 (2) มีการแสดงบทบาทสมมติ
 (3) มีการอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม ที่แสดงออกของผู้แสดง และสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ

3) ขั้นตอนสำคัญ

(1) ผู้สอน/ผู้เรียนนำเสนอสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติ
 (2) ผู้สอน/ผู้เรียนเลือกผู้แสดงบทบาท
 (3) ผู้สอนเตรียมผู้สังเกตการณ์
 (4) ผู้เรียนแสดงบทบาทและสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก
 (5) ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้แสดง
 (6) ผู้สอนและผู้เรียนสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับจากการแสดงและการชมการแสดง

4) เทคนิคในการใช้วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

(1) การเตรียมการ ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะให้ชัดเจนและสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติที่จะช่วยสนองวัตถุประสงค์นั้น สถานการณ์และบทบาทสมมติ

ที่กำหนดขึ้น ควรมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงส่วนจะมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใด ขึ้นกับวัตถุประสงค์ ผู้สอนอาจใช้บทบาทสมมติแบบละคร หรืออาจใช้บทบาทสมมติแบบแก้ปัญหาซึ่งจะกำหนด สถานการณ์ที่มีปัญหาหรือความขัดแย้งให้และอาจให้ข้อมูลเพิ่มเติมมากบ้าง น้อยบ้างซึ่งผู้สวมบทบาทจะใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการแสดงออกและแก้ปัญหาตามความคิดของตน

(2) การเริ่มบทเรียน ผู้สอนสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้หลายวิธี เช่น โยงประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียนหรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนครั้งก่อนๆ เข้าสู่เรื่องที่จะศึกษาหรืออาจใช้วิธีเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์สมมติที่เตรียมมาแล้วทั้งท้ายด้วย ปัญหาเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน อยากติดตาม หรืออาจใช้วิธีชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ จากการเข้าร่วมแสดง และช่วยกันคิดแก้ปัญหา

(3) การเลือก ผู้แสดงควรเลือกให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการแสดง เช่น เลือกผู้แสดงที่มีลักษณะเหมาะสมกับบทบาท เพื่อช่วยให้การแสดงเป็นไปอย่างราบรื่นตาม วัตถุประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว หรือเลือกผู้แสดงที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับบทบาทที่กำหนดให้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนคนนั้นได้รับประสบการณ์ใหม่ ได้ทดลองแสดงพฤติกรรมใหม่ๆ และเกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้ที่มีลักษณะต่างไปจากตนหรืออาจให้ผู้เรียน อาสาสมัคร หรือเจาะจงเลือกคนใดคนหนึ่งด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการช่วยให้บุคคลนั้นเกิดการเรียน เมื่อได้ผู้แสดงแล้ว ควรให้เวลาผู้แสดงเตรียม การแสดง โดยอาจให้ฝึกซ้อมบ้างตามความจำเป็น

(4) การเตรียมผู้สังเกตการณ์หรือผู้ชม ผู้สอนควรเตรียมผู้ชมและทำความเข้าใจกับผู้ชมว่า การแสดงบทบาทสมมติที่จัดขึ้นมิใช่มุ่งที่ความสนุกเพลิดเพลินเท่านั้น แต่มุ่งที่จะให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ ดังนั้นจึงควรชมด้วยความสังเกต ผู้สอนควรให้คำแนะนำว่า ควรสังเกตอะไรและควรบันทึกข้อมูลอย่างไร และผู้สอนอาจจัดทำแบบสังเกตการณ์ให้ผู้ชมใช้ในการสังเกตด้วยก็ได้

(5) การแสดง ก่อนการแสดงอาจมีการจัดการการแสดงให้ดูสมจริง ฉากการแสดงอาจเป็นฉากง่ายๆ หรืออาจจะจัดให้ดูสวยงามแต่ไม่ควรจะใช้เวลามาก และควรคำนึงถึงความประหยัดด้วย เมื่อทุกฝ่ายพร้อมแล้วผู้สอนให้เริ่มการแสดงและสังเกตการณ์แสดง อย่างใกล้ชิดไม่ควรมีการจัดการแสดงกลางคัน นอกจากกรณีที่มีปัญหาเมื่อการแสดงออก นอกทาง ผู้สอนอาจจำเป็นต้องให้คำแนะนำบ้าง เมื่อการแสดงดำเนินไปพอสมควรแล้ว ผู้สอนควรตัดบท ยุติการแสดงไม่ควรให้การแสดงยืดเยื้อยื้อ จะทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย การตัดบทควรทำเมื่อเห็นว่าการแสดงได้ให้ข้อมูลแก่กลุ่มเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์และอภิปราย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ หรือตัดบทเมื่อการแสดงยืดเยื้อหรือเมื่อผู้ชม พอละครได้ว่า เรื่องราวจะดำเนินต่อไป

อย่างไร หรือในกรณีที่ผู้แสดงเกิดอารมณ์สะเทือนใจมากเกินไป จนแสดงต่อไปไม่ได้ ควรตัดบททันที

(6) การวิเคราะห์ข้ออภิปรายผล การแสดงขั้นนี้เป็นขั้นสำคัญมาก เพราะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ เทคนิคที่จำเป็นสำหรับการอภิปราย มีหลายประการที่สำคัญคือ การสัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดของผู้แสดงและจดบันทึกไว้บนกระดาน ต่อจากนั้นจึงสัมภาษณ์ผู้ชมหรือผู้สังเกตการณ์ถึงข้อมูลที่สังเกตได้ ผู้สอนควรจดบันทึกข้อมูลเหล่านี้บนกระดาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นประเด็นในการอภิปรายและสรุป ต่อจากนั้น จึงให้ทุกฝ่ายร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และสรุปประเด็นการเรียนรู้ ถึงสำคัญมากที่ผู้สอนพึงคำนึงในการอภิปรายก็คือ การให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะใช้บทบาท เป็นเครื่องมือในการดึงความรู้สึกนึกคิดการรับรู้ เจตคติ หรืออคติต่างๆ ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของผู้แสดง ออกมาเพื่อเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ ดังนั้นการอภิปรายจึงมุ่งเน้นและอภิปรายในเรื่องของพฤติกรรม ที่ผู้สวมบทบาทแสดงออก และความรู้สึกที่เป็นเหตุผลผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา การซักถามจึงควรมุ่งประเด็นไปที่ว่าผู้แสดงได้แสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ทำไมจึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น และพฤติกรรมนั้นก่อให้เกิดผลอะไรตามมา การอภิปรายไม่ควรมุ่งประเด็นไปที่การแสดงของผู้สวมบทบาทว่า แสดงได้ดี – ไม่ดีเพียงใด เพราะนอกจากจะเป็นการอภิปรายที่ผิดวัตถุประสงค์แล้วยังอาจทำให้ผู้แสดงเสียความรู้สึกได้ในกรณีที่การอภิปรายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนเสนอแนะแนวคิดและ แนวทางอื่นๆ เพิ่มเติมแตกต่างไปจากที่ผู้สวมบทบาทแสดง ผู้สอนอาจให้มีการแสดงและ การอภิปรายเพิ่มเติม และสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง

5) ข้อดีและข้อจำกัดในการใช้วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

(1) ข้อดี

ก. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรม ของผู้อื่นได้เรียนรู้ การเอาใจเขามาใส่ใจเราเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง

ข. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียน มีความเข้าใจและเกิดการเปลี่ยนแปลง เจตคติและพฤติกรรมของตน

ค. เป็นวิธีสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะในการเผชิญสถานการณ์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา

ง. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง

จ. เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมาก ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานและการเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียน เพราะข้อมูลมาจากผู้เรียนโดยตรง

(2) ข้อจำกัด

ก. เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลามากพอสมควร

ข. เป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยการเตรียมการและการจัดการอย่างรัดกุม หากจัดการไม่ดีพออาจเกิดความยุ่งยากสับสนขึ้นได้

ค. เป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยความไวในการรับรู้ของผู้สอน หากผู้สอนขาดคุณสมบัตินี้ไม่รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนบางคน และไม่ได้แก้ปัญหาแต่ต้น อาจเกิดเป็นปัญหาต่อเนื่องไปได้

ง. เป็นการสอนที่ต้องอาศัยความสามารถของครูในการแก้ปัญหา เนื่องจากการแสดงของผู้เรียนอาจไม่เป็นตามความคาดหมายของผู้สอน ผู้สอนจะต้องสามารถแก้ปัญหาหรือปรับสถานการณ์และประเด็นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

2.6.4 กรณีตัวอย่าง (Case)

ทิสนา แคมมณี (2522, น.201) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case) หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบ เหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

1) วัตถุประสงค์

วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

2) องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอน

(1) มีกรณีเรื่องที่คล้ายกับเหตุการณ์จริง

(2) มีประเด็นคำถามให้คิดพิจารณาหาคำตอบ

(3) มีการอภิปรายเกี่ยวกับผลสภาพการณ์ ปัญหา มุมมอง และวิธีการ

แก้ปัญหาของผู้เรียน และสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ

3) ขั้นตอนสำคัญ

(1) ผู้สอน/ผู้เรียนนำเสนอกรณีตัวอย่าง

- (2) ผู้เรียนศึกษากรณีตัวอย่าง
- (3) ผู้เรียนอภิปรายประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ
- (4) ผู้สอนและผู้เรียนประเด็นคำตอบ
- (5) ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับปัญหา วิธีการแก้ปัญหาของผู้เรียน และสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ

4) เทคนิคในการใช้วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

(1) การเตรียมการก่อนการสอน ผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมกรณีตัวอย่างให้พร้อมกรณีตัวอย่างที่เหมาะสมจะต้องมีสาระ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง กรณีที่นำมาใช้ส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องที่มีสถานการณ์ปัญหาชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้กระตุ้นความคิดของผู้เรียน หากไม่มีสถานการณ์ที่เป็นปัญหาชัดเจน ผู้สอนอาจใช้วิธีการตั้งประเด็นคำถามที่ท้าทายให้ผู้เรียนคิดก็ได้ ผู้สอนอาจนำเรื่องจริงมาเขียนเป็นตัวอย่าง หรืออาจใช้เรื่องจากหนังสือพิมพ์ ข่าวและเหตุการณ์ รวมทั้งจากสื่อต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น เมื่อได้กรณีที่ต้องการแล้ว ผู้สอนจะต้องเตรียมประเด็นคำถามสำหรับการอภิปรายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่ต้องการ

(2) การนำเสนอกรณีตัวอย่าง ผู้สอนอาจเป็นผู้นำเสนอกรณีตัวอย่าง หรืออาจใช้เรื่องจริงจากผู้เรียนเป็นกรณีตัวอย่างก็ได้ (แต่ครูต้องมีความชำนาญในการวิเคราะห์กรณีตัวอย่างนั้นและตั้งประเด็นคำถามได้เร็ว) วิธีการนำเสนอทำได้หลายวิธี เช่น การพิมพ์เป็นข้อมูลมาให้ผู้เรียนอ่าน การเล่ากรณีตัวอย่างให้ฟัง หรือนำเสนอโดยใช้สื่อ เช่น สไลด์ วิทยุ โทรทัศน์ หรืออาจให้ผู้เรียนแสดงเป็นละครหรือบทบาทสมมติก็ได้

(3) การศึกษากรณีตัวอย่างและการอภิปรายผู้สอนควรแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยและให้เวลาอย่างเพียงพอในการศึกษากรณีตัวอย่างและคิดหาคำตอบ ไม่ควรให้ผู้เรียนตอบประเด็นคำถามทันที ผู้เรียนแต่ละคนควรมีคำตอบของตนเตรียมไว้ก่อน แล้วจึงร่วมกันอภิปรายเป็นกลุ่ม และนำเสนอผลการอภิปรายระหว่างกลุ่มเป็นการแลกเปลี่ยนกัน ผู้สอนพึงตระหนักว่าการสอน โดยใช้กรณีตัวอย่างนี้ มิได้มุ่งหาคำตอบใดคำตอบหนึ่ง คำถามสำหรับการอภิปรายนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิดอย่างชัดเจนแน่นอน แต่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นคำตอบและเหตุผลที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดที่กว้างขึ้น มองปัญหาในแง่มุมที่หลากหลายขึ้น อันจะช่วยให้การตัดสินใจ มีความรอบคอบมากขึ้นด้วยเหตุนี้ การอภิปรายจึงควรมุ่งความใส่ใจไปที่เหตุผลหรือที่มาของความคิด ที่ผู้เรียนใช้ในการแก้ปัญหาเป็นสำคัญ

5) ข้อดีและข้อจำกัดในการใช้วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

- (1) ข้อดี

ก. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

ข. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง และได้ฝึกแก้ปัญหาโดยไม่ต้องเสี่ยงกับผลที่จะเกิดขึ้น ช่วยให้เกิดความพร้อมที่จะแก้ปัญหา เมื่อเผชิญปัญหานั้นในสถานการณ์จริง

ค. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนสูง ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้จากกันและกัน

ง. เป็นวิธีสอนที่ให้ผลดีมากที่สุดสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความรู้และประสบการณ์หลากหลายสาขา

(2) ข้อจำกัด

ก. หากกลุ่มผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน การเรียน อาจไม่กว้างเท่าที่ควร เพราะผู้เรียนมักมีมุมมองคล้ายกัน

ข. แม้ปัญหาและสถานการณ์จะใกล้เคียงกับความเป็นจริง แต่ก็ไม่ได้อาจเกิดขึ้นจริงๆ กับผู้เรียน ความคิดในการแก้ปัญหาจึงมักเป็นไปตามเหตุผลที่ถูกที่ควร ซึ่งไม่อาจการปฏิบัติจริงได้

2.7 ประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนว

ชอลดา ขวัญเมือง (2541, น.20) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมการแนะแนวมีหลากหลาย จึงได้เสนอประโยชน์ของชุดกิจกรรมการแนะแนวไว้ดังนี้

2.7.1 ช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลที่มีคุณค่าจากครูแนะแนว

2.7.2 ช่วยให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครู

2.7.3 ช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง

2.7.4 ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี

2.7.5 ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเองอย่างแท้จริง

2.7.6 ช่วยให้ครูแนะแนวได้มีโอกาสนพบปะกับนักเรียนเป็นกลุ่มอย่างใกล้ชิดและ

ทั่วถึง

2.7.7 ช่วยให้ครูแนะแนวมีโอกาสนให้ข้อมูล

2.7.8 ช่วยให้ครูแนะแนวมีโอกาสนใช้เทคนิคต่างๆ

2.7.9 ช่วยให้ครูแนะแนวได้ทราบถึงความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ

และความถนัดของนักเรียนแต่ละคนอย่างถูกต้อง

จุดมุ่งหมาย

ประสิทธิภาพ

- 2.7.10 ช่วยให้ครูแนะแนวได้รู้จักนักเรียนที่มีปัญหาในด้านต่างๆ
- 2.7.11 ช่วยให้การจัดบริการแนะแนวทุกบริการประสบความสำเร็จตาม
- 2.7.12 ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ดำเนินไปด้วยดีและมี
- 2.7.13 ช่วยลดปัญหาความประพฤตินักเรียน
- 2.7.14 ช่วยให้การจัดการเรียนและการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
- 2.7.15 ช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูแนะแนวและผู้ปกครอง
- 2.7.16 ช่วยให้ชุมชนได้รับความสนใจจากนักเรียน
- 2.7.17 ช่วยให้ประเทศชาติมีพลเมืองที่ดี

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนว คือ ช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลที่มีคุณค่า จากครูแนะแนว ช่วยให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครู ช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเองอย่างแท้จริงช่วยให้ครูแนะแนวได้รู้จักนักเรียน ที่มีปัญหาในด้านต่างๆ ช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูแนะแนวและผู้ปกครอง ช่วยให้ผู้ปกครอง ได้รับความสนใจจากนักเรียน และช่วยให้ประเทศชาติมีพลเมืองที่ดี

2.8 ปัญหาของนักเรียนที่ควรได้รับแนะแนว

พนม ลีมอารีย์ (2548, น.15) ปัญหาต่างๆ ของนักเรียนที่เกิดขึ้นและสมควรจะได้รับการแนะแนวนั้นมีอยู่มากมายแต่พอจะจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 8 ประเภท คือ

2.8.1 ปัญหาที่เกี่ยวกับพัฒนาการด้านร่างกายและสุขภาพ

- 1) ความวิตกกังวลเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย
- 2) สุขภาพไม่แข็งแรงมีโรคประจำตัว
- 3) รูปร่างไม่ดี ขาดอาหาร อ้วนหรือผอมเกินไป
- 4) การรับประทานอาหาร การดื่ม การออกกำลังกายและการพักผ่อน
- 5) การรักษาความสะอาดและการป้องกันโรค
- 6) การจับถ่ายของเสีย
- 7) การใช้ยา

2.8.2 ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน เช่น

- 1) ไม่ชอบครูบางคน เนื่องจากดูเกินไป หรือไม่ให้ความยุติธรรม
- 2) ไม่ชอบเรียนวิชาบางวิชา เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย

- 3) ขาดนิสัยและทักษะในการเรียนที่จำเป็น เช่น การอ่านหนังสือ การค้นคว้าเขียนรายงาน การเตรียมตัวสอบ การทำตารางประจำวัน หรือต้องออกไปพูดหน้าชั้น
- 4) รู้สึกประหม่าเมื่อถูกครุถาม หรือต้องออกไปพูดหน้าชั้น
- 5) จี้เกียจ ชอบลอกงานเพื่อน ไม่พยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถของตน

- 6) ท้อถอย ไม่สู้งาน ชอบหนีเรียน

2.8.3 ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางครอบครัว

- 1) มีความรู้สึกขัดแย้งกับบิดามารดาของตน เนื่องจากถูกบังคับมากเกินไป
- 2) มีความรู้สึกขาดความอบอุ่น เนื่องจากบิดามารดาไม่เอาใจใส่
- 3) มีความรู้สึกขาดเพื่อน เนื่องจากเป็นลูกคนเดียว
- 4) มีงานต้องช่วยบิดามารดาทำมากเกินไป
- 5) ขาดความสามัคคีในหมู่พี่น้อง
- 6) ไม่ได้ได้รับความยุติธรรมจากบิดามารดา
- 7) ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ดี มีสภาพบ้านแตก
- 8) บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน
- 9) บิดามารดาปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนเด็กเล็ก

2.8.4 ปัญหาด้านการเงิน เช่น

- 1) ขาดผู้อุปการะส่งเสียให้เล่าเรียน
- 2) ต้องทำงานหารายได้ช่วยตนเองเพื่อใช้เป็นทุนในการซื้ออุปกรณ์ในการศึกษาเล่าเรียน
- 3) ต้องการหารายได้ช่วยเหลือตนเอง
- 4) ต้องการรู้จักวิธีการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสม
- 5) ต้องการให้ผู้ปกครองให้เงินเป็นก้อน เพื่อตนจะได้รับผิดชอบการใช้จ่ายเอง

- 6) ต้องการให้ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มขึ้น

2.8.5 ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศ

- 1) การปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ เช่นความรัก การเกี่ยวพาราสี การกอดจูบ การแต่งงาน
- 2) การมีนัดกับเพื่อนผู้ชายที่เป็นบิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่รู้จัก
- 3) บิดามารดาไม่อนุญาตให้ออกไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ

4) การปฏิเสธการนัดของเพื่อนต่างเพศ โดยไม่ทำให้เขารู้สึกเจ็บปวด

2.8.6 ปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพและสังคม

- 1) ต้องการให้เป็นที่สนใจของคนทั่วไป
- 2) ต้องการเป็นคนที่มีกิจกรรมทางสังคม
- 3) ต้องการให้กิริยาท่าทาง การแต่งกาย และน้ำเสียงของตนเป็นที่ประทับใจ

ของผู้พบเห็น

- 4) เข้ากับคนอื่น ไม่ได้
- 5) อารมณ์อ่อนไหว ใจน้อย โกรธง่าย
- 6) ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง
- 7) การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ
- 8) ปรัชญาชีวิต เช่น ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม
- 9) ความเป็นพลเมืองดี

2.8.7 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เวลาว่าง

- 1) การทำตารางประจำวันเพื่อเป็นการวางแผนใช้เวลาในแต่ละวัน
- 2) การเล่นกีฬาและเกมต่างๆ
- 3) การทำงานศิลปะและการฝีมือ
- 4) การสมาคมและการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม
- 5) การมีเวลาว่างมาก

2.8.8 ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ

- 1) ไม่ทราบว่าจะตัดสินใจเลือกเรียนต่ออะไรดี
- 2) ไม่ทราบว่าจะตัดสินใจประกอบอาชีพอะไรดี
- 3) อยากเลือกเรียนอาชีพบางอย่างแต่ขาดทุนทรัพย์
- 4) อยากเรียนต่อแต่ผู้ปกครองจะให้ออกไปประกอบอาชีพเจริญรอยตาม
- 5) อยากเรียนวิชาชีพอย่างหนึ่งแต่บิดามารดาต้องการให้เรียนอีกอย่างหนึ่ง
- 6) ขาดความรู้เกี่ยวกับการหางาน
- 7) ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเข้าสมัครงาน

ผู้ใหญ่

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

ชญัญชิตา นามมา (2558) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุตรดิตถ์

เดียนวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่านักเรียน มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมสูงขึ้น หลังจากได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐกุล กิ่งแก้ว (2558) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวต่อการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติดสมาร์ทโฟนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ในกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติดสมาร์ทโฟนของตนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) การควบคุมตนเองใน พฤติกรรมติดสมาร์ทโฟนของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับระยะติดตาม ผลไม่แตกต่างกัน

ยุพิน พุ่มหิรัญ (2550) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวต่อการควบคุมตนเอง ในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตน โกสินทร์ สมโภชบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัญจน์ภัส เกตุโรจน์ (2558) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพของ ในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และ (2) เปรียบเทียบการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพของกลุ่มทดลอง หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับในระยะติดตามผลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยจังหวัดภูเก็ต ในปี การศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพเพิ่มขึ้น กว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพหลังการทดลองกับระยะติดตามผล ไม่แตกต่างกัน

มอแกน รุเบ็ท และคณะ (2557) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม กลุ่มตัวอย่างเป็นแพทย์ในสมาคมโรคต่อทางเดินปัสสาวะแห่งยุโรป สามารถสรุปได้ว่า สื่อสังคม

ถูกใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารของแพทย์ การแบ่งปันข้อมูล การสร้างตัวตนออนไลน์ เรียนรู้และเก็บเรื่องราวในแต่ละวัน ความสะดวกสบายในการประชุม การประเมินการทำงานในสายงาน สมาคมระบบทางเดินท่อน้ำเสียแห่งยุโรปร่วมกับคณะกรรมการ ได้สร้างกระบวนการการแนะนำ “ดั่งนั้นฉัน...” โดยกระบวนการ “ดั่งนั้นฉัน.....” ทำให้กลุ่มตัวอย่างได้รู้เกี่ยวกับตนเองในแต่ละวัน มีการแบ่งปันและเรียนรู้ผู้อื่น และการระมัดระวังในการสื่อสารกับบุคคลทั่วโลก โดยการบวนการ “ดั่งนั้นฉัน...” ได้ครอบคลุมการสร้างตัวตน การจัดการบัญชีผู้ใช้ การป้องกันชื่อเสียงและการจัดการตนเอง การป้องกันความลับของผู้ป่วย และสร้างความซื่อสัตย์ การรับผิดชอบต่อผลกระทบ ในฐานะแพทย์ และสมาชิกแพทย์คนอื่นๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. แบบแผนการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง มีจำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 154 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง มีจำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการจับสุ่มพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมทั้ง 5 ห้องเรียนแล้วเปรียบเทียบจับคู่ห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมใกล้เคียงกันมากที่สุด 2 ห้องเรียน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็น กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
- 2.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
- 2.3 ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม
อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม
อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยสร้างแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้อง
กับนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน 45 ข้อ ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้าน
ส่วนตัวและสังคม

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยสร้างวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม จำนวน 45 ข้อ
ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมไปหาความตรง
เชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการ IOC (Item – Objective Congruence) โดยนำไปให้
ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ คัดเลือก
ข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป จำนวน 45 ข้อ การคำนวณค่าความสอดคล้องมีค่าระหว่าง
0.67 – 1.00 จำนวน 45 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

ขั้นที่ 6 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมเสนอต่ออาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนการนำไปทดลองใช้

ขั้นที่ 7 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม จำนวน 45 ข้อ
ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวังเหนือวิทยา จังหวัดลำปาง ที่
ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นจึงนำมาหาความเที่ยงของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ
สังคมอย่างเหมาะสม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (α - coefficient) และค่าอำนาจ
จำแนกรายข้อ คัดเลือกข้อคำถามที่ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปจำนวน 40 ข้อ และได้ค่า
ความเที่ยงของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 แบบวัด
พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีจำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านการศึกษา จำนวน 12 ข้อ
2. ด้านอาชีพ จำนวน 14 ข้อ
3. ด้านส่วนตัวและสังคม จำนวน 14 ข้อ

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ซึ่งมีข้อคำถามของแบบวัดแต่ละด้าน ดังนี้

ที่	ข้อคำถาม	เป็นประจำ (4)	บ่อยครั้ง (3)	เป็นบางครั้ง (2)	ไม่เคยเลย (1)
	ด้านการศึกษา				
0	นักเรียนใช้แบบทดสอบความถนัดบนสื่อสังคม				
00	นักเรียนถามการบ้านกับคุณครูโดยใช้สื่อสังคม				
	ด้านอาชีพ				
0	นักเรียนหาข้อมูลอาชีพที่สนใจโดยใช้สื่อสังคม				
00	นักเรียนศึกษาข้อมูลตลาดแรงงานโดยใช้สื่อสังคม				
	ด้านส่วนตัวและสังคม				
0	นักเรียนศึกษาข้อมูลบุคลิกภาพที่ดีโดยใช้สื่อสังคม				
00	นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองจากการใช้สื่อสังคม				

เกณฑ์การให้คะแนน

คำถาม	เกณฑ์การให้คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
เป็นประจำ	4	1
บ่อยครั้ง	3	2
เป็นบางครั้ง	2	3
ไม่เคยเลย	1	4

เกณฑ์การแปลความหมาย

การแปลความหมายของคะแนนพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ใช้เกณฑ์แปลความหมายตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2553 : 83) ของแบบประเมินดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
3.24 – 4.00	มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมเป็นประจำ
2.50 – 3.24	มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมบ่อยครั้ง
1.75 – 2.49	มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมเป็นบางครั้ง
1.00 – 1.74	ไม่มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมเลย

3.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ แนวคิดทฤษฎี และเทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียน

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 กิจกรรม ซึ่งแต่ละชุดกิจกรรมประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม สาระสำคัญวัตถุประสงค์ สื่อ/อุปกรณ์ วิธีการดำเนินกิจกรรม และการประเมิน

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนว ความถูกต้องในการใช้ภาษา รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ได้คุณภาพของแผนกิจกรรมแนะแนวโดยรวมมีค่าเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ 4.71 ซึ่งอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยรายกิจกรรมอยู่ระหว่าง 4.00 ถึง 4.80 ซึ่งอยู่ระดับเหมาะสมมากที่สุดจากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมที่ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ทั้ง 12 กิจกรรมไปใช้กับกลุ่มทดลองที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ซึ่งชุดกิจกรรมแนะแนวมีดังนี้

ครั้งที่/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	สื่อ/อุปกรณ์
ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศและสร้าง สัมพันธภาพ	1. เพื่อให้นักเรียนและผู้วิจัยได้ทำ ความรู้จักกันมากขึ้น เพื่อเป็นการ สร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและ ความเป็นกันเองภายในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการแต่ละ กิจกรรม ช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่เข้าร่วม กิจกรรมแต่ละครั้ง	1. กระดาษสำหรับเขียนชื่อดีของ เพื่อน 2. ตารางกิจกรรม 3. แบบสอบถามพฤติกรรมการ ใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของ นักเรียน

ครั้งที่/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	สื่อ/อุปกรณ์
ครั้งที่ 2 สื่อสังคม (Social media) คือ?	1. เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจ ความหมาย พัฒนาการ ชนิด ข้อดีและ ข้อเสียของสื่อสังคม (Social media)	1. Power Point นำเสนอเรื่อง สื่อ สังคม (Social media) 2. ใบความรู้ สื่อสังคม (Social media) 3. ใบงานเรื่อง สื่อสังคม (Social media)
ครั้งที่ 3 ฝึกวิเคราะห์ เทคนิค A-B-C	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ องค์ประกอบของการเกิดพฤติกรรม ได้แก่ เงื่อนไขนำ(A) พฤติกรรม(B) และ ผลกรรมหรือผลที่ตามมา(C)	1. ใบงาน วิเคราะห์พฤติกรรม A – B – C
ครั้งที่ 4 เชื่อหรือไม่	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงอิทธิพล ของสื่อสังคมและรู้จักเลือกรับสื่อ สังคมอย่างรู้เท่าทัน 2. เพื่อให้นักเรียนการวิเคราะห์ ข่าวสารจากสื่อสังคมต่างๆ	1. ใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ข่าวสาร จากสื่อสังคมต่างๆ
ครั้งที่ 5 ออนไลน์ดี... ไม่มี ภัย	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการ เปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอก ประโยชน์และโทษของสื่อสังคม (Social media)	1. ใบงาน “เรื่อง ข่าวที่เกิดผลกระทบ ต่อสื่อสังคม (Social media)”
ครั้งที่ 6 การรู้เท่าทันสื่อ สังคม	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงอิทธิพล สื่อและรู้จักเลือกรับสื่อสังคมอย่าง รู้เท่าทัน 2. เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการใช้สื่อสังคม social media ของตนเอง	1. วิดีทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อสังคม social media 2. ใบงาน การรู้เท่าทันสื่อสังคม social media
ครั้งที่ 7 การใช้สื่อสังคม กับการแนะแนว การศึกษา	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อ สังคมกับการแนะแนวการศึกษาอย่าง เหมาะสม	1. ฉลากประเภทของการใช้สื่อสังคม (Social media) 2. ใบงานเรื่อง การใช้สื่อสังคมกับการ แนะแนวการศึกษา

ครั้งที่/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	สื่อ/อุปกรณ์
ครั้งที่ 8 การใช้สื่อสังคม กับการแนะนำ อาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะนำอาชีพอย่างเหมาะสม	1. เว็บไซต์ www.admissionpremium.com 2. ใบงานเรื่อง การใช้สื่อสังคมกับข้อมูลโลกของงานอาชีพ
ครั้งที่ 9 การใช้สื่อสังคม กับการแนะนำ ส่วนตัวและสังคม	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะนำส่วนตัวและสังคมอย่างเหมาะสม	1. วิดีทัศน์เรื่อง message from a dead man 2. ใบงานเรื่อง ผลกระทบการเลือกใช้สื่อสังคมอย่างไม่เหมาะสม
ครั้งที่ 10 การบริหารเวลา	1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการบริหารเวลา 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถจัดการบริหารเวลาของตนเองได้	1. วิดีทัศน์ การบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ 2. ใบงานเรื่อง นาฬิกาในฝัน
ครั้งที่ 11 ทักษะการปฏิเสธ	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญและขั้นตอนการปฏิเสธและยืนยันการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ไม่ต้องการหรือเป็นภัยต่อชีวิต 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงการปฏิเสธและยืนยันการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ไม่ต้องการหรือเป็นภัยต่อชีวิต	1. Power Point นำเสนอ ขั้นตอนการตัดสินใจหลักการปฏิเสธ 2. ใบงานเรื่อง การฝึกปฏิเสธ
ครั้งที่ 12 ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรม การใช้สื่อสังคม (social media) อย่างเหมาะสม	1. กระดาษการ์ดขนาด 3 x 5 นิ้ว 2. แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียน

4. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research Design) รูปแบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (The Randomized Control Group Pretest – Posttest Design) ซึ่งเขียนเป็นแบบแผนได้ตามตารางที่ 3.1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 การทดสอบก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม The Randomized Control Group Pretest – Posttest Design

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อนการทดลอง	ทดลอง	หลังการทดลอง	ระยะติดตามผล
E	T _{E1}	X	T _{E2}	T _{E3}
C	T _{C1}	~X	T _{C2}	

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
X	แทน	ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
~X	แทน	ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ
T _{E1}	แทน	การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง
T _{E2}	แทน	การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง
T _{E3}	แทน	การทดสอบระยะติดตามผล
T _{C1}	แทน	การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม
T _{C2}	แทน	การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

5. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีลำดับขั้นตอนดังนี้

5.1 ก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเดินวิทยา จำนวน 5 ห้องเรียน ทำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม คัดเลือกจำนวน 2 ห้องเรียน ที่ได้มาโดยการวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมแล้วเปรียบเทียบจับคู่ห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมใกล้เคียงกันมากที่สุด 2 ห้องเรียน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมกับกลุ่มทดลอง และกิจกรรมแนะแนวปกติกับกลุ่มควบคุม

5.2 การทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม โดยปฏิบัติตามกิจกรรมตามกิจกรรมที่วางไว้ ดังนี้

5.2.1 ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมกับกลุ่มทดลอง ที่กำหนดไว้ 12 กิจกรรม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ระหว่างวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ถึง 12 กันยายน พ.ศ. 2561 ในคาบกิจกรรมแนะแนว และคาบโฮมรูม

ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไว้ทั้งหมด 12 กิจกรรม ดังตารางที่ 3.2 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงกำหนดการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่	วัน เดือน ปี	เรื่อง
1	7 สิงหาคม พ.ศ. 2561	ปฐมนิเทศและสร้างสัมพันธภาพ
2	9 สิงหาคม พ.ศ. 2561	สื่อสังคม (Social media) คือ?
3	14 สิงหาคม พ.ศ. 2561	พีทวิเคราะห์เทคนิค A-B-C
4	16 สิงหาคม พ.ศ. 2561	เชื่อหรือไม่
5	21 สิงหาคม พ.ศ. 2561	ออนไลน์ดี... ไม่มีภัย
6	23 สิงหาคม พ.ศ. 2561	การรู้เท่าทันสื่อสังคม
7	28 สิงหาคม พ.ศ. 2561	การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษา
8	30 สิงหาคม พ.ศ. 2561	การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวอาชีพ
9	4 กันยายน พ.ศ. 2561	การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวส่วนตัวและสังคม
10	6 กันยายน พ.ศ. 2561	การบริหารเวลา
11	11 กันยายน พ.ศ. 2561	ทักษะการปฏิเสธ
12	14 กันยายน พ.ศ. 2561	ปัจฉิมนิเทศ

5.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการประเมินกิจกรรมแนะแนวปกติที่งานแนะแนวจัดไว้กับกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยใช้ระยะเวลาการจัดกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มควบคุมเท่ากับกลุ่มทดลอง

5.3 หลังการทดลอง

5.3.1 ภายหลังจากทดลองผู้วิจัยให้กลุ่มควบคุมทำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม (Posttest)

5.3.2 นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดดังกล่าวเป็นคะแนนหลังการทดลอง และนำมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

5.4 ระยะเวลาติดตามผล

5.4.1 เมื่อระยะเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมมาวัดอีกครั้งกับกลุ่มทดลองเพื่อติดตามผล (Follow - Up) ซึ่งเป็นแบบวัดฉบับเดิม ในวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2561

5.4.2 นำคะแนนที่ได้จากการวัดก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบตามวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ติดต่อขออนุญาตจากผู้อำนวยการ โรงเรียนเถินวิทยา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

5.2 ดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มทดลอง 12 กิจกรรม ส่วนกลุ่มควบคุมใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ในคาบกิจกรรมแนะแนวและคาบโฮมรูม โดยดำเนินการทดลองครั้งละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์

5.3 นำคะแนนพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผลมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 6.1 วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 6.2 วิเคราะห์หาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมการแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item – Objective Congruence) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 6.3 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบัก
- 6.4 วิเคราะห์คุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 6.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมโดยใช้ t – test for dependent samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540, น. 126)
- 6.6 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และระยะติดตามผล โดยใช้ t – test for dependent samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540, น. 126)
- 6.7 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และกลุ่มควบคุมที่ได้รับกิจกรรมแนะแนวแบบปกติโดยใช้ t – test for Independent samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540, น.126)

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการดังนี้
- 7.1 วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
  - 7.2 วิเคราะห์หาความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Item – Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี, 2551, น.221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

7.3 สถิติวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

การแสดงค่าความเที่ยงของแบบวัด โดยใช้สูตร โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - coefficient) ของครอนบัก (พิตร ทองชั้น, 2544, น. 225)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

7.4 ค่าอำนาจจำแนก (item – total correlation หรือ r)

7.5 สถิติวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อน หลังเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และระยะติดตามผล โดยใช้ t – test for dependent sample (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น. 126)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}; \text{ df} = n-1$$

เมื่อ t คือ ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t – distribution

D คือ ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N คือ จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนนักเรียน

$\sum D$ คือ ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

$\sum D^2$ คือ ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนก่อนและหลัง
การทดลอง

7.6 สถิติวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม
อย่างเหมาะสม และกลุ่มควบคุมที่ได้รับกิจกรรมแนะแนวแบบปกติโดยใช้ t – test for Independent
sample (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น. 126)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{s_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

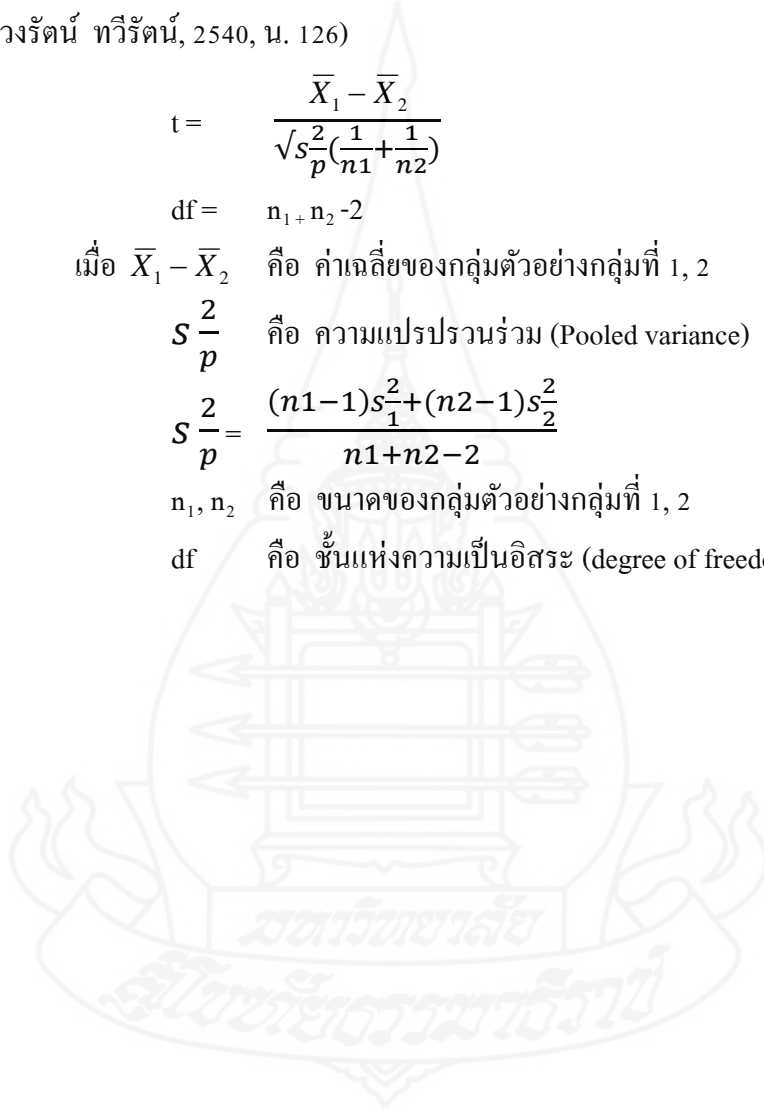
เมื่อ $\bar{X}_1 - \bar{X}_2$ คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

$S \frac{2}{p}$ คือ ความแปรปรวนร่วม (Pooled variance)

$$S \frac{2}{p} = \frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

n_1, n_2 คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

df คือ ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา (t- distribution)

1. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียน ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ โดยใช้ t – test for Independent samples

1.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t – test for dependent samples

1.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียน หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ โดยใช้ t – test for Independent samples

1.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม หลังการที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t – test for Independent samples

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียน ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม การใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ชั้นการทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนการทดลอง	กลุ่มทดลอง	30	3.01	.40	1.01	.32
	กลุ่มควบคุม	30	2.91	.38		

$p > 0.1$

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมและกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมไม่แตกต่างกัน โดยก่อนการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .40 กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .38

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

ชั้นการทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนการทดลอง	กลุ่มทดลอง	30	3.01	.40	-2.62	.01*
	กลุ่มทดลอง	30	3.27	.35		

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .40 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย 3.27 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .35 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ขั้นการทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
หลังการ	กลุ่มทดลอง	30	3.27	.35	3.78	.00**
ทดลอง	กลุ่มควบคุม	30	2.91	.38		

**p<.01

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .35 กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม และระยะติดตามผล

การทดลอง	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
หลังการทดลอง	30	3.27	0.35		
ติดตามผล	30	3.16	0.31	1.23	0.22

$p > .05$

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม หลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน โดยหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 และระยะติดตามผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัย เรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา ในกลุ่มทดลอง ระยะเวลาก่อนและหลังการทดลอง

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะหลังการทดลอง

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ในกลุ่มทดลอง ระยะหลังทดลอง กับระยะติดตามผล

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนโดยมีประชากร กลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือวิจัยดังนี้

1.2.1 **ประชากร** คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง จำนวน 154 คน จำนวน 5 ห้องเรียน

1.2.2 **กลุ่มตัวอย่าง** คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมของนักเรียนทั้ง 5 ห้องเรียน แล้วเปรียบเทียบจับคู่ห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมมีค่าใกล้เคียงกันมากที่สุด 2 ห้องเรียน ต่อจากนั้น สุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1.3.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม จำนวน 12 กิจกรรม
- 1.3.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ จำนวน 12 กิจกรรม
- 1.3.3 แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม จำนวน 45 ข้อ แต่ละข้อมีตัวเลือก 4 ตัวเลือก
- 1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

1.5 ผลการวิจัย

- 1.5.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 1.5.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 1.5.3 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม หลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

2.1 นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมสูงขึ้น หลังจากที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

ผลที่ได้เช่นนี้เป็นเพราะนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้เรียนรู้จากกิจกรรมต่างๆ ที่จัดครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อ

สังคมอย่างเหมาะสม บรรลุวัตถุประสงค์การพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมครอบคลุม ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งกิจกรรม มีขั้นตอนการทำกิจกรรม ที่เน้นให้นักเรียนดำเนินกิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์ การอภิปรายกลุ่มย่อย การแสดงบทบาทสมมติกรณี ตัวอย่าง นอกจากนี้ นักเรียนได้เรียนรู้จาก ใบความรู้ สื่อการสอน ใบงาน ช่วยให้นักเรียนใช้สื่อสังคมได้ อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ ในด้านการศึกษา นักเรียนได้การใช้สื่อสังคม เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูล เกี่ยวกับความรู้และเข้าใจความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเอง รู้โอกาส ทางการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต การตัดสินใจเลือกกลุ่มวิชาเรียน สถานที่เรียน วิธีเรียน การแบ่ง เวลา การทำกิจกรรมต่างๆ การศึกษาข้อมูลวางแผนการศึกษาต่อ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอน และชีวิตใน โรงเรียน ด้านอาชีพนักเรียนได้ใช้สื่อสังคมเพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลโลกของงานอาชีพ การ เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ ความสามารถ และความถนัด ของตน การมีเจต คติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพของตนให้เจริญก้าวหน้า และมีความสุขในการประกอบอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม นักเรียนได้ใช้สื่อสังคมเพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พัฒนาตนให้มี อารมณ์ที่มั่นคง รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และแผนชีวิต อนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ยุพิน พุ่มหิรัญ (2550) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวต่อการควบคุม ตนเองในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตน โกสินทร์ สมโภชบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการควบคุม ตนเองในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่ม ทดลองมีคะแนนการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติดเกมคอมพิวเตอร์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ ประกอบด้วยกิจกรรมหลายๆกิจกรรมที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาของผู้รับบริการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามขอบข่ายของงานแนะแนว การ ดำเนินการสร้างอย่างถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ต้องการพัฒนา หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ที่สอดคล้องกับวัยและปัญหาของผู้รับบริการแล้วชุดกิจกรรมแนะแนวจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี และ มีประโยชน์อย่างยิ่ง

2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมมีพฤติกรรม การใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม หลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม จำนวน 12 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมในระยะติดตามผล หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว 2 สัปดาห์ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม กับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม สร้างได้ครอบคลุมการพัฒนา ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งกิจกรรม มีขั้นตอนการทำกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนดำเนินกิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์ การอภิปรายกลุ่มย่อย การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง นอกจากนี้นักเรียนได้เรียนรู้จาก ใบความรู้ สื่อการสอน ใบงาน ช่วยให้นักเรียนใช้สื่อสังคมได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2555) ได้กำหนดแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งเน้นให้มีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวจะต้องเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนานักเรียนเพื่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อกิจกรรมสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผลที่ชัดเจน ครอบคลุมการแนะแนวการศึกษา อาชีพ และชีวิตและสังคม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลอง กับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ นักเรียนที่เข้าร่วมมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมที่คงทน สอดคล้องกับทฤษฎีเชื่อมโยงของธอร์น ไคค์ (2556) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยแสดงในรูปแบบต่างๆจนเป็นที่พอใจเหมาะสมที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว มีการฝึกหัดกระทำซ้ำบ่อยๆย่อมทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะด้านการนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้

3.1.1 ควรมีการนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมไปใช้ให้แพร่หลายและเกิดประโยชน์ เหมาะสมกับวัยของนักเรียนภายในโรงเรียน

3.1.2 ผู้นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมไปใช้ควรทำความเข้าใจ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนต่างๆ ในการทำกิจกรรมทั้ง 12 กิจกรรม ให้ละเอียดแล้วปรับใช้ให้สอดคล้องกับนักเรียนเหมาะสมกับวัย และปัญหา

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมไปทดลองศึกษาวิจัยกับนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ นอกจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพราะยังมีนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆอีกที่พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างไม่เหมาะสม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยดา ถนอมถิน. (2553). การศึกษาและพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการควบคุมตนเองด้านการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กานดา ตั้งขวารี. (2556). พฤติกรรมการรับสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในการเลือกสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอเมืองเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ช่อลดา ขวัญเมือง. (2541). กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- ทิตนา แจมมณี. (2522). กลุ่มสัมพันธ์ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ: บุรพาศิลป์การพิมพ์.
- _____. (2545). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีราพร ต้นทีปธรรม. (2554). การใช้เฟสบุ๊คที่มีผลกระทบต่อลีลาชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บุษกร ชีวะธรรมานนท์. (2552). ความรู้และพฤติกรรมในการจัดการขยะในครัวเรือนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี. (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ไพศาล อ้นประเสริฐ. (2551). เอกสารประกอบการสอนวิชา นน 317: การสอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชา การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พนม ลีมอารีย์. (2548). การแนะแนวเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- พิตร ทองชั้น. (2536). การวางแผนการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล เอกสารประมวลสาระชุดวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุพิน พุ่มหิรัญ. (2550). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวต่อการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติเกมคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. *สื่อสังคม*. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th>.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2541). พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม: มูลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและการวางแผน. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงเดือน ผ่องพุด. (2556). *สื่อสังคมออนไลน์: แนวทางการนำมาประยุกต์ใช้ (Social Media : How to application)*. (น.1 - 18). กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สุชัยรัตน์ ใจจันทร์. (2554). การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สุรพล พะยอมแย้ม. (2545). *ปฏิบัติการทางจิตในงานชุมชน*. กรุงเทพฯ: สหภาพพัฒนาการพิมพ์.
- สมชาย รัตนทองคำ. (2556). *เอกสารประกอบการสอน 475 788 การสอนทางกายภาพบำบัด ภาคต้นปีการศึกษา 2556*. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://ams.kku.ac.th/ablearn>.
- สมนึก กัททิษณี. (2551). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กทม. : ประสานการพิมพ์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ. *ผลกระทบของสิ่งที่มีลักษณะเป็นสื่อสังคม*. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.thaihealth.or.th/partnership>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.). *ผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตประเทศไทยปี 2561*. สืบค้นจาก <http://www.etda.or.th>.

เสาวภาคย์ แหลมเพชร. (2559). ศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่าย สังคมออนไลน์ ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 30(93), 116 - 130.

Ana Radovic. (2016). *Depressed adolescents' positive and negative use of social media*. *Journal of Adolescence*, 55, 5-15. Retrieved from <https://www.elsevier.com/locate/jado>.

Jose Luis. (2018). *Measuring the relationship between social media use and addictive behavior and depression and suicide ideation among university students*. *Computers in Human Behavior*, 88, 183 - 191. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article>.

Morgan Roupert. (2014). *European Association of Urology (@Uroweb) Recommendations on the Appropriate Use of Social Media*. *Platinum Priority – Brief Correspondence Editorial by Matthew S. Katz*, 66, 633 – 634 Retrieved from <https://www.europeanurology.com>.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

1. ชื่อ ดร.ปนิษา ก้นทะวงศ์
 สถานที่ทำงาน ครูแนะแนวโรงเรียนลำปางกัลยาณี
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ
2. ชื่อ นางสาวพรศรี เหลี่ยมพงสาพุทธิ
 สถานที่ทำงาน ครูแนะแนวโรงเรียนลำปางกัลยาณี
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ
3. ชื่อ นางสาวกนกพร นิลแพทย์
 สถานที่ทำงาน ครูแนะแนวโรงเรียนลำปางกัลยาณี
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ
4. ชื่อ นางสาววิมลธิดา นันตะสุข
 สถานที่ทำงาน ครูแนะแนวโรงเรียนแจ้ห่มวิทยา
 วุฒิการศึกษา ศีกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ตำแหน่งครู
5. ชื่อ นางสาวสาวิตรี บุญเชื่อม
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนเถินวิทยา
 วุฒิการศึกษา ศีกษาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาคผนวก ข
แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (social media) อย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนเดินวิทยา ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง แบบวัดฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (social media) อย่าง

เหมาะสมของนักเรียน ขอให้นักเรียนตอบแบบวัดตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่อง ( ) ที่ตรงกับตนเองมากที่สุด

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. นักเรียนมีประสบการณ์ในการใช้สื่อสังคม (social media) มานานเท่าไร
  - ( ) น้อยกว่า 6 เดือน ( ) 6 เดือน – 1 ปี
  - ( ) 2 - 3 ปี ( ) 3 - 4 ปี
  - ( ) 5 ปีขึ้นไป
3. เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่นักเรียนเลือกใช้ในสื่อสังคม (social media) มากที่สุด
  - ( ) Facebook ( ) YouTube
  - ( ) Twitter ( ) Weblogs
  - ( ) Website ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. วัตถุประสงค์หลักในการใช้สื่อสังคม (social media) ของนักเรียนมากที่สุด
  - ( ) ศึกษาข้อมูลด้านการศึกษา ( ) ศึกษาข้อมูลด้านอาชีพ
  - ( ) ศึกษาข้อมูลด้านส่วนตัวและสังคม ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. นักเรียนใช้สื่อสังคม (social media) โดยเฉลี่ย.....ชั่วโมง/วัน
  - ( ) 1 – 2 ชั่วโมง ( ) 3 – 4 ชั่วโมง ( ) 5 – 6 ชั่วโมง
  - ( ) 7 – 8 ชั่วโมง ( ) มากกว่า 8 ชั่วโมงขึ้นไป
6. นักเรียนมักใช้สื่อสังคม (social media) ในช่วงเวลาใดบ่อยที่สุด
  - ( ) 07.00 – 10.00 ( ) 10.01 – 13.00
  - ( ) 13.01 – 16.00 ( ) 16.01 – 19.00
  - ( ) 19.01 – 22.00 ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่คิดว่าตรงกับตนเองมากที่สุด

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ (4)	บ่อยครั้ง (3)	เป็นบางครั้ง (2)	ไม่เคย เลย (1)
	ด้านการศึกษา				
1	นักเรียนเคยใช้แบบทดสอบความถนัดบนสื่อสังคม				
2	นักเรียนสอบถามการบ้านกับคุณครูโดยใช้สื่อสังคม				
3	นักเรียนศึกษาหาความรู้วิชาเรียนเพิ่มเติมโดยใช้สื่อสังคม				
4	นักเรียนส่งการบ้านคุณครูโดยใช้สื่อสังคม				
5	นักเรียนสามารถแบ่งเวลาการเรียนกับการใช้สื่อสังคมได้				
6	นักเรียนใช้สื่อสังคมเพื่อศึกษาข้อมูลการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา				
7	นักเรียนสมัครขอรับทุนการศึกษาผ่านทางสื่อสังคม				
8	นักเรียนศึกษาข้อมูลการสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้สื่อสังคม				
9	นักเรียนหาข้อมูลเกี่ยวกับคณะที่สนใจโดยใช้สื่อสังคม				
10	นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยที่สนใจโดยใช้สื่อสังคม				
11	นักเรียนประเมินโอกาสการสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้สื่อสังคม				
12	นักเรียนใช้ข้อมูลที่ศึกษาผ่านสื่อสังคมประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา				
	ด้านอาชีพ				
1	นักเรียนหาข้อมูลอาชีพที่สนใจโดยใช้สื่อสังคม				
2	นักเรียนศึกษาข้อมูลตลาดแรงงานโดยใช้สื่อสังคม				
3	นักเรียนพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับอาชีพตามคำแนะนำของสื่อสังคม				
4	นักเรียนหาความรู้เกี่ยวกับรายได้ของแต่ละอาชีพโดยใช้สื่อสังคม				
5	นักเรียนรู้จักโลกอาชีพที่หลากหลายผ่านการสืบค้นในสื่อสังคม				
6	นักเรียนศึกษาลักษณะงานอาชีพจากค้นคว้าในสื่อสังคม				
7	นักเรียนศึกษาความก้าวหน้าทางอาชีพโดยใช้สื่อสังคม				

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ (4)	บ่อยครั้ง (3)	เป็นบางครั้ง (2)	ไม่เคย (1)
8	นักเรียนสนทนากับผู้ประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจผ่านสื่อสังคม				
9	นักเรียนศึกษาอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดของตนเองผ่านสื่อสังคม				
10	นักเรียนศึกษาคณะ/สาขาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ตนเองสนใจผ่านสื่อสังคม				
11	นักเรียนศึกษาอาชีพที่เหมาะสมกับแผนการเรียนโดยใช้สื่อสังคม				
12	นักเรียนสามารถวางแผนเส้นทางสู่อชีพได้จากการค้นคว้าในสื่อสังคม				
13	นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้จากการศึกษาข้อมูลในสื่อสังคม				
14	สื่อสังคมช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้				
	ด้านส่วนตัวและสังคม				
1	นักเรียนศึกษาข้อมูลบุคลิกภาพที่ดีโดยใช้สื่อสังคม				
2	นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองจากการใช้สื่อสังคม				
3	นักเรียนรู้ข้อบกพร่องของตนเองจากการศึกษาข้อมูลผ่านสื่อสังคม				
4	นักเรียนควบคุมอารมณ์ของตนเองได้น้อยลงขณะใช้สื่อสังคม				
5	นักเรียนใช้สื่อสังคมสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน				
6	นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้จากการใช้สื่อสังคม				
7	นักเรียนสนทนากับสมาชิกครอบครัวที่อยู่ต่างจังหวัดหรือต่างประเทศผ่านสื่อสังคม				
8	นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพกายของตนเองผ่านสื่อสังคม				
9	นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพจิตของตนเองผ่านสื่อสังคม				
10	นักเรียนเคยใช้แบบทดสอบด้านสุขภาพจิตที่อยู่บนสื่อสังคม				
11	นักเรียนมีความมั่นใจในตนเองจากการใช้สื่อสังคม				

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ (4)	บ่อยครั้ง (3)	เป็นบางครั้ง (2)	ไม่เคย (1)
12	นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้แม้จะถูกต่อว่าในสื่อสังคม				
13	นักเรียนสามารถยอมรับความคิดเห็นแง่ลบในสื่อสังคมได้				
14	นักเรียนสามารถเขียนความที่เหมาะสมในสื่อสังคมของตนเองได้				

ภาคผนวก ก

ผลการตรวจคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ด้วยวิธี IOC

**ผลการประเมินแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง ด้วยวิธีการ IOC**

ข้อ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

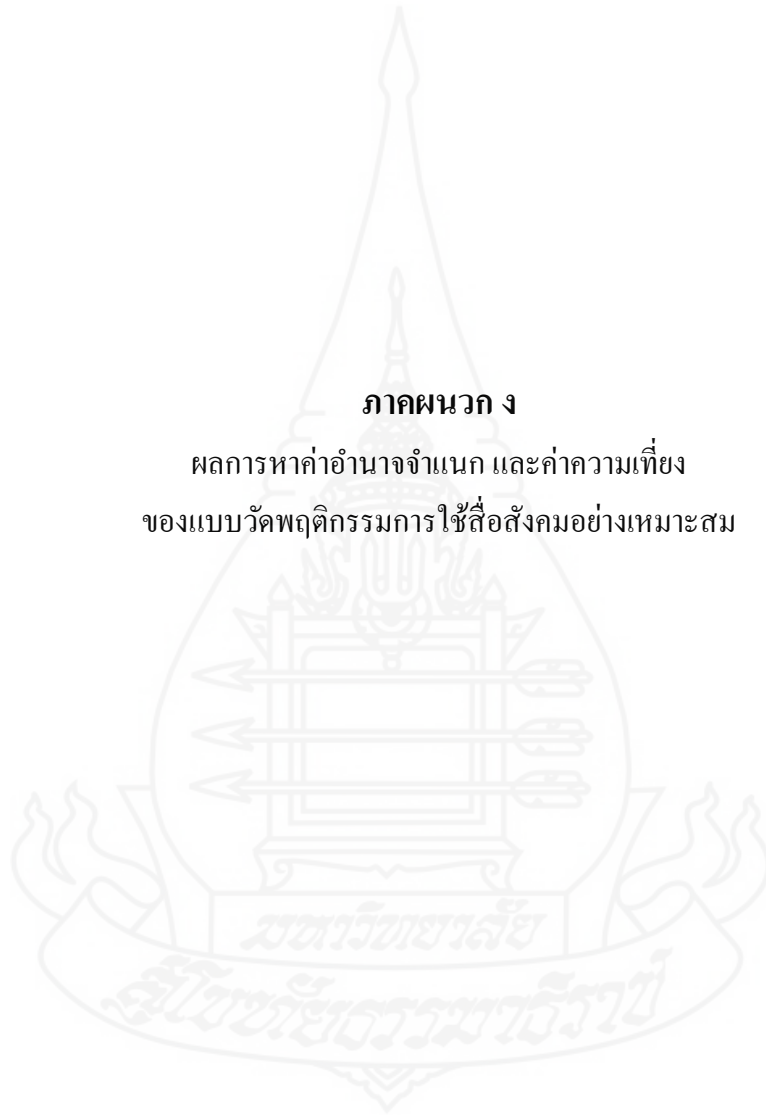
ชื่อ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5		
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง
ของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

ค่าความเที่ยงและอำนาจจำแนกของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง จากการทดสอบนักเรียนไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (n=30)

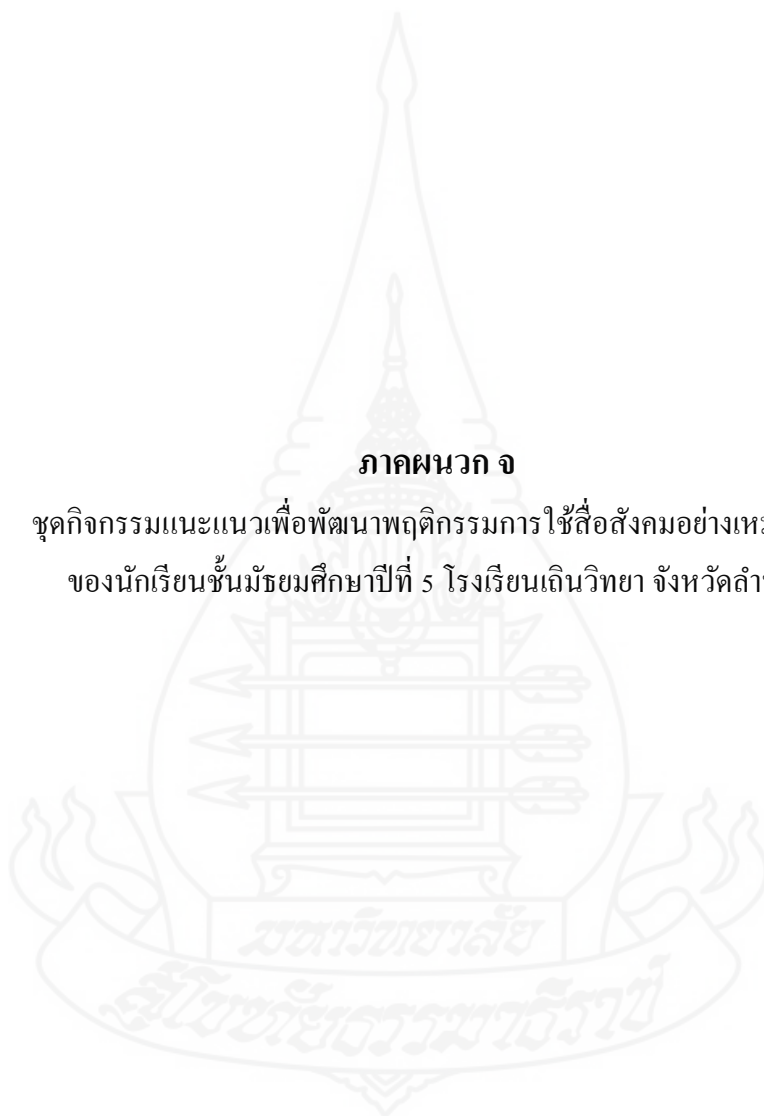
โดยใช้ Item-Total Correlation

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)
1	.465	21	.316
2	.459	22	.591
3	.585	23	.521
4	.403	24	.564
5	.220	25	.709
6	.573	26	.565
7	.237	27	.525
8	.490	28	.622
9	.689	29	.390
10	.566	30	.370
11	.520	31	.388
12	.503	32	.648
13	.565	33	.510
14	.626	34	.710
15	.538	35	.536
16	.566	36	.271
17	.509	37	.483
18	.613	38	.456
19	.680	39	.447
20	.371	40	.432

ค่าความเที่ยงทั้งหมดนับเท่ากับ 0.93

ภาคผนวก จ

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

ครั้งที่/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศและสร้าง สัมพันธภาพ	1. เพื่อให้นักเรียนและผู้วิจัย ได้ทำความรู้จักกันมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและความเป็น กันเองภายในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ แต่ละกิจกรรม ช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และ สถานที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ ละครั้ง	1. นักเรียนและผู้วิจัยได้ทำ ความรู้จักกันมากขึ้น เพื่อเป็น การสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและความเป็น กันเองภายในกลุ่ม 2. นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการแต่ละกิจกรรม ช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวน ครั้ง และสถานที่เข้าร่วม กิจกรรมแต่ละครั้ง
ครั้งที่ 2 สื่อสังคม (Social media) คือ?	1. เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจ ความหมาย พัฒนาการ ชนิด ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคม (Social media)	1. นักเรียนรู้และเข้าใจ ความหมาย พัฒนาการ ชนิด ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคม (Social media)
ครั้งที่ 3 ฝึกวิเคราะห์เทคนิค A-B-C	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถ วิเคราะห์องค์ประกอบของ การเกิดพฤติกรรม ได้แก่ เงื่อนไขนำ(A) พฤติกรรม(B) และผลกรรมหรือผลที่ตามมา (C)	1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ องค์ประกอบของการเกิด พฤติกรรม ได้แก่ เงื่อนไขนำ (A) พฤติกรรม(B) และผล กรรมหรือผลที่ตามมา(C)
ครั้งที่ 4 เชื่อหรือไม่	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึง อิทธิพลของสื่อสังคมและ รู้จักเลือกรับสื่อสังคมอย่าง รู้เท่าทัน	1. นักเรียนตระหนักถึง อิทธิพลของสื่อสังคมและรู้จัก เลือกรับสื่อสังคมอย่างรู้เท่า ทัน

ครั้งที่/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	คุณลักษณะที่พึงประสงค์
	2. เพื่อให้ให้นักเรียนการวิเคราะห์ข่าวสารจากสื่อสังคมต่างๆ	2. เพื่อให้ให้นักเรียนการวิเคราะห์ข่าวสารจากสื่อสังคมต่างๆ
ครั้งที่ 5 ออนไลน์ดี...ไม่มีภัย	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกประโยชน์และโทษของสื่อสังคม (Social media)	1. นักเรียนตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน 2. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์และโทษของสื่อสังคม (Social media)
ครั้งที่ 6 การรู้เท่าทันสื่อสังคม	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงอิทธิพลสื่อและรู้จักเลือกรับสื่อสังคมอย่างรู้เท่าทัน 2. เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม social media ของตนเอง	1. นักเรียนตระหนักถึงอิทธิพลสื่อและรู้จักเลือกรับสื่อสังคมอย่างรู้เท่าทัน 2. นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม social media ของตนเอง
ครั้งที่ 7 การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษา	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษาอย่างเหมาะสม	1. นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษาอย่างเหมาะสม
ครั้งที่ 8 การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวอาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวอาชีพอย่างเหมาะสม	1. นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษาอย่างเหมาะสม
ครั้งที่ 9 การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวส่วนตัวและสังคม	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวส่วนตัวและสังคมอย่างเหมาะสม	1. นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษาอย่างเหมาะสม

ครั้งที่/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ครั้งที่ 10 การบริหารเวลา	1. เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารเวลา 2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถจัดการบริหารเวลาของตนเองได้	1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหารเวลา 2. นักเรียนสามารถจัดการบริหารเวลาของตนเองได้
ครั้งที่ 11 ทักษะการปฏิเสธ	1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกความสำคัญและขั้นตอนการปฏิเสธ และยืนยันการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ไม่ต้องการหรือเป็นภัยต่อชีวิต 2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถแสดงการปฏิเสธและยืนยันการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ไม่ต้องการหรือเป็นภัยต่อชีวิต	1. นักเรียนสามารถบอกความสำคัญและขั้นตอนการปฏิเสธ และยืนยันการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ไม่ต้องการหรือเป็นภัยต่อชีวิต 2. นักเรียนสามารถแสดงการปฏิเสธและยืนยันการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ไม่ต้องการหรือเป็นภัยต่อชีวิต
ครั้งที่ 12 ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อให้ นักเรียนได้สำรวจตนเองหลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (social media) อย่างเหมาะสม	1. นักเรียนได้สำรวจตนเองหลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (social media) อย่างเหมาะสม

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่ 1

ปฐมนิเทศและสร้างสัมพันธภาพ

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

การที่นักเรียนมาอยู่ร่วมกันจำเป็นต้องทำความรู้จักคุ้นเคยกัน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้าหากัน ในแต่ละสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม การสร้างและคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นจะเกิดบรรลุมผลได้ ต้องอาศัยคุณลักษณะที่สำคัญของบุคคลในการยอมรับและส่งเสริมซึ่งกันและกัน เปิดเผยตนเอง การไว้วางใจซึ่งกันและกัน และการสื่อสารความเข้าใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนและผู้วิจัยได้ทำความรู้จักกันมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและความเป็นกันเองภายในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการแต่ละกิจกรรม ช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง

สื่อ/อุปกรณ์

1. กระดาษสำหรับเขียนข้อดีของเพื่อน
2. ตารางกิจกรรม
3. แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยทักทายนักเรียนทุกคน และแสดงความยินดีที่นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเอง หลังจากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำตัวเองทีละคน จนครบทุกคน

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแจกกระดาษให้นักเรียนแต่ละคนเขียนชื่อ – นามสกุล พร้อมทั้งวงเล็บชื่อเล่น หลังจากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนบันทึกข้อดีของเพื่อนนักเรียนคนอื่นให้ครบทุกคนๆละ 2 ข้อ โดยกำหนดเวลาให้ 10 นาที ในระหว่างนั้นผู้วิจัยจะทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะที่นักเรียนแต่ละคนบันทึกข้อดีของเพื่อน

2. เมื่อหมดเวลา ผู้วิจัยให้นักเรียนที่อยู่โต๊ะหน้าสุดยืนขึ้น เพื่อฟังเพื่อนนักเรียนแต่ละคนบอกข้อดีให้รับรู้ เมื่อนักเรียนบอกข้อดีกันจนครบแล้วผู้วิจัยถามความรู้สึกของนักเรียนว่ารู้สึกอย่างไร

3. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบถึง วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ หัวข้อแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนจะเข้าร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน ช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกิจกรรม

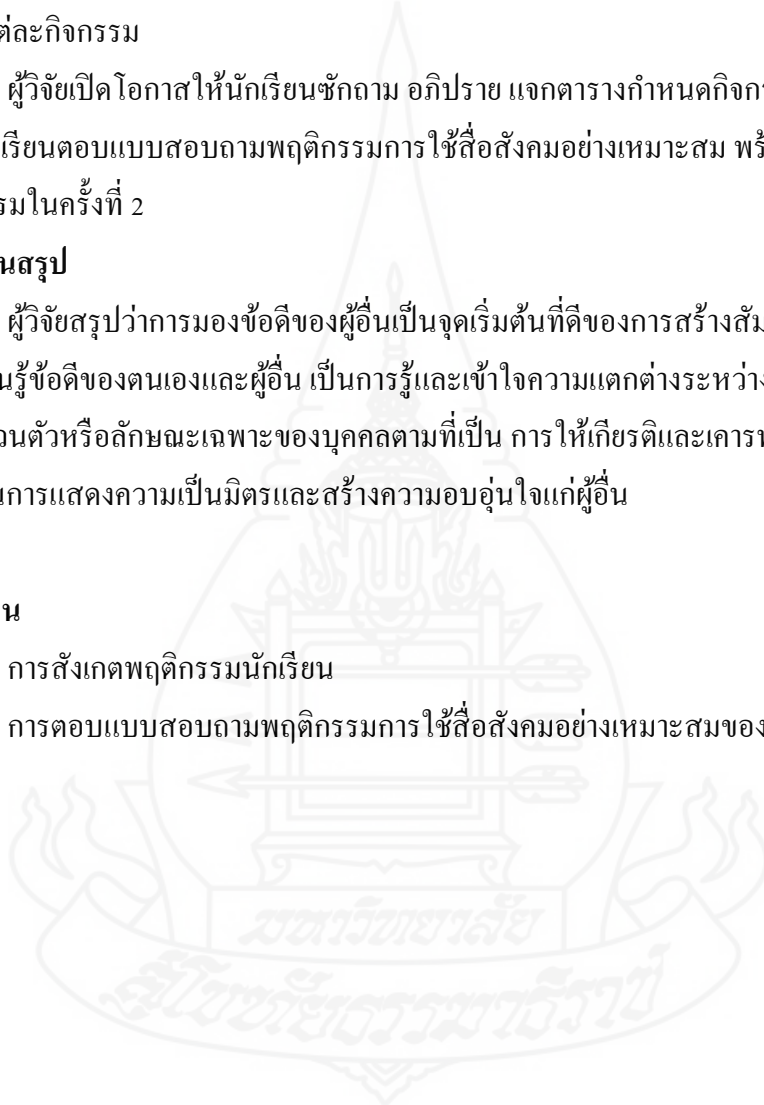
4. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม อภิปราย แจกตารางกำหนดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม พร้อมกับนัดหมายการร่วมกิจกรรมในครั้งที่ 2

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยสรุปว่าการมองข้อดีของผู้อื่นเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การได้เรียนรู้ข้อดีของตนเองและผู้อื่น เป็นการรู้และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล การยอมรับลักษณะส่วนตัวหรือลักษณะเฉพาะของบุคคลตามที่เป็น การให้เกียรติและเคารพในคุณค่าของบุคคล เป็นการแสดงความเป็นมิตรและสร้างความอบอุ่นใจแก่ผู้อื่น

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. การตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียน

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่คิดว่าตรงกับตนเองมากที่สุด

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ (4)	บ่อยครั้ง (3)	เป็นบางครั้ง (2)	ไม่เคย (1)
	ด้านการศึกษา				
1	นักเรียนเคยใช้แบบทดสอบค้นหาตนเองบนสื่อสังคม				
2	นักเรียนเคยใช้แบบทดสอบความถนัดบนสื่อสังคม				
3	นักเรียนสอบถามการบ้านกับคุณครูโดยใช้สื่อสังคม				
4	นักเรียนลอกข้อสอบโดยส่งรูปภาพผ่านสื่อสังคม				
5	นักเรียนศึกษาหาความรู้วิชาเรียนเพิ่มเติมโดยใช้สื่อสังคม				
6	นักเรียนให้เพื่อนลอกการบ้านโดยการส่งรูปภาพผ่านสื่อสังคม				
7	นักเรียนส่งการบ้านคุณครูโดยใช้สื่อสังคม				
8	นักเรียนสามารถแบ่งเวลาการเรียนกับการใช้สื่อสังคมได้				
9	นักเรียนใช้สื่อสังคมเพื่อศึกษาข้อมูลการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา				
10	นักเรียนสมัครขอรับทุนการศึกษาผ่านทางสื่อสังคม				
11	นักเรียนศึกษาข้อมูลการสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้สื่อสังคม				
12	นักเรียนหาข้อมูลเกี่ยวกับคณะที่สนใจโดยใช้สื่อสังคม				
13	นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยที่สนใจโดยใช้สื่อสังคม				
14	นักเรียนประเมินโอกาสการสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้สื่อสังคม				
15	นักเรียนใช้ข้อมูลที่ศึกษาผ่านสื่อสังคมประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา				
	ด้านอาชีพ				
1	นักเรียนหาข้อมูลอาชีพที่สนใจโดยใช้สื่อสังคม				
2	นักเรียนใช้แบบทดสอบความสนใจในอาชีพออนไลน์				
3	นักเรียนศึกษาข้อมูลตลาดแรงงานโดยใช้สื่อสังคม				

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ (4)	บ่อยครั้ง (3)	เป็นบางครั้ง (2)	ไม่เคยเลย (1)
4	นักเรียนพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับอาชีพตามคำแนะนำของสื่อสังคม				
5	นักเรียนหาความรู้เกี่ยวกับรายได้ของแต่ละอาชีพโดยใช้สื่อสังคม				
6	นักเรียนรู้จักโลกอาชีพที่หลากหลายผ่านการสืบค้นในสื่อสังคม				
7	นักเรียนศึกษาลักษณะงานอาชีพจากค้นคว้าในสื่อสังคม				
8	นักเรียนศึกษาความก้าวหน้าทางอาชีพโดยใช้สื่อสังคม				
9	นักเรียนสนทนากับผู้ประกอบการอาชีพที่ตนเองสนใจผ่านสื่อสังคม				
10	นักเรียนศึกษาอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดของตนเองผ่านสื่อสังคม				
11	นักเรียนศึกษาคณะ/สาขาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ตนเองสนใจผ่านสื่อสังคม				
12	นักเรียนศึกษาอาชีพที่เหมาะสมกับแผนการเรียนโดยใช้สื่อสังคม				
13	นักเรียนสามารถวางแผนเส้นทางสู่อาชีพได้จากการค้นคว้าในสื่อสังคม				
14	นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้จากการศึกษาข้อมูลในสื่อสังคม				
15	สื่อสังคมช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้				
	ด้านส่วนตัวและสังคม				
1	นักเรียนศึกษาข้อมูลบุคลิกภาพที่ดีโดยใช้สื่อสังคม				
2	นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองจากการใช้สื่อสังคม				
3	นักเรียนรู้ข้อบกพร่องของตนเองจากการศึกษาข้อมูลผ่านสื่อสังคม				
4	นักเรียนควบคุมอารมณ์ของตนเองได้น้อยลงขณะใช้สื่อสังคม				
5	นักเรียนใช้สื่อสังคมสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน				

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ (4)	บ่อยครั้ง (3)	เป็น บางครั้ง (2)	ไม่เคย เลย (1)
6	นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้จากการใช้สื่อสังคม				
7	นักเรียนสนทนากับสมาชิกครอบครัวที่อยู่ต่างจังหวัดหรือต่างประเทศผ่านสื่อสังคม				
8	นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพกายของตนเองผ่านสื่อสังคม				
9	นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพจิตของตนเองผ่านสื่อสังคม				
10	นักเรียนเคยใช้แบบทดสอบด้านสุขภาพจิตที่อยู่บนสื่อสังคม				
11	นักเรียนใช้เวลามากกว่าวัน 8 ชั่วโมงต่อกับการใช้สื่อสังคม				
12	นักเรียนมีความมั่นใจในตนเองจากการใช้สื่อสังคม				
13	นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้แม้จะถูกต่อว่าในสื่อสังคม				
14	นักเรียนสามารถยอมรับความคิดเห็นแง่ลบในสื่อสังคมได้				
15	นักเรียนสามารถเขียนความที่เหมาะสมในสื่อสังคมของตนเองได้				

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่ 2

สื่อสังคม (Social media) คือ?

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

สื่อสังคม (Social Media) คือ เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันต่างๆที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้แต่ละบุคคลเข้าถึงแลกเปลี่ยนสร้างเนื้อหาและสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการนำมาใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ หรือการสื่อสารของหน่วยงานราชการ ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ สามารถที่จะใช้งานได้ผ่านเครื่องมือ อุปกรณ์การสื่อสารต่างๆเช่น คอมพิวเตอร์มือถือ แท็บเล็ต หรือ อุปกรณ์อื่นๆที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้และเข้าใจความหมาย พัฒนาการ ชนิด ข้อดีและข้อจำกัดของสื่อสังคม (Social media)

สื่อ/อุปกรณ์

1. วิดีทัศน์ What is Social Media? In Simple English
2. ใบความรู้ สื่อสังคม (Social media)
3. ใบงานเรื่อง สื่อสังคม (Social media)

เทคนิคที่ใช้

1. รูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำ (Memory Model)

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและเชิญชวนสนทนาว่า นักเรียนรู้จักสื่อสังคม (Social media) ไหม และคิดว่าสื่อสังคม (Social media) มีกี่ชนิด อะไรบ้าง

ขั้นตอนกิจกรรม

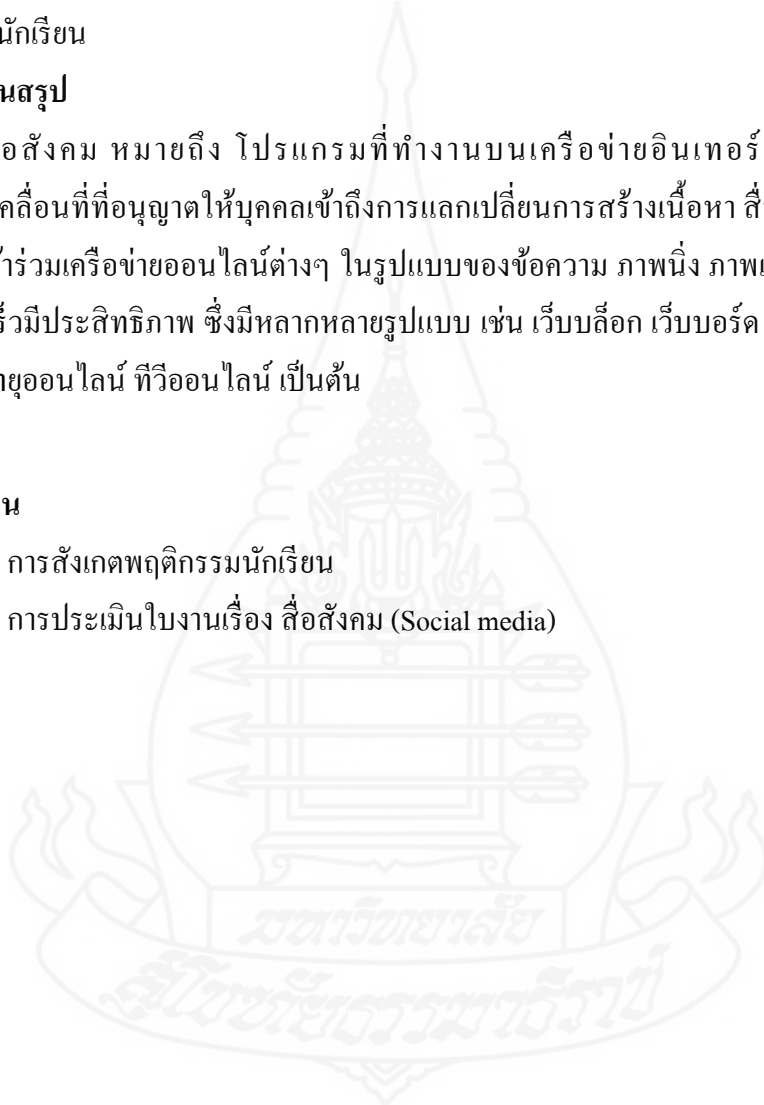
1. ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลสื่อสังคม (Social media) ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความหมาย พัฒนาการ ชนิด ข้อดีและข้อเสียสื่อสังคม (Social media) จากนั้นผู้วิจัยแจกใบความรู้ ให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง สื่อสังคม (Social media) เพื่อตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นสรุป

สื่อสังคม หมายถึง โปรแกรมที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ ในรูปแบบของข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ เช่น เว็บบล็อก เว็บไซต์ YouTube Facebook Twitter วิทยุออนไลน์ ทีวีออนไลน์ เป็นต้น

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. การประเมินใบงานเรื่อง สื่อสังคม (Social media)

ใบความรู้

สื่อสังคม (Social Media)

สื่อสังคม (Social Media) เป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีที่เรียกว่า เว็บ 2.0 (Web 2.0) คือ เครื่องมือต่างๆ ที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้แต่ละบุคคลเข้าถึงแลกเปลี่ยนสร้างเนื้อหาและสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการนำมาใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ หรือการสื่อสารของหน่วยงานราชการ ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ สามารถที่จะใช้งานได้ผ่านเครื่องมือ อุปกรณ์การสื่อสารต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์มือถือ แท็บเล็ต หรืออุปกรณ์อื่นๆ ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตหรือเครือข่าย โทรศัพท์เคลื่อนที่

พัฒนาการของสื่อสังคม (Social Media)

นับแต่มีการพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ความเร็วสูงขึ้นในช่วงปลายทศวรรษ 1990 ทำให้เกิด เว็บไซต์ที่อนุญาตให้ผู้ใช้สร้างและนำเสนอเนื้อหาได้ด้วยตนเองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากขึ้น เช่น ใน ปี 1997 Six Degrees.com เป็นเว็บไซต์แรกที่เป็นสื่อสังคมที่มีให้บริการ และตั้งแต่ปี 2002 เป็นต้นมา ได้มีการสร้างและขยายจำนวนสื่อสังคมเพิ่มมากขึ้น โดยมีทั้งสื่อสังคมเปิดกว้างแก่ทุกกลุ่มเป้าหมายและเฉพาะกลุ่มผู้สนใจเฉพาะด้าน เช่น Friendster และ Hubculture

ต้นทศวรรษ 2000 สื่อสังคมมีการขยายตัวการใช้งานหลากหลายมากขึ้น บางสื่อมีจำนวนผู้ใช้เป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่น Facebook ในเดือนกันยายน 2556 พบว่า มีจำนวนผู้ใช้ทั่วโลก 1.19 พันล้านคน Twitter เดือนกันยายน 2556 มีจำนวนผู้ใช้งานมากกว่า 230 ล้านคน เป็นต้น (Facebook.com, 2013 และ twitter.com, 2013)

ชนิดของสื่อสังคม (Social Media)

สื่อสังคมมีหลายรูปแบบ ทั้งประเภทเครื่องมือ และการประยุกต์ใช้งานที่หลากหลาย ซึ่งอาจแบ่งได้ดังนี้ (Williamson, Andy 2013: 9)

1. เครือข่ายสังคม (Social networking site) เป็นเว็บไซต์ที่บุคคลหรือหน่วยงานสามารถสร้างข้อมูลและเปลี่ยนข้อมูล (สถานะของตน) เผยแพร่รูปภาพภาพเคลื่อนไหว โดยที่บุคคลอื่นสามารถเข้ามาแสดงความชอบหรือส่งต่อ หรือเผยแพร่หรือแสดงความเห็น โต้ตอบการสนทนา หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ เช่น Facebook Badoo Google+ Linkdin

2. ไมโครบล็อก (Micro-blog) เป็นเว็บไซต์ที่ใช้เผยแพร่ข้อมูลหรือข้อความสั้น ในเรื่องที่สนใจเฉพาะด้าน รวมทั้งสามารถใช้เครื่องหมาย # (hashtag) เพื่อเชื่อมต่อกับกลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันได้ เช่น Twitter Blauk Weibo Tout Tumblr

3. เว็บไซต์ที่ให้บริการแบ่งปันสื่อออนไลน์ (Video and photo sharing website) เป็นเว็บไซต์ที่ให้ผู้ใช้งานสามารถฝากหรือนำสื่อข้อมูล รูปภาพ วิดีโอขึ้นเว็บไซต์เพื่อแบ่งปันแก่ผู้อื่น เช่น Flickr Vimeo Youtube Instagram Pinterest

4. บล็อก ส่วนบุคคลและองค์กร (Personal and corporate blogs) เป็นเว็บไซต์ที่ผู้เขียนบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ เสมือนเป็นบันทึกไดอารี่ออนไลน์สามารถเขียนในลักษณะไม่เป็นทางการ และแก้ไขได้บ่อย ซึ่งบล็อกสามารถใช้ได้ทั้งส่วนบุคคลและกลุ่ม หรือองค์กร เช่น Blogger Wordpress Bloggang Exteen

5. บล็อกที่มีสื่อสิ่งพิมพ์เป็นเจ้าของเว็บไซต์ (Blogs hosted by media outlet) เป็นเว็บไซต์ที่ใช้ในการนำเสนอข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งมีความเป็นทางการน้อยกว่าสื่อสิ่งพิมพ์แต่มีรูปแบบและความเป็นทางการมากกว่าบล็อก เช่น theguardian.com เจ้าของคือหนังสือพิมพ์ The Guardian

6. วิกิและพื้นที่สาธารณะของกลุ่ม (Wikis and online collaborative space) เป็นเว็บไซต์ที่เป็นพื้นที่สาธารณะออนไลน์เพื่อรวบรวมข้อมูลและเอกสาร เช่น Wikipedia Wikia

7. กลุ่มหรือพื้นที่แสดงความคิดเห็น (Forums, discussion board and group) เป็นเว็บไซต์หรือกลุ่มจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ มีทั้งที่เป็นกลุ่มส่วนตัวและสาธารณะ เช่น Google Groups Yahoo Groups Pantip

8. เกมออนไลน์ที่มีผู้เล่นหลายคน (Online multiplayer gaming platform) เป็นเว็บไซต์ที่เสนอรูปแบบการเล่นเกมออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเล่นได้คนเดียวหรือเป็นกลุ่ม เช่น Second life, World of Warcraft

9. ข้อความสั้น (Instant messaging) การรับส่งข้อความสั้นจากมือถือ เช่น SMS (text messaging)

10. การแสดงตนว่าอยู่ ณ สถานที่ใด (Geo-spatial tagging) เป็นการแสดงตำแหน่งที่อยู่พร้อมความเห็นและรูปภาพในสื่อสังคมออนไลน์ Facebook Foursquare

สื่อสังคมบางสื่อมีความสามารถและให้บริการการใช้มากกว่าหนึ่งอย่าง เช่น Facebook เป็นทั้งเครือข่ายสังคมออนไลน์และสามารถแบ่งปันรูปภาพ และภาพเคลื่อนไหวด้วย หรือ Twitter ที่เป็นทั้งเครือข่ายสังคมออนไลน์และไมโครบล็อกและการแบ่งปันสถานะ เป็นต้น

ข้อดี- ข้อเสียของสื่อสังคม (Social Media)

ในการนำสื่อสังคมมาใช้อาจมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน แต่โดยรวมแล้วการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้นั้น ส่วนใหญ่เพื่อเป็นการส่งเสริมแนวความคิด สนับสนุนและขยายวิธีการสื่อสาร และการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้ทั่วถึงมากขึ้น และสร้างประสบการณ์ใหม่แก่ผู้ใช้งานมากขึ้น แต่ การนำสื่อสังคมมาใช้นั้น มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังนี้ (Williamson, Andy 2013: 9-10)

ข้อดี

1. สามารถใช้สร้างเป็นพื้นที่ในการสนทนา/สื่อสารแก่สาธารณะได้
2. หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ สามารถเข้าไปใกล้ชิดกับสาธารณชนมากขึ้น
3. สามารถสร้างความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจ
4. สร้างโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มที่3 ในการเข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนเผยแพร่
5. การส่งต่อข้อมูลในลักษณะทำซ้ำตัวเองเป็นทอดๆ (Viral distribution) ทำให้มีการกระจายข้อมูลอย่างรวดเร็ว
6. สามารถติดตามความเคลื่อนไหวได้ตลอดเวลา
7. ลดเวลาที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารลง
8. สามารถที่จะนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ในการสื่อสาร และเป็นสื่อกลางในการขยายการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และเผยแพร่ข่าวสาร

ข้อจำกัด

1. มารยาท และรูปแบบการใช้งานแตกต่างจากสื่อรูปแบบอื่น
2. มีความเสี่ยงของความไม่แท้จริง การหลอกลวง ความซื่อสัตย์และความไม่โปร่งใสในการใช้งาน
3. มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และอยู่เหนือการควบคุมของเจ้าของ
4. การหาเครือข่ายใหม่การสร้างเรื่องใหม่ๆ เป็นเรื่องยากที่จะคาดเดาได้ว่าจะมีจำนวนผู้ใช้เท่าใดและไม่มีมารองรับรองผลว่าการสื่อสารจะเกิดขึ้นและส่งสารไปยังผู้รับสื่อ
5. สื่อสังคมไม่ใช่ทางลัด ที่มีประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียว แต่ยังคงนำสื่อหลักและหลักการสื่อสารที่ดีมาใช้ควบคู่กันไป

ใบงาน

สื่อสังคม (Social Media)

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง หลังจากนักเรียนได้ศึกษาความหมาย พัฒนาการ ชนิด ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคม (Social media) ให้ตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. สื่อสังคม (Social Media) หมายถึง .....

2. พัฒนาการของสื่อสังคม (Social Media) .....

3. ชนิดของสื่อสังคม (Social Media) พร้อมยกตัวอย่าง

3.1 เครือข่ายสังคม (Social networking site) .....

3.2 ไมโครบล็อก (Micro-blog) .....

3.3 เว็บไซต์ที่ให้บริการแบ่งปันสื่อออนไลน์ (Video and photo sharing website) .....

3.4 บล็อก ส่วนบุคคลและองค์กร (Personal and corporate blogs) .....

3.5 บล็อกที่มีสื่อสิ่งพิมพ์เป็นเจ้าของเว็บไซต์ (Blogs hosted by media outlet) .....

4. ข้อดี – ข้อจำกัดของสื่อสังคม

ข้อดี .....

ข้อจำกัด .....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
กิจกรรมที่ 3

ฝึกวิเคราะห์เทคนิค A-B-C

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

ทฤษฎี ABC เป็นทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมของคนเพื่อพิจารณาว่าทำไมคนหรือบุคคลนั้นจึงแสดงออกเช่นนั้น และเป็นทฤษฎีที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยง หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์

พฤติกรรม คือสิ่งที่บุคคลหรือคน ๆ นั้น แสดงออกมา ดังนั้นจึงสามารถมองเห็น สังเกตได้ หรือวัดได้ เช่น ไม่คาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับรถ ไม่สวมหมวกนิรภัยขณะขับรถจักรยานยนต์ ขับรถด้วยความเร็ว ไม่สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงาน เป็นต้น

ทฤษฎี ABC ประกอบไปด้วย 3 ส่วนคือ

- A = Antecedents (สิ่งกระตุ้น หรือ เหตุการณ์ที่เกิดก่อนที่จะแสดงพฤติกรรม)
- B = Behaviors (พฤติกรรมหรือการแสดงออก)
- C = Consequences (ผลลัพธ์ หรือผลที่ตามมาหลังจากแสดงพฤติกรรมแล้ว)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของการเกิดพฤติกรรม ได้แก่ เงื่อนไขนำ (A) พฤติกรรม(B) และผลกรรมหรือผลที่ตามมา(C)

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงาน วิเคราะห์พฤติกรรม A – B – C

เทคนิคที่ใช้

1. วิเคราะห์พฤติกรรม A – B – C

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยทักทายนักเรียน และชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 3

2. ผู้วิจัยอ่านสถานการณ์ประกอบการใบงานให้นักเรียนฟัง “ในการเรียนวิชาแนะแนว ขณะที่นักเรียนกำลังรอคุณครูเข้าสอน เด็กชายเอ โพสต์เฟสบุ๊กล้อเลียนชื่อพ่อแม่ของเด็กชายบี ทำให้เด็กชายบี ลูกจิ้นชกหน้าเด็กชายเอ จนปากแตก”

3. ผู้วิจัยตั้งคำถามกับนักเรียน ให้นักเรียนตอบ และอภิปรายร่วมกัน

- อะไร คือเหตุการณ์ที่เกิดก่อนพฤติกรรมที่เด็กชายบี ชกหน้าเด็กชายเอ

(A) คำตอบ นักเรียนกำลังรออาจารย์เข้าสอน เด็กชายเอ โพสต์รูปล้อเลียนเด็กชายบีในเฟสบุ๊ก

- เมื่อเหตุการณ์ A ขึ้น เด็กชายบีทำอะไร หรือตอบสนองกับเหตุการณ์ A อย่างไร

(B) คำตอบ เด็กชายบี ลูกจิ้นชกหน้าเด็กชายเอ

- หลักจากเกิดพฤติกรรมของเด็กชายบี แล้วผลที่ตามมาเป็นอย่างไร

(C) คำตอบ เด็กชายเอ ปาก (ตอบตามเนื้อหา)

- ถ้านักเรียนเป็นเด็กชายบี นักเรียนคิดและรู้สึกอย่างไรถ้าเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นกับ

นักเรียน (สุ่มถามนักเรียน 2 – 3 คน)

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติม สำหรับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อจากเหตุการณ์ A ส่วนที่แฝงอยู่คือ ความคิดที่ไม่มีเหตุผลและความรู้สึก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญภายในหรือเป็นพลังภายใน ในการที่แสดงพฤติกรรมออกไป หากเราไม่สามารถจัดการกับความคิดที่ไม่มีเหตุผล ความรู้สึกได้ก็จะทำให้เราแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น เด็กชายบีมีความคิดที่ไม่มีเหตุผลว่าเพื่อนแกล้ง รู้สึกโกรธก็จะชกต่อเพื่อน ดังนั้นเราจึงควรฝึกการโต้แย้งความคิดที่ไม่มีเหตุผลและการรับรู้ความรู้สึก เช่น ถ้าเด็กชายบีมีความคิดที่มีเหตุผลว่าเด็กชายบี ล้อเล่นและควบคุมความรู้สึกได้ ก็นั่งเฉยๆ ไม่สนใจโพสต์ในเฟสบุ๊ก

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 3 – 5 คน เพื่อร่วมกับอภิปรายกลุ่มในใบงาน วิเคราะห์พฤติกรรม A – B – C ฝึกการแยกแยะรูปแบบพฤติกรรม A – B – C และเฉลยใบงาน

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยสรุปว่าพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (social media) ในใบงานเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล การพยายามและโต้แย้งกับความเชื่อที่ไม่เหมาะสม จะสามารถพัฒนาความเชื่อที่มีเหตุผลขึ้นมาแทน ทำให้เกิดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (social media) อย่างเหมาะสมได้

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. การประเมินใบงาน วิเคราะห์พฤติกรรม A – B – C

ใบงาน วิเคราะห์พฤติกรรม A – B – C

รายชื่อสมาชิก

1. .... 2. ....
3. .... 4. ....
5. ....

กรณีที่ 1

ส้มกำลังถ่ายรูปบิงซูมะม่วงเพื่อโพสต์ในเฟสบุ๊กส่วนตัว แต่จู่ๆงุ่นก็เดินมาตักบิงซูมะม่วงไปกินโดยไม่ได้รับอนุญาต ทำให้ส้มโกรธมาก ที่งุ่นมาแย่งบิงซูของตนไป จึงต่อว่างุ่นด้วยคำพูดที่รุนแรง

1. มีเหตุการณ์อะไรเกิดก่อนที่งุ่นจะตักบิงซูของส้ม (A).....
2. เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นงุ่นเป็นอย่างไร (B).....
3. หลังจากเกิดพฤติกรรมของส้มแล้ว ผลที่ตามมาเป็นอย่างไร (C).....

กรณีที่ 2

บีมทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ไม่ได้ จึงขอให้พี่ถ่ายรูปคำตอบของตนเองส่งให้ทาง LINE ในขณะที่บีมกำลังลอกคำตอบจากรูปที่พี่ส่งให้ คุณครูเดินมาเห็นพอดี บีมจึงถูกคุณครูลงโทษให้สอบตก และให้มาสอบซ่อมในภายหลัง

1. มีเหตุการณ์อะไรเกิดก่อนที่คุณครูจะมาพบบีมลอกคำตอบ (A).....
2. เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นบีมเป็นอย่างไร (B).....
3. หลังจากเกิดพฤติกรรมของบีมแล้ว ผลที่ตามมาเป็นอย่างไร (C).....

กรณีที่ 3

ต้องแอบนำโทรศัพท์ของคุณไปโพสต์เฟสบุ๊กด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย ทำให้ต้องได้รับความต่อว่าจากเพื่อนๆและครอบครัวเป็นจำนวนมาก ต้องเกิดภาวะเครียดจะถูกนำตัวส่งโรงพยาบาล เพื่อพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

1. มีเหตุการณ์อะไรเกิดก่อนที่คุณครูจะมาพบบีมลอกคำตอบ (A).....
2. เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นบีมเป็นอย่างไร (B).....
3. หลังจากเกิดพฤติกรรมของบีมแล้ว ผลที่ตามมาเป็นอย่างไร (C).....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
กิจกรรมที่ 4

ชื่อหรือไม่

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

ข่าวสารต่างๆในชีวิตประจำวันมีมากมายหลายประเภท โดยการส่งข่าวสารผ่านสื่อต่างๆมากมาย ได้แก่ เฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ โททส์ เป็นต้น นักเรียนควรสนใจและเลือกรับข่าวสารต่างๆให้เหมาะสมกับตนเอง นั่นคือ นักเรียนต้องพิจารณาไตร่ตรองให้ได้ว่า ข่าวสารต่างๆ ข่าวใดเป็นข่าวที่ดีมีสาระประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากข่าวสารที่ได้รับมาพัฒนาความรู้ของตนเองได้อย่างเต็มที่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงอิทธิพลของสื่อสังคมและรู้จักเลือกรับสื่อสังคมอย่างรู้เท่าทัน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนการวิเคราะห์ข่าวสารจากสื่อสังคมต่างๆ

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ข่าวสารจากสื่อสังคมต่างๆ

เทคนิคที่ใช้

1. การเรียนการสอนทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. นำสู่บทเรียน โดยถามนักเรียน 3-5 คน ว่า ใครได้อ่านข่าวหรือเห็นข่าวอะไรบ้างในวันนี้ โดยให้นักเรียนได้เล่าข่าวที่ตนเองสนใจให้เพื่อนๆและผู้วิจัยได้รับฟัง
2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายตัวข่าวที่นักเรียนได้นำเสนอเป็นตัวอย่าง มีลักษณะอย่างไร (ทั้งด้านดีและด้านไม่ดี)

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนศึกษาข่าวซึ่งผู้วิจัยนำมาจากสื่อสังคมซึ่งเป็นข่าวที่ได้รับความสนใจของสังคมมีผลกระทบต่อตัวนักเรียน

2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมตามใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวสารจากสื่อต่างๆ

3. สุ่มนักเรียน 2-3 กลุ่ม ให้มานำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

นักเรียนและผู้วิจัยร่วมกันสรุปข่าวสารที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน นักเรียนต้องเลือกรับข้อมูล ข่าวสารอย่างใด่ตรง

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. การตรวจใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ข่าวสารจากสื่อสังคมต่างๆ

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
กิจกรรมที่ 5

ออนไลน์ดี...ไม่มีภัย

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

สื่อสังคมที่ทุกๆ คนสามารถแสดงความคิดเห็น รับรู้ข่าวสาร ได้อย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะคนๆ นั้นจะเป็นใครหรืออยู่ที่ไหน หากมีบัญชีการใช้สื่อสังคมก็สามารถที่จะเข้าไปเป็นสมาชิกพร้อมกับใช้งานกับสิ่งเหล่านี้ได้อย่างหลากหลาย เราจะเห็นว่าด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันสื่อสังคมกลายเป็นสิ่งที่พัฒนาควบคู่กันไปด้วยอย่างไม่หยุดยั้ง อย่งไรก็ตามทุกๆ อย่างบนโลกใบนี้ก็ล้วนแล้วแต่มีข้อดีและข้อเสียด้วยกันทั้งสิ้น สื่อสังคมเองก็เช่นเดียวกันที่จะต้องมี 2 สิ่งนี้ควบคู่กันไปด้วยขึ้นอยู่กับว่าใครจะสามารถดึงจุดไหนไปใช้งาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน
2. บอกประโยชน์และโทษของสื่อสังคม (Social media)

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงาน “เรื่อง ข่าวที่เกิดผลกระทบต่อสื่อสังคม (Social media)”

เทคนิคที่ใช้

1. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยการซักถามนักเรียนทุกคนในห้องเรียน “นักเรียนมีสื่อสังคม (Social media) ของตนเองไหมและนักเรียนใช้เรื่องอะไรบ้าง” ผู้วิจัยเขียนคำตอบของนักเรียนทุกคนบนกระดานหน้าชั้นเรียน

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแบ่งประเภทของการใช้สื่อสังคม (Social media) เป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ กลุ่มที่ชอบเล่นเกมออนไลน์ กลุ่มที่ชอบสนทนาออนไลน์ กลุ่มที่ชอบสารบันเทิงดูหนัง-ฟังเพลง กลุ่มที่ชอบค้นหาข้อมูลเพื่อความรู้ทางวิชาการ เป็นต้น
2. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนตามประเภทของการใช้สื่อสังคม (Social media) ต่างๆเป็นกลุ่มๆ ละ 3-5 คน ได้แก่ กลุ่มที่ชอบเล่นเกมออนไลน์ กลุ่มที่ชอบสนทนาออนไลน์ กลุ่มที่ชอบสารบันเทิงดูหนัง-ฟังเพลง กลุ่มที่ชอบค้นหาข้อมูลเพื่อความรู้ทางวิชาการ เป็นต้น
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมตามใบงาน เรื่อง ข่าวที่เกิดผลกระทบต่อสื่อสังคม (Social media) และนำเสนอหน้าห้องเรียน

ขั้นสรุป

1. สื่อสังคม (Social media) มีข้อดีมากมาย โดยเฉพาะในการแสดงออกทางความคิด และกิจกรรมต่างๆ ผู้ใช้งานสื่อสังคม (Social media) มีโอกาสเผยแพร่ข้อมูลได้ง่าย บางครั้งข้อมูลในสื่อสังคม (Social media) อาจจะเป็นข้อมูลที่ผิดๆ อีกทั้งมีโอกาสที่จะสูญเสียความเป็นส่วนตัวได้ ซึ่งแน่นอนว่าคงไม่เสมอไปที่เราจะเจอกับปัญหาต่างๆ ในสื่อสังคม (Social media) แต่การรู้ทันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้นั้น ก็เป็นการดีที่เราจะได้ป้องกันและระมัดระวังต่างๆ

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. การตรวจใบงาน “เรื่อง ข่าวที่เกิดผลกระทบต่อสื่อสังคม (Social media)”

ใบงาน

“เรื่อง ข่าวที่เกิดผลกระทบต่อสื่อสังคม (Social media)”

เมื่อวันที่ 31 ส.ค. นายเกียรติศักดิ์ ลักษณะาน และ น.ส.ศิริขวัญ ผลจร เจ้าหน้าที่มูลนิธิปวีณา หงสกุลเพื่อเด็กและสตรี เดินทางมารับตัว 2 เด็กหญิงอายุ 14 ปี นักเรียนชั้น ม.2 โรงเรียนแห่งหนึ่งใน อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา เพื่อไปฟื้นฟูสภาพจิตใจ และดูแลเป็นการชั่วคราว พร้อมทั้งเข้าพบ พ.ต.อ.อดุลย์ เม่นบางฝ้าง ผกก.สภ.ภาชี และ พ.ต.ท.มงคล ปันตะ พนักงานสอบสวน เพื่อเร่งรัดให้ดำเนินคดีนายวันชัย หรือต้นน้ำ นิลมิตร อายุ 21 ปี อยู่ อ.สมุทรสาคร และพวก ที่ล่อลวงเหยื่อเด็กหญิงผ่านเกมออดิชั่น

หนึ่งในเด็กหญิงที่ถูกล่อลวง กล่าวว่า ยังมีเพื่อนอีก 2 คน ที่ถูกนายวันชัยล่อลวงไปในลักษณะเดียวกัน โดยนายวันชัยและเพื่อนเข้ามาเล่นเกมออดิชั่นออนไลน์ด้วยกัน เมื่อเล่นได้ประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อนของนายวันชัยขอเบอร์โทรศัพท์มือถือ และให้นายวันชัยเป็นคนพูดคุย โดยนายวันชัยอ้างว่าเป็นลูกชายรองผู้กำกับการสถานีตำรวจแห่งหนึ่ง มีแม่เป็นคุณหญิง ชื่อคุณหญิง รัศมี และหากไม่ไปหา นายวันชัยจะฆ่าตัวตาย จนกระทั่งหลงเชื่อก่อนเดินทางด้วยรถไฟไปหาที่ จ.สมุทรสาคร

เด็กหญิงวัย 14 กล่าวต่อว่า เมื่อไปถึงยัง จ.สมุทรสาคร นายวันชัยพาไปที่บ้าน อ้างว่าเป็นของพ่อ เป็นบ้านหลังใหญ่โอโถง แต่นาย วันชัยไม่ยอมพาเข้าไปในบ้าน ก่อนพาไปที่บ้านเล็กๆ หลังหนึ่งแทน อ้างว่าต้องการอยู่คนเดียว ทำให้หลงเชื่อ เมื่อเข้าไปในบ้านแล้ว นายวันชัยจะเก็บโทรศัพท์มือถือเอาไว้ไม่ให้ติดต่อกับทางบ้าน และให้ไปทำงานเป็นลูกจ้างแพปลา ได้ค่าแรงวันละ 200 บาท เมื่อได้ค่าแรงมาแล้ว นายวันชัยจะเก็บไว้ทั้งหมด ให้เงินไปกินข้าวเพียงวันละ 30 บาท กระทั่งเพื่อนที่ไปด้วยกันเห็นท่าไม่ดี แกล้งป่วย และไม่ได้ออกไปทำงาน จึงแอบมาโทรศัพท์บอกทางบ้าน ด้านเจ้าหน้าที่มูลนิธิปวีณาฯ กล่าวว่า ในเบื้องต้นจะนำเด็กหญิงที่ตกเป็นเหยื่อไปอยู่ในความดูแลของมูลนิธิ ปวีณาฯ ก่อน จนกว่าตำรวจ สภ.ภาชี จะสามารถจับกุมนายวันชัยได้ เพราะเกรงว่าผู้เสียหายอาจถูกข่มขู่คุกคามข้อมูลจาก. : หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์

ที่มา : <http://www.tlcthai.com/education/news/7419.html>

ใบงาน

“เรื่อง ข่าวที่เกิดผลกระทบต่อสื่อสังคม (Social media)”

รายชื่อสมาชิก

- 1. .... 2. ....
- 3. .... 4. ....
- 5. ....

1) จากการศึกษาของกลุ่มของนักเรียนได้อ่านข่าว สาเหตุที่เด็กหญิงชั้น ม.2 อายุ 14 ปี ได้ถูกล่อลวงไปขายแรงงาน เพราะอะไร

- 1.1 .....
- 1.2 .....
- 1.3 .....
- 1.4 .....
- 1.5 .....

2) กลุ่มของนักเรียนคิดว่า “มีข่าวของการล่อลวงทางสื่อสังคม (Social media) อื่นๆ” ในลักษณะเช่นนี้อย่างไรบ้าง ให้ยกตัวอย่างมา 1 ข่าว

.....

.....

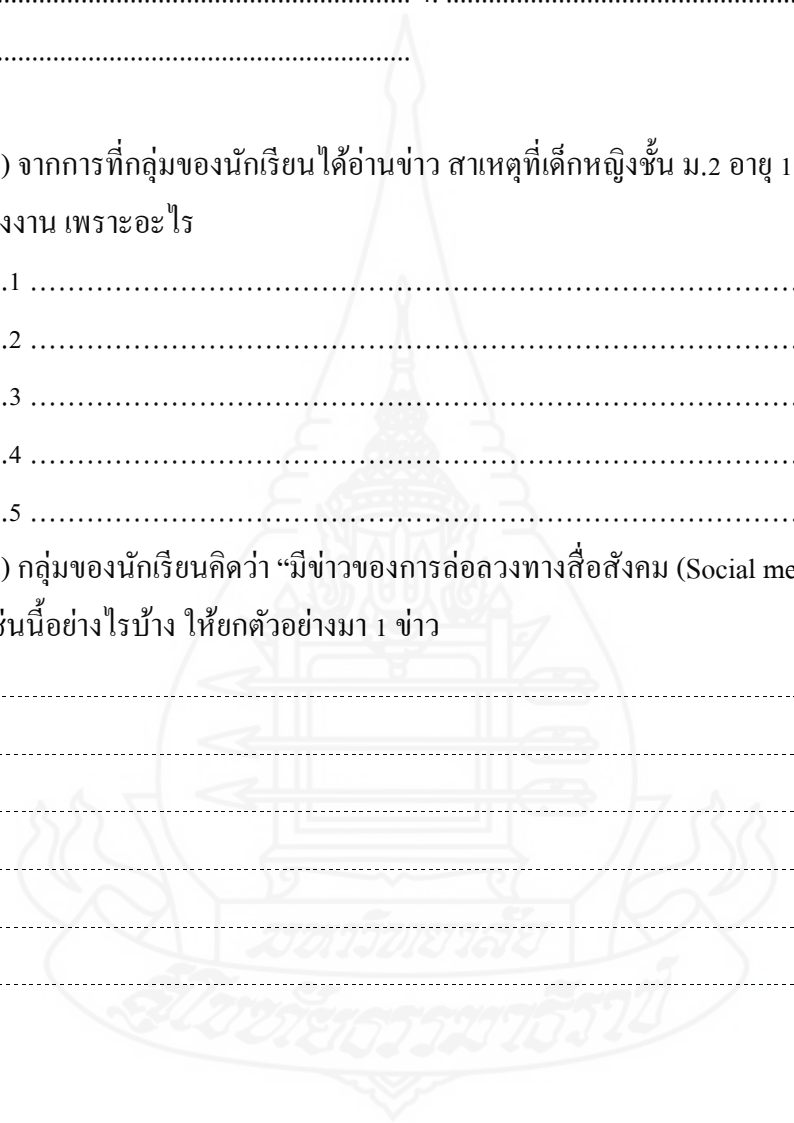
.....

.....

.....

.....

.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
กิจกรรมที่ 6

การเรียนรู้เท่าทันสื่อสังคม social media

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

การเรียนรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการวิเคราะห์ประเมิน มีทักษะในการเข้าถึง ทักษะการใช้และสามารถสร้างสรรค์ สื่อและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมทำให้สามารถมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้อย่างฉลาด รอบรู้ รอบคอบเท่าทัน ไม่เกิดผลที่เสียหายตามมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงอิทธิพลสื่อและรู้จักเลือกรับสื่อสังคมอย่างรู้เท่าทัน
2. เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม social media ของตนเอง

สื่อ/อุปกรณ์

1. วีดิทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อสังคม social media
2. ใบงาน การรู้เท่าทันสื่อสังคม social media

เทคนิคที่ใช้

1. รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

นำเข้าสู่บทเรียน โดยการสุ่มถามนักเรียน 3 – 5 คน ว่านักเรียนเคยอ่านข้อความออนไลน์ และส่งต่อข้อมูลในเครือข่ายสังคมออนไลน์ของตนเองหรือไม่ ข้อความนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร และเพราะอะไรนักเรียนถึงส่งต่อข้อความนั้น

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยเปิดวีดิทัศน์เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อสังคม social media ให้นักเรียนได้ทราบถึงผลเสีย พฤติกรรมการใช้สื่อ และเทคนิคการเรียนรู้เท่าทันสื่อ social media

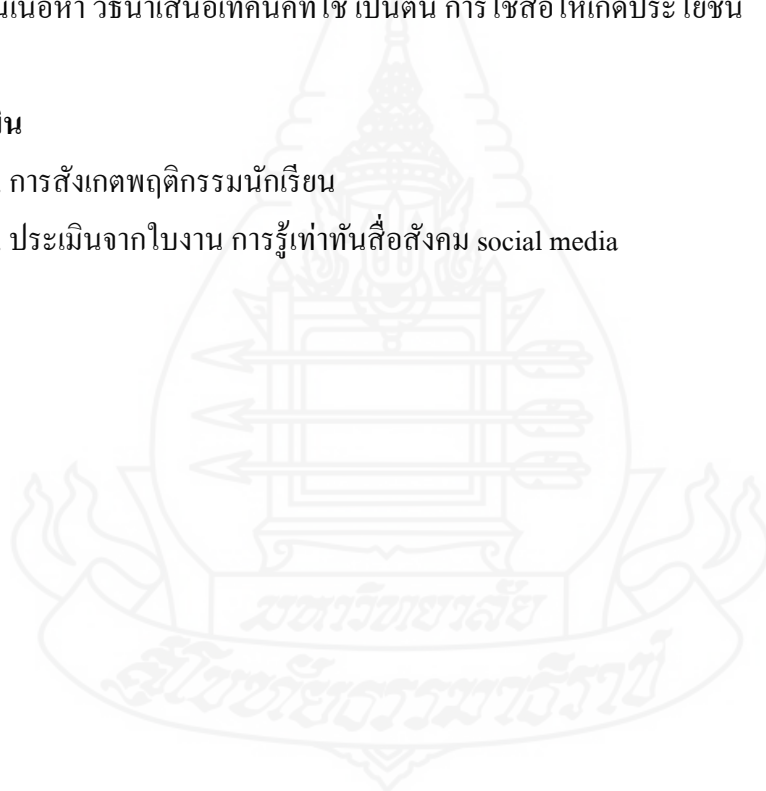
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงาน การรู้เท่าทันสื่อสังคม social media เพื่อให้นักเรียน ได้สรุปสิ่งที่ได้จากการชมวีดิทัศน์ และเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม social media ของตนเอง

ขั้นสรุป

1. การรู้เท่าทันสื่อ คือ การที่เราไม่หลงเชื่อเนื้อหาที่ได้อ่าน ได้ยิน ได้ฟัง แต่สามารถคิดวิเคราะห์ สงสัย และรู้จักตั้งคำถามว่า สิ่งนั้นจริงหรือไม่จริง ใครเป็นคนให้ข้อมูลเขาต้องการสื่ออะไร หรือมีจุดมุ่งหมายแอบแฝงหรือไม่ 5 องค์ประกอบของการรู้เท่าทันสื่อที่เราต้องมี ได้แก่ การเปิดรับการเข้าใจการวิเคราะห์สื่อ การวิเคราะห์สื่อการแยกแยะองค์ประกอบในการนำเสนอของสื่อว่ามีวัตถุประสงค์อะไรการเข้าใจสื่อ เป็นการตีความสื่อหลังจากเปิดรับสื่อไปแล้ว เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่สื่อนำเสนอ การประเมินค่า ว่าสิ่งที่สื่อเสนอมามีคุณภาพและคุณค่ามากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะด้านเนื้อหา วิธีนำเสนอเทคนิคที่ใช้ เป็นต้น การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. ประเมินจากใบงาน การรู้เท่าทันสื่อสังคม social media

ใบงาน
การรู้เท่าทันสื่อ social media

ชื่อ ..... นามสกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง หลังจากนักเรียนดูวิดีโอเรื่อง “การรู้เท่าทันสื่อ” ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. Social media หมายถึง .....
2. ผลเสียที่เกิดจากการใช้สื่อ social media ได้แก่
  - 2.1 .....
  - 2.2 .....
  - 2.3 .....
3. นักเรียนควรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สื่อ social media อย่างไร
  - 3.1 .....
  - 3.2 .....
  - 3.3 .....
  - 3.4 .....
  - 3.5 .....
  - 3.6 .....
4. นักเรียนสามารถรู้เท่าทันสื่อ social media ได้อย่างไรบ้าง
  - 4.1 .....
  - 4.2 .....
  - 4.3 .....
  - 4.4 .....
  - 4.5 .....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
กิจกรรมที่ 7

การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษา

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

การแนะแนวด้านการศึกษา หมายถึง การใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และเข้าใจความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเอง รู้โอกาสทางการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต การตัดสินใจเลือกกลุ่มวิชาเรียน สถานที่เรียน วิธีเรียน การแบ่งเวลา การทำกิจกรรมต่างๆ การศึกษาข้อมูลวางแผนการศึกษาต่อ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอน และชีวิตในโรงเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษาอย่างเหมาะสม

สื่อ/อุปกรณ์

1. ฉลากประเภทของการใช้สื่อสังคม (Social media)
2. ใบงานเรื่อง การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษา

เทคนิคที่ใช้

1. รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำสู่บทเรียน โดยซักถามนักเรียน 2 – 3 คน เกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากกิจกรรม การรู้เท่าทันสื่อ และชี้แจงกิจกรรม การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษา

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนตามประเภทของการใช้สื่อสังคม (Social media) ต่างๆเป็นกลุ่มๆ ละ 3-5 คน ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายสังคม (Social networking site) กลุ่มเว็บไซต์ที่ให้บริการแบ่งปันสื่อออนไลน์ กลุ่มไมโครบล็อก (Micro-blog) และกลุ่มพื้นที่แสดงความคิดเห็น
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อทำกิจกรรมตามใบงาน เรื่อง การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษา และนำเสนอหน้าห้องเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลซึ่งกันละกัน
3. ผู้วิจัยสรุปการนำเสนอหน้าชั้นเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม และเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

นักเรียนสามารถใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และเข้าใจความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเอง รู้โอกาสทางการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต การตัดสินใจเลือกกลุ่มวิชาเรียน สถานที่เรียน วิธีเรียน การแบ่งเวลา การทำกิจกรรมต่างๆการศึกษา ข้อมูลวางแผนการศึกษาต่อ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอน และชีวิตในโรงเรียน

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. ประเมินจากใบงาน“เรื่อง การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษา”

ใบงาน
 “การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษา”

รายชื่อสมาชิก

1. .... 2. ....
3. .... 4. ....
5. ....

คำชี้แจง ให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงการใช้อสื่อสังคมกับการใช้อสื่อสังคมกับวางแผนการศึกษา และกลุ่มนักเรียนมีแนวทางในการใช้อสื่อสังคม (Social media)อย่างเหมาะสมอย่างไร

ตอนที่ 1

การใช้สื่อสังคม.....กับวางแผนการศึกษา	
1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

ตอนที่ 2 ให้สมาชิกร่วมกันบอกชื่อเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่ใช้ค้นหาเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษา (บอกมา 5 ชื่อ)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
กิจกรรมที่ 8

การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวอาชีพ

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

การแนะแนวด้านอาชีพ หมายถึง การใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันการใช้โปรแกรมที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยนการสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลโลกของงานอาชีพ การเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ ความสามารถ และความถนัดของตน การมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพของตนให้เจริญก้าวหน้า และมีความสุขในการประกอบอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวอาชีพอย่างเหมาะสม

สื่อ/อุปกรณ์

1. เว็บไซต์ www.admissionpremium.com
2. ใบงานเรื่อง การใช้สื่อสังคมกับข้อมูลโลกของงานอาชีพ

เทคนิคที่ใช้

1. รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยเชิญชวนนักเรียนสนทนาว่า นักเรียนเคยใช้แบบทดสอบค้นหาตนเองหรือไม่ และใช้แบบทดสอบใด โดยผู้วิจัยสุ่มถามนักเรียน 2 – 3 คน

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าเว็บไซต์ www.admissionpremium.com เพื่อใช้โปรแกรมรู้จักตนเอง และโปรแกรมการรู้จักงานและอาชีพ หลังจากนั้นนักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จครูสุ่มนักเรียน 3 – 5 บอกรายอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง การใช้สื่อสังคมกับข้อมูลโลกของงานอาชีพ
เพื่อให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการค้นคว้าข้อมูล โลกของงานอาชีพที่ได้ศึกษาจากเว็บไซต์

www.admissionpremium.com

ขั้นสรุป

นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลโลกของงานอาชีพได้จากเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน ที่มีบริการออนไลน์ให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูล ข่าวสารต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ ความสามารถ และความถนัดของตน เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพ

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. การประเมินใบงานเรื่อง ผลกระทบการเลือกใช้สื่อสังคมอย่างไม่เหมาะสม

ใบงาน
 “การใช้สื่อสังคมกับข้อมูลโลกของงานอาชีพ”

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

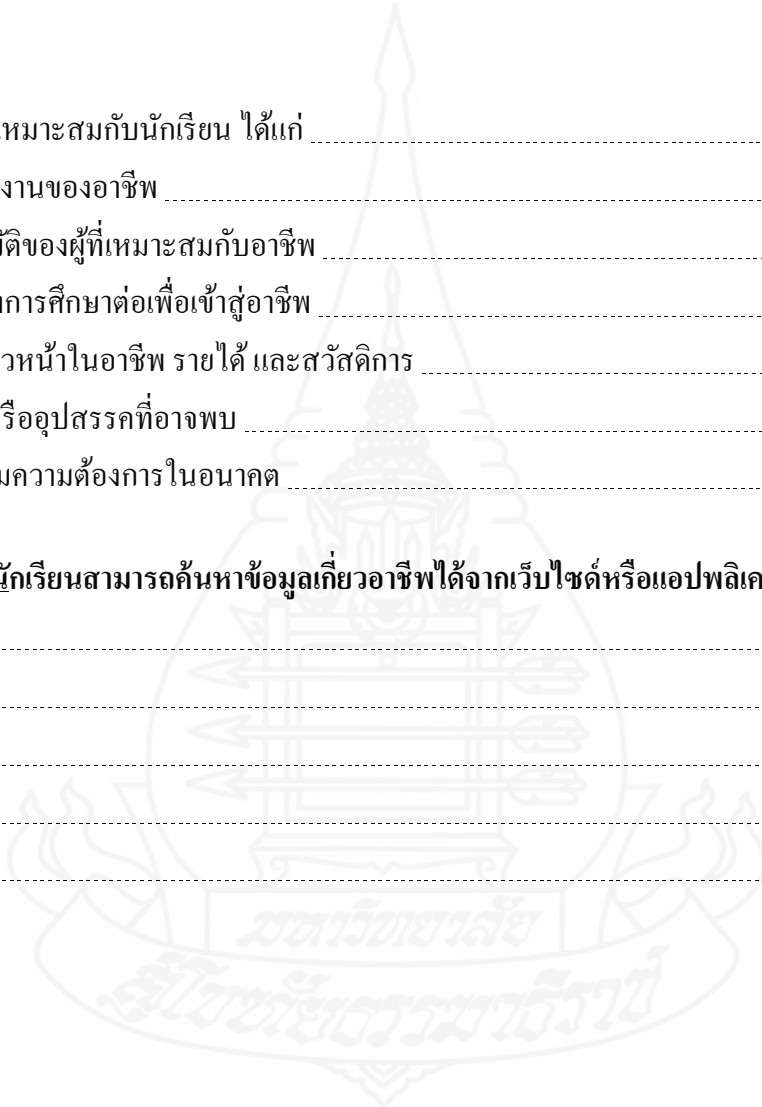
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบข้อคำถามให้ถูกต้อง ครบถ้วน

ตอนที่ 1

1. อาชีพที่เหมาะสมกับนักเรียน ได้แก่ .....
2. ลักษณะงานของอาชีพ .....
3. คุณสมบัติของผู้ที่เหมาะสมกับอาชีพ .....
4. แนวทางการศึกษาต่อเพื่อเข้าสู่อาชีพ .....
5. ความก้าวหน้าในอาชีพ รายได้ และสวัสดิการ .....
6. ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจพบ .....
7. แนวโน้มความต้องการในอนาคต .....

ตอนที่ 2 นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพได้จากเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันใดบ้าง

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่ 9

การใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวส่วนตัวและสังคม

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

การแนะแนวทางด้านส่วนตัวและสังคม หมายถึง การใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้บุคคลเข้าถึงการแลกเปลี่ยน การสร้างเนื้อหา สื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าใจตนเอง เข้าใจถึงแวดล้อม รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พัฒนาการให้มีอารมณ์ที่มั่นคง รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และมีการวางแผนชีวิตในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักและเลือกใช้สื่อสังคมกับการแนะแนวการศึกษาอย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้ให้นักเรียนหลีกเลี่ยงการส่งต่อข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

สื่อ/อุปกรณ์

1. วิดีทัศน์เรื่อง message from a dead man
2. ใบงานเรื่อง ผลกระทบการเลือกใช้สื่อสังคมอย่างไม่เหมาะสม

เทคนิคที่ใช้

1. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์
2. รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยเชิญชวนนักเรียนสนทนาว่า นักเรียนเคยแชร์ข้อความของผู้อื่นในเฟสบุ๊กหรือไม่ และเพราะอะไรนักเรียนถึงแชร์ข้อความเหล่านั้น โดยผู้วิจัยสุ่มถามนักเรียน 2 – 3 คน จากนั้นเปิดวีดีทัศน์เรื่อง message from a dead man ให้นักเรียนชม

ขั้นตอนกิจกรรม

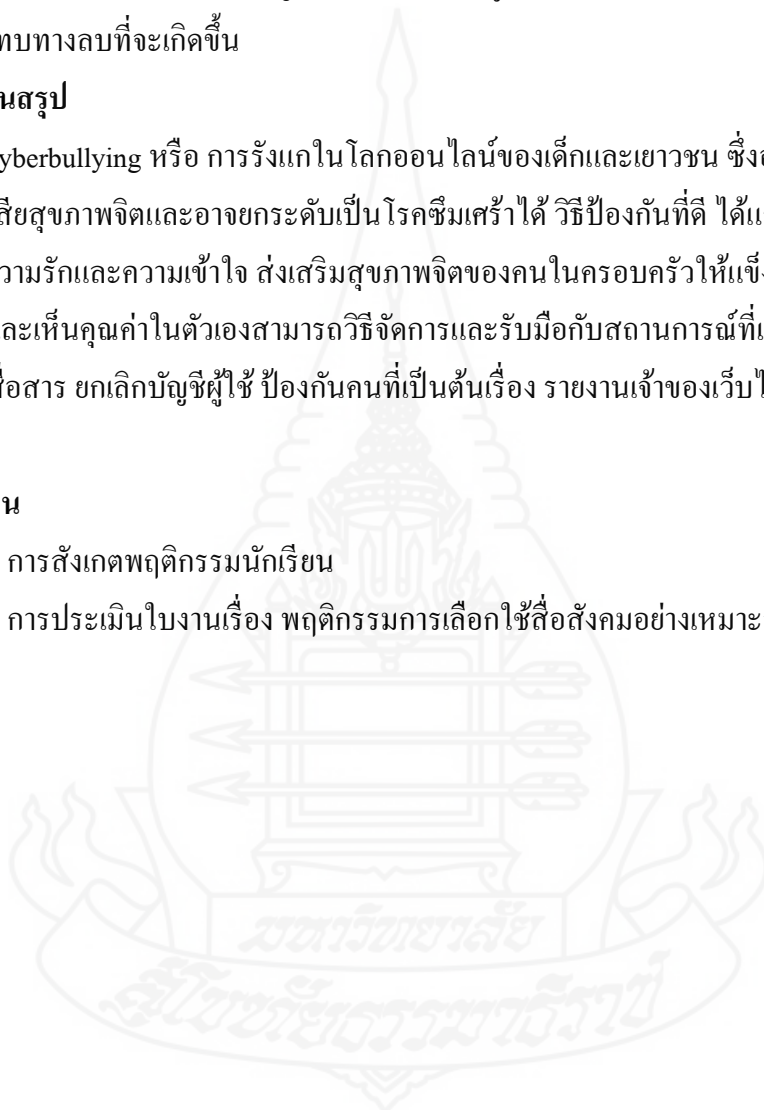
1. ผู้วิจัยสุ่มนักเรียน 2 – 3 คน แสดงความคิดเห็นหลังจากได้ชมวีดิทัศน์ ว่านักเรียนมีความคิดและความรู้สึกอย่างไรหลังจากได้ชมวีดิทัศน์
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง ผลกระทบการเลือกใช้อุปกรณ์อย่างไม่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้เห็นถึงความสำคัญของการส่งต่อข้อมูล โดยการทราบความเป็นจริง และพิจารณาถึงผลกระทบทางลบที่จะเกิดขึ้น

ขั้นสรุป

Cyberbullying หรือ การรังแกในโลกออนไลน์ของเด็กและเยาวชน ซึ่งอาจทำให้ผู้ที่ได้รับการรังแกเสียสุขภาพจิตและอาจยกระดับเป็นโรคซึมเศร้าได้ วิธีป้องกันที่ดี ได้แก่ การได้รับความอบอุ่น มีความรักและความเข้าใจ ส่งเสริมสุขภาพจิตของคนในครอบครัวให้แข็งแรง การรู้จักเคารพในตัวเองและเห็นคุณค่าในตัวเองสามารถบริหารจัดการและรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เช่น ปิดเครื่องมือสื่อสาร ยกเลิกบัญชีผู้ใช้ ป้องกันคนที่เป็นตัวต้นเรื่อง รายงานเจ้าของเว็บไซต์ เป็นต้น

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. การประเมินใบงานเรื่อง พฤติกรรมการเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
กิจกรรมที่ 10

การบริหารเวลา

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

การบริหารเวลา คือ การรู้จักวางแผนและจัดสรรเวลาในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นนักบริหารเท่านั้นที่จะสามารถบริหารเวลา ทุกคนก็สามารถทำได้เพียงแต่ต้องรู้จักที่จะแบ่งเวลา โดยจัดสรรเวลาของตนเองให้ถูกต้องและเหมาะสมตามวันเวลาที่กำหนด การบริหารเวลาที่ดีนอกจากสามารถทำงานของตนเองให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีแล้ว ยังสามารถทำงานเพื่อผู้อื่นได้ด้วยและยังได้รับความสุขจากการมีเวลาว่างของตน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหารเวลา
2. เพื่อนักเรียนสามารถจัดการบริหารเวลาของตนเองได้

อุปกรณ์

1. วิดีทัศน์ การบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ใบงานเรื่อง นาฬิกาในฝัน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ผู้วิจัยกล่าวนำเข้าสู่บทเรียน ตั้งคำถามปลายเปิด “ตั้งแต่ตื่นขึ้นมา นักเรียนได้ทำกิจกรรมอะไรกันบ้างแล้ว” ยกตัวอย่าง เช่น ตื่นมาล้างหน้า แปรงฟัน ดูข่าวจากโทรทัศน์ เป็นต้น สุ่มนักเรียนตอบ 2 - 3 คน จากนั้นผู้วิจัยเปิดวีดิทัศน์ การบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ แล้วเชิญชวนนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับวีดิทัศน์ที่ได้รับชม

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยอธิบายว่าการบริหารเวลา คือ กระบวนการทำงานอย่างมีระบบ โดยใช้เวลาน้อยแต่ให้ผลคุ้มค่ามากที่สุด เวลา คือ ทรัพย์สินที่มีค่า และไม่สามารถหาสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาทดแทนได้ บุคคลผู้ประสบผลสำเร็จล้วนแล้วแต่รู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบริหารเวลาจึงถือเป็นความจำเป็นสำหรับทุกคน

2. ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมการบริหารเวลาที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จ ผู้ที่สามารถจัดสรรเวลาที่ทุกคนมีเท่ากัน คือ 24 ชั่วโมงได้อย่างลงตัวและเกิดประโยชน์สูงสุด มักจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในเรื่องต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

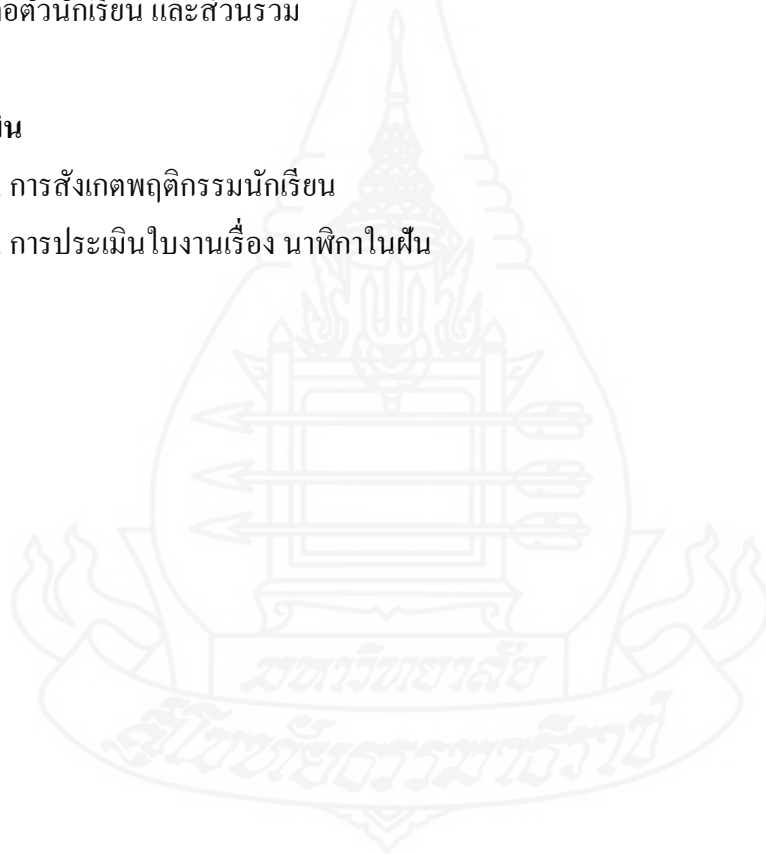
3. ผู้วิจัยไปงานเรื่อง นาฬิกาในฝัน ไปงานจะมีนาฬิกา 2 เรือน นาฬิกาเรือนเก่า (ปัจจุบัน) และนาฬิกาเรือนใหม่ (อนาคต) ให้นักเรียนเขียนกิจกรรมส่วนใหญ่ที่ทำใน 24 ชั่วโมงของนาฬิกาเรือนเก่า (ปัจจุบัน) และเขียนสิ่งที่อยากจะทำแต่ละวันของอนาคตในนาฬิกาเรือนใหม่

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยสรุปว่า หากนักเรียนจะได้รู้จักจัดสรรเวลาที่มีอยู่ในแต่ละวันนักเรียนจะได้ทบทวนและเลือกทำกิจกรรมที่นักเรียนต้องการ มีพึงพอใจ และใช้เวลาทุกนาทีให้มีคุณค่าเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตัวนักเรียน และส่วนรวม

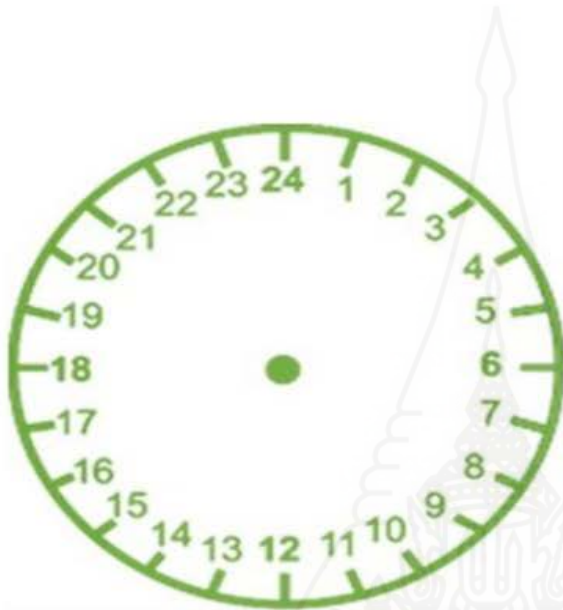
การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. การประเมินไปงานเรื่อง นาฬิกาในฝัน

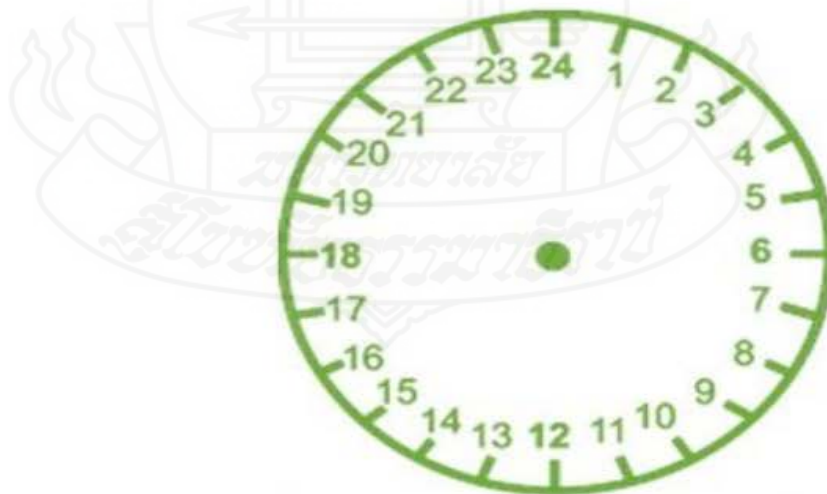

ใบกิจกรรม นาฬิกาในฝัน

นาฬิกาเรือนเก่า (ทำอยู่ในปัจจุบัน)

นาฬิกาในฝัน (สิ่งที่อยากทำ)

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
กิจกรรมที่ 11

ทักษะการปฏิเสธ

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

ทักษะการปฏิเสธเป็นทักษะสื่อสารเพื่อแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้และยอมรับว่าตนเองไม่เห็นด้วย โดยไม่เสียดัมพันสภาพอันดีต่อกัน ใช้ในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งสถานการณ์เสี่ยงและพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม

วัตถุประสงค์

1. บอกความสำคัญ ขั้นตอนการปฏิเสธ และยืนยันการปฏิเสธในสถานการณ์เสี่ยงจากการใช้สื่อสังคม
2. แสดงการปฏิเสธและยืนยันการปฏิเสธในสถานการณ์เสี่ยงจากการใช้สื่อสังคม

สื่อ/อุปกรณ์

1. Power Point นำเสนอ ขั้นตอนการตัดสินใจหลักการปฏิเสธ
2. ใบงานเรื่อง การฝึกปฏิเสธ

เทคนิคที่ใช้

1. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวนำโดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เป็นข่าวหรือเหตุการณ์ในโรงเรียนที่มีนักเรียนถูกเพื่อนชักชวนให้ประพฤติปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมและเกิดผลเสียตามมา เช่น การถูกชักชวนให้ขาดเรียน การถูกชักชวนให้ลอกข้อสอบ เป็นต้น แล้วให้นักเรียนอ่านใบความรู้ จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอขั้นตอนการตัดสินใจหลักการปฏิเสธ

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสุ่มนักเรียน 2 – 3 คน ให้สรุปข้อคิดที่ได้จากนำเสนอ ขั้นตอนการตัดสินใจหลักการปฏิเสธ จากนั้นให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง การฝึกปฏิเสธ
2. ผู้วิจัยสุ่มนักเรียน 2 – 3 คน นำเสนอใบงานหน้าชั้นเรียน และเชิญชวนนักเรียนคนอื่นๆ ร่วมแสดงความคิดเห็นความเหมาะสมของคำตอบที่นักเรียนเขียนตอบ โดยผู้วิจัยเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่านักเรียนมีสิทธิที่จะตัดสินใจเลือกกระทำอะไรหรือไม่กระทำอะไรได้ด้วยตนเอง และการมีทักษะการปฏิเสธที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้นักเรียนตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้อง

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่าทักษะการปฏิเสธเป็นสิทธิของทุกคนที่สามารถใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกชักจูงให้กระทำพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่ต้องการ การปฏิเสธเป็นทักษะที่เรียนรู้และฝึกฝนได้ และนักเรียนควรฝึกฝนให้เกิดความเคยชิน เพื่อนำมาช่วยแก้ปัญหาต่อสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันหรือป้องกันเกิดปัญหาและสถานการณ์เสี่ยงต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองได้

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. การประเมินใบงานเรื่อง การฝึกปฏิเสธ

ใบงาน เรื่อง ฝึกปฏิเสธ

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกปฏิเสธตามสถานการณ์ที่กำหนด

สถานการณ์ที่ 1 เพื่อนสนิทในกลุ่ม 4 คน ชวนตีกอล์ฟไปลองสูบบุหรี่ที่ห้องน้ำในโรงเรียนช่วงพักกลางวัน ตีเกิดความลังเล ให้นักเรียนช่วยหาแนวทางการปฏิเสธว่าจะบอกเพื่อนอย่างไร

การปฏิเสธ.....

การแสดงความรู้สึก.....

การถามความเห็น/ขอขอบคุณ .....

แต่ถ้าเขายังเข้าชื่ออยู่ควรปฏิเสธซ้ำหรือต่อรองผัดผ่อน

ปฏิเสธซ้ำ .....

ต่อรอง .....

ผัดผ่อน .....

สถานการณ์ที่ 2 เพื่อนต้องการให้อายุช่วยเตรียมงานเลี้ยงหลังเลิกเรียน แต่เอคิดว่ ทำกิจกรรมมากพอแล้ว และอยากกลับบ้านไปดูหนังสือ ให้นักเรียนช่วยหาแนวทางการปฏิเสธว่าจะบอกเพื่อนอย่างไร

การปฏิเสธ.....

การแสดง .....

ความรู้สึก.....

การถามความเห็น/ขอขอบคุณ.....

แต่ถ้าเขายังเข้าชื่ออยู่ควรปฏิเสธซ้ำหรือต่อรองผัดผ่อน

ปฏิเสธซ้ำ .....

ต่อรอง .....

ผัดผ่อน .....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม
กิจกรรมที่ 12

ปัจจัยนิเทศ

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

กิจกรรมปัจจัยนิเทศเป็นกิจกรรมสุดท้ายที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดที่ควรได้ เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการและกำหนดเวลาในการพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (social media) อย่างเหมาะสม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมควรนำความรู้ แนวคิด และเทคนิคที่ได้ไปปรับพฤติกรรม การใช้สื่อสังคม (social media) อย่างเหมาะสมของตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเองหลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (Social media) อย่างเหมาะสม

สื่อ/อุปกรณ์

1. กระดาษการ์ดขนาด 3 x 5 นิ้ว
2. แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และทบทวนกิจกรรมต่างๆที่นักเรียนได้เข้าร่วม จากนั้นสุ่มนักเรียน 2 – 3 คน แสดงความคิดเห็นถึงสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยแจกกระดาษการ์ดให้กลุ่มตัวอย่างเขียนวิธีการนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมแนะแนวเพื่อการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนได้นำเสนอวิธีการนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมแนะแนวเพื่อการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม ไปใช้ในชีวิตประจำวันหน้าชั้นเรียน
2. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างแบบสอบถามแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียน โดยให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วตอบตามความจริงที่ตรงกับตนเองมากที่สุด หลังจากการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

การประเมิน

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
2. การตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอย่างเหมาะสมของนักเรียน

แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (social media) อย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนเดินวิทยา ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง แบบวัดฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (social media) อย่าง
เหมาะสมของนักเรียน ขอให้นักเรียนตอบแบบวัดตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่อง ( ) ที่ตรงกับตนเองมากที่สุด

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. นักเรียนมีประสบการณ์ในการใช้สื่อสังคม (social media) มานานเท่าไร
 ( ) น้อยกว่า 6 เดือน ( ) 6 เดือน – 1 ปี
 ( ) 2 - 3 ปี ( ) 3 - 4 ปี
 ( ) 5 ปีขึ้นไป
3. เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่นักเรียนเลือกใช้ในสื่อสังคม (social media) มากที่สุด
 ( ) Facebook ( ) YouTube
 ( ) Twitter ( ) Weblogs
 ( ) Website ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. วัตถุประสงค์หลักในการใช้สื่อสังคม (social media) ของนักเรียนมากที่สุด
 ( ) ศึกษาข้อมูลด้านการศึกษา ( ) ศึกษาข้อมูลด้านอาชีพ
 ( ) ศึกษาข้อมูลด้านส่วนตัวและสังคม ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. นักเรียนใช้สื่อสังคม (social media) โดยเฉลี่ย.....ชั่วโมง/วัน
 ( ) 1 – 2 ชั่วโมง ( ) 3 – 4 ชั่วโมง ( ) 5 – 6 ชั่วโมง
 ( ) 7 – 8 ชั่วโมง ( ) มากกว่า 8 ชั่วโมงขึ้นไป
6. นักเรียนมักใช้สื่อสังคม (social media) ในช่วงเวลาใดบ่อยที่สุด
 ( ) 07.00 – 10.00 ( ) 10.01 – 13.00
 ( ) 13.01 – 16.00 ( ) 16.01 – 19.00
 ( ) 19.01 – 22.00 ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่คิดว่าตรงกับตนเองมากที่สุด

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ (4)	บ่อยครั้ง (3)	เป็นบางครั้ง (2)	ไม่เคย (1)
	ด้านการศึกษา				
1	นักเรียนเคยใช้แบบทดสอบค้นหาตนเองบนสื่อสังคม				
2	นักเรียนเคยใช้แบบทดสอบความถนัดบนสื่อสังคม				
3	นักเรียนสอบถามการบ้านกับคุณครูโดยใช้สื่อสังคม				
4	นักเรียนลอกข้อสอบโดยส่งรูปภาพผ่านสื่อสังคม				
5	นักเรียนศึกษาหาความรู้วิชาเรียนเพิ่มเติมโดยใช้สื่อสังคม				
6	นักเรียนให้เพื่อนลอกการบ้านโดยการส่งรูปภาพผ่านสื่อสังคม				
7	นักเรียนส่งการบ้านคุณครูโดยใช้สื่อสังคม				
8	นักเรียนสามารถแบ่งเวลาการเรียนกับการใช้สื่อสังคมได้				
9	นักเรียนใช้สื่อสังคมเพื่อศึกษาข้อมูลการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา				
10	นักเรียนสมัครขอรับทุนการศึกษาผ่านทางสื่อสังคม				
11	นักเรียนศึกษาข้อมูลการสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้สื่อสังคม				
12	นักเรียนหาข้อมูลเกี่ยวกับคณะที่สนใจโดยใช้สื่อสังคม				
13	นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยที่สนใจโดยใช้สื่อสังคม				
14	นักเรียนประเมินโอกาสการสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้สื่อสังคม				
15	นักเรียนใช้ข้อมูลที่ศึกษาผ่านสื่อสังคมประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา				
	ด้านอาชีพ				
1	นักเรียนหาข้อมูลอาชีพที่สนใจโดยใช้สื่อสังคม				
2	นักเรียนใช้แบบทดสอบความสนใจในอาชีพออนไลน์				
3	นักเรียนศึกษาข้อมูลตลาดแรงงานโดยใช้สื่อสังคม				
4	นักเรียนพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับอาชีพตามคำแนะนำของสื่อสังคม				
5	นักเรียนหาความรู้เกี่ยวกับรายได้ของแต่ละอาชีพโดยใช้สื่อสังคม				

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ (4)	บ่อยครั้ง (3)	เป็นบางครั้ง (2)	ไม่เคย (1)
6	นักเรียนรู้จักโลกอาชีพที่หลากหลายผ่านการสืบค้นในสื่อสังคม				
7	นักเรียนศึกษาลักษณะงานอาชีพจากค้นคว้าในสื่อสังคม				
8	นักเรียนศึกษาความก้าวหน้าทางอาชีพโดยใช้สื่อสังคม				
9	นักเรียนสนทนากับผู้ประกอบการอาชีพที่ตนเองสนใจผ่านสื่อสังคม				
10	นักเรียนศึกษาอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดของตนเองผ่านสื่อสังคม				
11	นักเรียนศึกษาคณะ/สาขาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ตนเองสนใจผ่านสื่อสังคม				
12	นักเรียนศึกษาอาชีพที่เหมาะสมกับแผนการเรียนโดยใช้สื่อสังคม				
13	นักเรียนสามารถวางแผนเส้นทางสู่อาชีพได้จากการค้นคว้าในสื่อสังคม				
14	นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้จากการศึกษาข้อมูลในสื่อสังคม				
15	สื่อสังคมช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้				
	ด้านส่วนตัวและสังคม				
1	นักเรียนศึกษาข้อมูลบุคลิกภาพที่ดีโดยใช้สื่อสังคม				
2	นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองจากการใช้สื่อสังคม				
3	นักเรียนรู้ข้อบกพร่องของตนเองจากการศึกษาข้อมูลผ่านสื่อสังคม				
4	นักเรียนควบคุมอารมณ์ของตนเองได้น้อยลงขณะใช้สื่อสังคม				
5	นักเรียนใช้สื่อสังคมสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน				
6	นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้จากการใช้สื่อสังคม				
7	นักเรียนสนทนากับสมาชิกครอบครัวที่อยู่ต่างจังหวัดหรือต่างประเทศผ่านสื่อสังคม				
8	นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพกายของตนเองผ่านสื่อสังคม				

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ (4)	บ่อยครั้ง (3)	เป็นบางครั้ง (2)	ไม่เคย (1)
9	นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพจิตของตนเองผ่านสื่อสังคม				
10	นักเรียนเคยใช้แบบทดสอบด้านสุขภาพจิตที่อยู่บนสื่อสังคม				
11	นักเรียนใช้เวลามากกว่าวัน 8 ชั่วโมงต่อการใช้สื่อสังคม				
12	นักเรียนมีความมั่นใจในตนเองจากการใช้สื่อสังคม				
13	นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้แม้จะถูกต่อว่าในสื่อสังคม				
14	นักเรียนสามารถยอมรับความคิดเห็นแง่ลบในสื่อสังคมได้				
15	นักเรียนสามารถเขียนความที่เหมาะสมในสื่อสังคมของตนเองได้				

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวณัฐกานต์ ชมศิริ
วัน เดือน ปีเกิด	12 พฤษภาคม 2534
สถานที่เกิด	อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
ประวัติการศึกษา	การศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2557
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเดินวิทยา อำเภอดำเนิน จังหวัดลำปาง
ตำแหน่ง	ครูค.ศ. 1

